

ČD
PRO VÁS

REKLAMNÍ MAGAZÍN NÁRODNÍHO DOPRAVCE

2019 / ROČNÍK 11 / ZDARMA

ČD PRO VÁS 1 / 2019

KAVÁRNÍK

ONDŘEJ KOBZA

JSEM NOVODOBÝ KABARETIÉR

1

České dráhy

Národní dopravce

Děkujeme vám za zvolení
Nejdůvěryhodnější značkou
v oblasti dopravy

ČD pro vás
reklamní magazín
Českých drah

www.cdprovas.cz
cdprovas@cd.cz

TIŠTĚNÝ NÁKLAD
145 000 ks

VYDAVATEL
České dráhy, a. s.

DATUM A MÍSTO VYDÁNÍ
4. ledna 2019, Praha

REDAKCE
ČD pro vás
Generální ředitelství ČD
nábřeží L. Svobody 1222
110 15 Praha 1

ISSN
1210-9142

ŠÉFREDAKTOR
Václav Rubeš

REDAKČNÍ RADA
Michal Štěpán (předseda)
Ludka Hnulíková
Jiří Jeřeta
Václav Rubeš
Petra Kubíčková
Johana Kvítková

GRAFIKA / DTP / PRODUKCE
SEVENART s.r.o.

INZERCE A PŘEDPLATNÉ
info@cdprovas.cz

TISK
MORAVIAPRESS s.r.o.

**PRO AUTORY
A SOUTĚŽÍČÍ:**
Informace o poskytování
a zpracování osobních
údajů a jejich ochraně
podle platné legislativy
GDPR najdete
na www.cdprovas.cz.

Editorial

Vážení zákazníci, milovníci železnice,

rád bych vám všem upřímně poděkoval za vaši přízeň a popřál vám hodně úspěchů v novém roce, do kterého právě společně vstupujeme.

Pro národního dopravce budou následující měsíce hodně náročné. Budeme uzavírat kontrakty na další období sjednané v loňském roce a o zbytek provozních souborů objednávaných kraji a státem, které ještě nebyly rozděleny, se utkáme s našimi konkurenty. To, že se nám u mnoha z nich podařilo získat nové dlouhodobé smlouvy, nám umožňuje plánovat další obnovu vozidlového parku. Počítáme s tím, že bychom v příštích pěti letech investovali do vozidel zhruba 40 miliard korun. To je významná částka, která dál posune kvalitu cestování po železnici napříč republikou. Chceme nakoupit desítky nových vozů pro dálkové vlaky, desítky jednotek pro regionální i dálkovou dopravu, ale zároveň musíme pořídit nové lokomotivy a instalovat do našich vlaků mobilní část evropského zabezpečovače (ETCS), díky čemuž se zvýší bezpečnost železniční dopravy. Velice proto oceňuji přístup většiny objednatelů, kteří společně s námi hledají cestu, jak tento ambiciózní plán postupně realizovat a poskytovat občanům i návštěvníkům České republiky maximální kvalitu služeb.

Již v uplynulých deseti letech jsme za nákup a modernizaci vlaků zaplatili kolem 45 miliard korun. Dlužno podotknout, že dotace tvořily pouhou desetinu této částky. Zbytek zajistily samy České dráhy. Tyto masivní investice se promítly do zlepšení služeb a vedly k růstu zájmu veřejnosti o železniční dopravu jako celek. Počet cestujících kontinuálně roste. Není tedy pochyb o tom, že naše akciová společnost naplňuje roli národního dopravce a je připravena v tom pokračovat. Proto i ve stávajícím jízdním řádu, který platí od prosince 2018, přinášíme řadu zlepšení. Například do dalších spojů rozšiřujeme službu bezplatného připojení k internetu, zkrátíme spojení Prahy, Plzně a západních Čech, v Plzeňském kraji zajišťujeme vlaky mezi krajským městem a Horažďovicemi novými jednotkami RegioPanter, zavedli jsme další Pendolina s novým interiérem mezi Prahou a Ostravou nebo jsme trvale posílili desítky dálkových spojů.

Naši ambicí je postupně zlepšovat servis pro naše zákazníky a jako největší železniční dopravce v zemi uděláme vše pro to, abychom je i v roce 2019 spolehlivě a bezpečně dopravili všude tam, kam se s námi vypraví.

Jim i všem přátelům národního dopravce přeji ještě jednou úspěšný nový rok.

Miroslav Kupec
Předseda představenstva a generální ředitel ČD

TITULNÍ FOTO: IVAN KAHŮN

Obsah

6
ROZHOVOR

Ondřej Kobza

13
CESTOVÁNÍ PO ČR
Opavské Slezsko

26
ZÁHADY NA DOSAH RUKY
Tajemství templářů na jihu Čech?

30
ČD PRŮVODCE
Retro Tatra

38
CESTOPIS
Maroko

46
ŽELEZNICE
Nejdelší evropské tunely

PŘÍŠTÍ ČÍSLO
VYJDE
30. 1. 2019

Připojení k ČD WiFi na dalších spojkách

České dráhy rozšířily od nového jízdního řádu službu připojení k internetu v desítkách dalších vlaků. Wi-fi je nově k dispozici cestujícím ve spojkách Jižní expres, Metropolitan, Berounka nebo Hradečan a také v regionálních vlacích z Plzně do Horažďovic a Berouna. Připojení k internetu bude doplněno během celého roku 2019 v dalších dvou stovkách rychlíkových i expresních vozů.

S novým jízdním řádem, který platí od 9. prosince 2018, uvedly České dráhy do provozu wi-fi ve skoro 80 rychlíkových vagoncích. Tyto vozy jsou využity ve vlacích Metropolitan z Prahy do Brna a dále směrem na Slovensko a do Maďarska, na spojkách Jižní expres z Prahy do Českých Budějovic a dále do Rakouska

a v rychlících Berounka mezi Prahou a Železnou Rudou nebo Hradečan z Prahy přes Hradec Králové až do Trutnova. V současné době tak České dráhy zvýšily počet vlaků vybavených připojením k internetu zhruba o třetinu, na více než 800 spojků. Během roku 2019 dojde k instalaci wi-fi do dalších dvou set vozů, které se

využívají v expresech a rychlících na území celé České republiky, např. na Krušnohořech z Prahy do Chebu, ve vybraných rychlících Labe z Prahy do Děčína nebo ve všech spojkách Vysočina z Prahy přes Havlíčkův Brod do Brna. Na připojení wi-fi se ale mohou cestující těšit také v dalších vybraných regionálních vlacích.

E-SHOP ČD ODMĚNA ZA NÁKUP

Kupte si jízdenku v e-shopu Českých drah od 1. do 31. ledna a získáte slevový voucher na nákup v e-shopu Kosmas na www.kosmas.cz ve výši 100 Kč při objednávce nad 900 Kč. Internetové knihkupectví Kosmas letos slaví 20 let a nabízí více než 60 000 titulů. Vedle tištěných knih zde najdete i velký výběr e-knih a audioknih, CD i v mp3 ke stažení, kulturní časopisy i hudební CD a LP. Pro snadné a rychlé nákupy má e-shop chytrý fulltextový vyhledávač. Slevový kupon můžete uplatnit do 15. února 2019.

KOSMAS

ČD Minibar

Nové pochoutky na palubě

Od poloviny ledna si mohou cestující ve vlacích se službou ČD Minibar vybrat z rozšířené nabídky produktů od Libeřských lahůdek. Novinkou je několik druhů plněných toustů, například s kuřecím

masem, se šunkou, vejci, s tuňákem, lososem, s anglickou slaninou, roastbeefem nebo sýrem. Ve vozících ČD

Minibar najdete také nově zdravou křupavou pochoutku v podobě bezlepkových krekrů Tretters, a to hned

se čtyřmi druhy

příchutí: Červená čočka s mákem

a solí nebo se slaninou, cizrna s mákem

a solí, žlutý hrách s koko-

sem. Díky vysokému obsahu

luštěnin jsou krekry ideálním

zdrojem bílkovin, sacharidů

i vlákniny.

**100 Kč
SLEVA**

Rezervace

Zajistěte si místo k sezení

Chcete mít na cestách vlakem vždy k dispozici místo k sezení přesně podle vašich představ? Nezapomeňte si jej dopředu rezervovat. Nakupujete-li jízdenky na e-shopu www.cd.cz či přes mobilní aplikaci Můj vlak, místenku získáte zcela zdarma. Při zakoupení u pokladních přepážek vás místenka vyjde na 35 Kč. Nákup místenek je možný do všech vlaků dálkové přepravy v předprodeji až 60 dní před odjezdem vlaku. Výše uvedené ceny platí pro vnitrostátní přepravu kromě vlaků SuperCity Pendolino. V mezinárodní dopravě je cena místenky 79 Kč.

Mobilní aplikace

Můj vlak sklízí úspěch

Mobilní aplikace Můj vlak, která nabízí nejen rychlé vyhledání spojů národního dopravce, rezervaci a on-line nákup jízdenek, je stále oblíbenější u uživatelů. Podíváte-li se z mobilu do Google Play obchodu, najdete ji jako čtvrtou nejúspěšnější aplikaci z hlediska hodnocení uživatelů, počtu stahování, stability běhu aplikace i doporučení v kategorii cestovatelských a navigačních aplikací. Počet stažení od vzniku aplikace přesáhl 1,3 milionu. Aktivně ji ve svých chytrých zařízeních využívá přes čtvrt milionu lidí za měsíc. Tým vývojářů aplikaci stále vylepšuje a zapracovává nové funkce. Prozradíme dvě nejzajímavější. Nově bude možné uložit platební kartu přímo do aplikace a platit jízdenky jedním klikem z košíku, bez přechodu na platební bránu. Další vychytávka umožní uživateli zobrazit v detailu vlaku aktuální obsazenost rezervovatelných míst s možností dokoupit jízdenku či místenku před odjezdem vlaku kliknutím na volné místo. To se hodí zejména u vlaků s expresní rezervací.

BEZBARIÉROVÁ DOPRAVA

Služby pro hendikepované

Otázka přepravy osob se sníženou schopností pohybu a orientace je pro národní dopravce jednou z priorit. Cestujícím osobám se zdravotním postižením proto České dráhy nabízí mnoho služeb, jako je například web ČD uzpůsobený zrakově postiženým, zajištění asistence zaměstnanci, vyhrazená místa k sezení ve vlacích, osobní multifunkční vozy s plošinou, nízkopodlažní elektrické i motorové jednotky, naváděcí majáčky ve stovkách vozidel, bezbariérová WC anebo unikátní rezervační systém určený vozíčkářům přímo na webu ČD. Více než 75% ze zhruba 7 200 denně vypravených vlaků Českých drah dokáže dnes komfortně převézt hendikepované osoby. Národní dopravce s rozvojem těchto služeb počítá také v rámci nabídek do veřejných soutěží o zajištění železniční dopravy v krajích v roce 2019.

LEDNOVÝ TIP

Z POHODLNÉHO OBCHODU NA TRASE

Posilnění na cesty

A už jsme zase v jednom kole. Krásné svátky skončily a my všichni zase musíme do práce nebo školy. Kde na všechno vzít energii? Prodejny PONT to go, které najdete na většině větších vlakových nádraží v Česku, vás v tom nenechají. Jsou vždy po ruce a nabízejí to, co se vám na cestách může hodit. Dobít baterky můžete třeba tyčinkou Mars, Twix a Snickers. Obchody PONT to go je navíc v lednu nabízejí za skvělou akční cenu se slevou 38%. Zastavte se pro ně, až budete vystupovat, a mějte šťastnou cestu přes Pohodlné Obchody Na Trase.

WWW.PONTY.CZ

Vlakem za zážitky

Nečekejte na jaro. I v lednu se můžete vypravit na výlet, který vám zpříjemní náladu. V lázních nabízejí lákavé termální koupele, ne jeden zámek vábí na prohlídku temperovaných komnat a v zoo vás pobaví zvířata, která o zimním spánku nikdy neslyšela.

www.cd.cz/zazitky

PRO INSPIRACI

17. až 20. ledna 2019

FOTO: VELETRHY BRNO, A. S.

Do Brna na veletrh cestovního ruchu

O tom, že moderní technologie lze dobře využít i pro propagaci cestovního ruchu, vás přesvědčí na veletrzích Regiontour a Go, které se letos konají na brněnském výstavišti od 17. do 20. ledna. Za pomoci virtuální reality se můžete přenést třeba do historického centra vzdálených měst. Kromě přehlídky domácích a zahraničních turistických destinací budou pro návštěvníky připraveny také adrenalinové zážitky včetně lezecké stěny nebo různých simulátorů. Velká část veletrhu je věnovaná aktivní dovolené. Chybět nebudou ani tipy pro příznivce cykloturistiky nebo například výstava lodí. Součástí doprovodného programu veletrhu je festival krajových specialit a regionálních potravin Regfoodfest a zajímavé přednášky o exotické gastronomii.

 Nejbližší železniční stanice: Brno hl. n.

DO LÁZNÍ

po celý rok

FOTO: LÁZNE TEPLICE V CÉCHÁCH, A. S.

Pro elixír života do teplického Thermalia

Pokud vás trápí bolesti zad a kloubů, dopřejte si kromě pravidelného cvičení také lázeňskou péči. Od pohybových neduhů vám pomohou například v Teplicích, kde si můžete tělo dostatečně prohřát v léčivé lázni termálního pramene. Novým srdcem teplických lázní se před nedávnem stalo Thermalium. Otevřeno bylo loni v prosinci a najdete ho v Lázeňském domu Beethoven. Součástí Thermalia jsou dva bazény s termálním pramenem. Účinky hlavních léčivých lázní umocňují rehabilitační a masážní prvky, menší lázeň s nižší teplotou je určena hlavně k plavání a rehabilitačnímu pohybu. V teplickém Thermaliu nechybí ani Kneippův chodník, který vám zlepší prokrvení nohou i celého těla, a také několik druhů saun s odlišnou teplotou a vlhkostí vzduchu.

 Nejbližší železniční stanice: Teplice v Cechách

NA BĚŽKY

v zimním období

FOTO: © MACIEJ BIEDOMSKI / DREAMSTIME.COM

Za bílou stopou do polských Jakuszyce

Jedno z neznámějších středisek běžeckého lyžování v Polsku – Jakuszyce – se nachází hned za českými hranicemi. Díky klimatickým podmínkám se na Jakuszycké planině drží sníh až do pozdního jara. Z Liberce se můžete svést na zastávku Szklarska Poreba Jakuszyce přímými vlaky a prakticky od peronu se pak vydat na lyžařskou túru. Běžecké tratě lyžařského střediska Jakuszyce jsou vhodné jak pro začínající běžkaře, tak i pro náročnější sportovce. Dohromady měří bezmála sto kilometrů a jsou propojené s trasami v Česku. Tipy, kudy se na lyžích vydat včetně map, najdete na www.jakuszyce.info.pl (Trasy biegowe). Už samotná jízda vlakem z Liberce do Jakuszyce je zážitkem. Koleje vedou malebnou horskou krajinou, takže není nouze o poutavé výhledy.

 Nejbližší železniční zastávka: Szklarska Poreba Jakuszyce

FOTO: © U. KÖHLER, SCHLOSSERLAND SACHSEN

NA VÝSTAVU

do 3. března 2019

Na zámku Moritzburg opět panuje Popelka

Chcete se vyfotit v kostýmech, v nichž hráli herci v legendární pohádce Tři oříšky pro Popelku? Pak se vypravte na zámek Moritzburg, kde je opět k vidění výstava o této kultovní báčorce. Originály vám sice nepůjčí, ale v Kamenném sále vyzdobeném loveckými trofejemi jsou připravené kopie filmových kostýmů, které si snadno natáhnete přes své oblečení a můžete se v nich zvččnit na památku. Není to jediná atrakce oblíbené výstavy. Během prohlídky uvidíte kolem stovky exponátů, které souvisejí s natáčením filmu z roku 1973. Nechybějí originální plesové šaty nebo třeba paruka zlé macechy. Zavítáte i do podkroví sovy Rozárky a stáje bělouše Juráška. Dozvíte se spoustu netušených zajímavostí. Veškeré texty a popisky na výstavě jsou i v češtině a k dispozici je také český audioprůvodce. Každý návštěvník výstavy dostane lískový oříšek, který na závěr prohlídky vhodí do automatu na splnění přání. A kolik zaplatíte za vstupné? Základní stojí 8 €, snížené 6,50 €, děti od 6 do 16 let mají vstup jen za 1 €, děti do 6 let dokonce zdarma. Na stránkách www.etix.com si můžete zakoupit vstupenku online. Sice si něco připlatíte, ale nemusíte pak čekat u zámecké pokladny. Do Moritzburgu se lze svčzt úzkokolejkou Lössnitzgrundbahn. Jezdí z Radebeulu (Ost), kam vás z Drážďan nebo Bad Schandau dopraví linka S1 příměstské dráhy S-Bahn.

 Nejbližší železniční stanice:
Moritzburg

S DĚTI

do 3. března 2019

FOTO: ARCHIV MUZEA HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

Broučci Zdeňka Podhůrského ve Ctěnicích

V pražském zámeckém areálu Ctěnice si můžete prohlédnout půvabné loutky z legendárních večerníčků, jejichž autorem je kreslíř a výtvarník Zdeněk Podhůrský. Mezi exponáty nechybějí loutky z osmidílného televizního večerníčku Broučci, natočeného podle knižní předlohy Jana Karafiáta, nebo ty, které si zahrály v Neznámkových příhodách nebo v Dobrodružství Čokoládového panáčka. V pěti výstavních sálech v přízemí ctěnického zámku jsou také vystavené autorovy kresby, náčrtky nebo pracovní fotografie. Zdeněk Podhůrský spolupracoval s loutkářem Josefem Skupou, vytvořil na sto prototypů hraček a byl mj. autorem loutek pro film Cesta do pravěku. V rámci doprovodného programu se v sobotu 19. ledna od 10 do 16 hodin koná tvůrčí dílna výroby loutek.

 Nejbližší železniční zastávka:
Praha-Kbely

NA ZÁMEK

po celý rok

FOTO: © FRANTIŠEK/ARABICA | DREAMSTIME.COM

Brandýs nad Labem si oblíbili Habsburkové

Při prohlídce brandýského zámku se dozvíte řadu zajímavostí zejména o posledním habsburském panovníkovi – císaři a králi Karlu I. Ten na zámku pobýval i několik měsíců v letech 1911 a 1912 se svou manželkou vévodkyní Zitou Bourbonskou-Parmskou a oba považovali tento pobyt v Brandýse nad Labem za nejkrásnější období jejich společného života. K unikátním exponátům patří osobní jezdecká šavle Karla I. Zámek, který je považován za jednu z našich nejvýznamnějších renesančních památek, vlastnili monarchové od roku 1547 a navštívili ho všichni císaři habsburské dynastie. Na zámku jsou k vidění také vojensko-historické originály včetně uniformy císařovy šlechtické gardy. Zámek je do konce března přístupný pouze o víkendech od 10 do 16 hod.

 Nejbližší železniční stanice:
Brandýs nad Labem

ZA ZVÍŘATY

po celý rok

FOTO: MIROSLAV BOBEK

Na návštěvu pražské zoo přijedte vlakem!

Ani v zimě není v pražské zoologické zahradě nuda. Během celého roku nabízejí v zoo pestrý program a v metropoli nenajdete lepší místo pro rodinný výlet. K nejnovějším přírůstkům patří mládě pandy červené Flin, jehož kmotrem se stal herec Miroslav Donutil. Pokud pojedete do Prahy na návštěvu zou vlakem, kupte si v pokladně ČD zpáteční jízdenku Vlak+ Zoo Praha. Nejenže ušetříte na jízdném 25 procent, ale po předložení této jízdenky získáte také slevu 20 procent na vstupné do zoo. Aby vám jízdenka Vlak+ Zoo Praha platila i pro cestu zpět, nechte si ji orazítkovat v informačním centru Zoo Praha u hlavního vchodu zahrady. Bližší informace o výhodné zpáteční jízdence Vlak+ Zoo Praha najdete na www.cd.cz (Typy jízdenek – Jízdenky po ČR).

 Nejbližší železniční stanice:
Praha-Holešovice

ROZHOVOR

TEXT: EVA FRAŇKOVÁ
FOTO: IVAN KAHÚN, BĀRA PRÁŠILOVÁ
A ARCHIV ONDŘEJE KOBZY

ONDŘEJ KOBZA

SKUTEČNÝ SVĚT si na internetu neosaháte

Provozovatel nevšední kavárny, kulturní aktivista a obyvatel středověkého hradu oslavil nedávno čtyřicítku. Hlavou se mu honí tisíce nápadů na to, jak zlepšit život ve městě. Jeho cíle jsou prosté – dostat lidi do ulic a zprostředkovat jim zábavu, interakci a prožitek. Třeba pomocí pian volně instalovaných v ulicích a na nádražích, na která si může kdokoliv zahrát a zpříjemnit tak den nejen sobě, ale i kolemjdoucím. Nebo také zpřístupněním střechy pražské Lucerny, kde do budoucna plánuje nabitý program.

Sešli jsme se na střeše Lucerny, kterou provozujete a kde máte svůj příbytek. Kromě toho ale žijete také na středověkém hradě Pirkštejn, kde děláte kastelána. Jaké to je?

Neřekl bych, že dělám přímo kastelána. Ten na hradě trvale bydlí, stará se o něj a hlavně provozuje prohlídky. Na Pirkštejně ale není žádná stálá expozice. Samozřejmě tam rád pustím zájemce, obnovil jsem například pravidelné zvonění ve věži na zvonech z roku 1604, na které se můžou návštěvníci přijít podívat, ale přece jenom nepouštím každý den někoho do svého soukromí. Hrad si pronajímám od katolické církve a často ho půjčuju různým spolkům k jejich teambuildingům. Stejně jako střechu Lucerny, tak i hrad se snažím sdílet s ostatními, co nejvíce jim ty prostory otevírat.

Jak jste vůbec přišel k tomu, že si pronajmete hrad?

Bylo to obrovské štěstí. Církev zrovna hledala někoho, kdo by si hrad pronajal a kromě

placení nájmu by část peněz investoval taky do oprav. Já jsem se přihlásil a vybrali mě.

Nepřipadáte si tam někdy osamělý?

Vůbec ne. V Praze je takový přetlak lidí, že dva dny strávené o samotě jsou vzácností. Navíc pořád jezdím do města. Samotu mám rád, protože díky ní utichne roztěkanost světa a ozve se náš vnitřní dialog. Kladu si pak různé otázky, přemýšlím nad tím, co dělám, a nechávám to vstřebávat. Osamělost má vícero významů, může být naopak i v tom nejrušnějším prostředí. Vidím to například u lidí, kteří sedí sami v přeplněné kavárně, v ruce mají mobil a fotí si dvacet minut své cappuccino, které potom umísťují na Instagram. Ti jsou asi daleko osamělejší.

Přece jenom, nejsou na hradě v zimě poněkud krušné podmínky?

Naopak, já mám hrozně rád oheň! Zatočím si tam a celkově se zklidním. Člověk si na hradě mnohem víc váží tepla, ale i tlumeného světla petrolejky. Ve městech je

VADÍ MI, KOLIK ČASU VŠICHNI TRÁVÍ NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH. NECHCI ŽÍT VE VIRTUÁLNÍ BUBLINĚ.

světla moc, obchoďáky jsou přesvícené, ale to intimní osvětlení, kamna, lampy a svíčky – to vytváří úplně jinou atmosféru a mysl se podle nich ladí do rytmu. Lidé si často pod pojmem luxus představují drahá auta nebo kabelky, ale pro mě je luxus to, že můžu strávit noc v tichu a být přítom obklopený právě ohněm.

Vzhledem k tomu, že provozujete kavárnu, jste asi taky společenský člověk, že?

To ano, lidi mám rád, a dokonce je pouštím i k sobě do bytu na mnoho akcí. Například v rámci projektu Vážný zájem, který vymyslel můj kamarád Tomáš Jamník. Sejde se nás tu v obýváku třeba šedesát, posloucháme koncert klasické hudby a debatujeme. Vstupné je doporučené dobrovolné, každý hodí do klobouku, kolik uzná za vhodné. Fascinuje mě, jak se ze soukromého bytu rázem stane veřejný prostor. Podobné koncerty s vážnou hudbou jsme dělali třeba i na Hlavní poště v Jindříšské ulici nebo v rámci Malostranských dvorků, kde jsme zase lidem otevírali jinak uzavřené dvorky, které jsou půvabně zanedbané a je škoda, že je nikdo nevidí. Nebo jsme přestěhovali šest pian na hlavní nádraží. Baví mě pozorovat, jak lidi zajímá klasická hudba, když si sednou v kratasech do břečtanu, opřou se o zídku a do toho zpívají ptáci.

Máte v plánu ještě další projekty?

Projektů bude snad mnoho. Ale to nejdůležitější je, že to snad nakazí další lidi a seberou pár kamarádů a uspořádají něco ve svém městě. Doufám, že se z toho stane taková novodobá epidemie nebo móda. Že se po práci něco dělá pro naši ulici, pro zanedbané budovy v okolí. Je škoda zavírat se doma!

Jak vznikl váš úplně první projekt, Café V lese v pražských Vršovicích?

Souvisí to zase s tím, že mě odjakživa bavilo zvát lidi na různé akce a zprostředkovávat jim nevšední zážitky. Vlastně doteď nevím, jak se dělá kafe, ale jsem organizátor, který umí sehnat baristy, kteří to super kafe připraví. Baví mě vymýšlet akce, které přilákají návštěvníky. Možná jsem spíš takový novodobý kabaretiér, který vytváří tu show. Důležitá je pro mě ale kvalita, ne efekt!

A co Veršomat, ten jste vymyslel, protože máte rád poezii?

Veršomat je poctou starým nádražním válcům, které již zcela vymizely z prostředí našich nádraží. Je to altánek umístěný na romantické Kampě a na oněch válcích je místo odjezdů vlaků nalepená poezie. Bylo mi líto, aby staré válce z vlaků kdysi v Havířově putovaly do kontejnerů, chtěl jsem jim dát druhý život. Kolemjdoucí si ty válce s básněmi například od Holana a dalších autorů můžou osahat, to má v dnešní době elektroniky obrovské kouzlo. Haptika města.

Za nástupce Veršomatu se dá považovat Poesiomat neboli jukebox na poezii. Ten se rozšířil i za hranice České republiky, co si myslíte, že stojí za jeho úspěchem?

Zatím těch 14 míst nepovažuji za úspěch. Až jich budou stovky, to budu spokojený. Lidé hledají poetiku města, snad přímo hlas básníka, který slyší na autentické nahrávce z jukeboxu, může ještě více navodit citlivost vůči svému městu. Někdy si čteme báseň doma a nepronikne k nám. Možná za zvuku bimbajících zvonů, projíždějící sanitky či cinkání tramvaje se více dostane pod kůži.

Chodíte se dívat na Veršomat nebo piana, která jste instaloval v ulicích? Pozorujete, jak na ně kolemjdoucí reagují?

Chodím, ale ne tak často, jak bych chtěl. Moc nestíhám, ale jsem rád za mnoho po-

zitivních emailů, které mi lidé posílají. Píšu v nich, jak je ty projekty těší, a to nás posiluje pro další práci. Najdou se samozřejmě i tačí, kterým ta piana vadí, jako třeba jedna paní na Masarykově nádraží, která tam prodává hotdogy. Ale s tím nic nenadělám. Mnohonásobně více lidem to zase přináší potěšení.

Nemůžu se vynadávat na výhled, který tu uprostřed Václavského náměstí máte. To místo je vážně kouzelné. Co všechno tu plánujete příští sezonu otevřít?

Chceme tu mít jednak zahradu, protože si myslím, že zahrady na střechy patří. Pak tu budeme dělat různé přednášky, koncerty, lekce jógy, akustické koncerty za východu slunce, chceme tu otevřít kluziště. Oblíbená byla i podzimní akce, kdy jsme tu vařili z hub. Na střechách se dá dělat strašná spousta věcí a snad naše Střecha Lucerny způsobí, že další domy v Čechách zprovozní své střechy pro lidi.

Jaký to byl pocit, když jste s návrhem na využití střechy Lucerny přišel za Dagmar a Ivanem Havlovými, kteří jsou vlastníky?

Doufám, že jdeme tak trochu i s tradicí bytových seminářů, které pořádal Ivan Havel v 70. letech v domě vedle Tančícího domu, kde žila celá rodina Havlových. Zavázal jsem se k určité investici do střechy, ale myslím si, že mě vybrali taky proto, že tomu místu vdechnu nějaký význam, který snad pokračuje v havlovské tradici. Klidně by tu

mohla vzniknout pizzerie, ze které by měli třeba více peněz, ale myslím, že pro Havlovy je důležitější ta služba lidem. Pan Ivan Havel byl z té naší myšlenky nadšený.

Sledujete taky konkurenci?

Ani ne. Spousta kamarádů mi říká, abych si nechal některé nápady patentovat, aby je někdo nekopíroval, ale já se ptám proč? Vždyť by bylo skvělé, kdyby lidi provozovali víc poeziomatů. Poezie by měla být součástí veřejného prostoru! Rád například zájemcům poradím, jak si můžou nechat poslat součástky z Číny a sestavit si vlastní poeziomat. Snažím se ponoukat další lidi k tomu, aby se zamysleli, co můžou pro společnost a město udělat.

Považujete stmelování lidí za svoje poslání?

Určitě. Člověk by měl dělat to, u čeho pociťuje až tělesnou vášeň. Někdo to má u hraní na piano, při malování obrazů, někdo se stará rád o zvířata a já mám nejlepší pocit z toho, když někam dotáhnu desítku nebo tisícovku lidí a zprostředkuji jim něco, co jindy nezažijou. To mě dělá šťastným.

**DĚLÁ MĚ ŠTASTNÝM ZVÁT
DESÍTKY I TISÍCE LIDÍ NA NĚJAKÉ
MÍSTO A ZPROSTŘEDKOVAT
JIM TAM NEVŠEDNÍ ZÁŽITEK!**

Jste typický kavárenský povaleč?

Býval jsem, ale teď už na to bohužel nemám moc času. Dřív jsem v kavárnách strávil klidně pět hodin denně, s přáteli jsme hráli šachy, povídali si a četli noviny. Trochu mi to chybí.

Jaká je podle vás dnes úroveň kaváren ve velkých městech v Čechách a na Moravě?

Je třeba říct, že ještě před deseti lety tady kavárny moc nefungovaly. Respektive nebyl tu ten typ kaváren s trochu ošoupaným, střídým interiérem, s výběrovými druhy kávy a takovou fresh příjemnou atmosférou. Existovaly tu samozřejmě krásné podniky jako kavárna Slavie nebo Cafe Louvre, ale jinak to byla docela tragédie. Takže to se zlepšilo moc.

A co říkáte na korporáty, kde vám kávu nalijí do plastových kelímků?

Když jsem třeba v New Yorku, tak klidně zajdu do Starbucksu, protože tam můžete sedět třeba dvě hodiny a nikdo vás neprudí.

ONDŘEJ KOBZA (40)

Známý pražský kavárník vyrůstal v Ústí nad Orlicí, kde si už coby středoškolák pronajal místní hasičárnu, ve které začal pořádat roketky. V Praze studoval na vysoké škole politologii a teologii, ale studia nedokončil. Kavárny vnímá jako centra pro seznamování a stmelování lidí. V Krymské ulici v pražských Vršovicích otevřel v roce 2010 podnik s hudebním klubem Café V lese, kde pořádá kulturní akce jako koncerty, talkshow, bleší trhy, vědomostní soutěže nebo divadlo. Je také spoluvlastníkem Café Neustadt na nádvoří Novoměstské radnice. Stojí za projektem pian a šachových stolků v ulicích měst. V ožívání veřejných prostor v hlavním městě chce i nadále pokračovat. Ve volném čase rád chodí do lesa, kde piknikuje a popíjí čaj.

Obecně ale kávu moc nepiju, dávám přednost čaji. Vlastně moc nechápu, proč lidi pijou kafe, jeho chuť mi přijde oproti výběrovým čajům z Asie strašně nudná. Myslím, že ho lidé pijou hlavně ze zvyku, a já bych ten zvyk rád změnil a trochu s tím pohnul. Upřímně si myslím, že během deseti let se to u nás změní. Čaj je nejen chutnější, ale i zdravější. Možná by to chtělo vymyslet i nový koncept čajoven, se stylovými hrnečky, bez batikovaných triček a vonných tyčinek.

Vy chrlíte jeden nápad za druhým. Jak vás vnímá pražský magistrát, se kterým nejspíš přicházíte do styku?

Já s nimi zas tak do styku nepřicházím. V tuto chvíli máme třeba instalované piano na piazzetě Národního divadla, a to jsme komunikovali přímo s Novou scénou. Nebo máme piano na letišti, kde jsme to zase domlouvali přímo s Ruzyní.

Chtěl byste se angažovat v politice?

Ne. A myslím si, že by se lidé měli o politiku méně zajímat, méně ji prožívat na Facebooku a podobně. Užitečnější je angažovat se nějak v prostoru, ve kterém žijí, než psát komentáře a hejty na sítích, to je k ničemu. Ať tu energii raději věnují reálným věcem. Můžou uspořádat přednášku, obnovit kapličku, pozvat sousedy na piknik.

Přesto, když byste se stal primátorem, jaké věci byste v hlavním městě změnil?

Já bych do téhle funkce nikdy nešel, protože nemám koncepční uvažování. Nerozumím dopravě ani přidělování bytů sociálně slabým a podobným tématům. Já jen umím dělat to, co mě baví. A co by se mi v Praze líbilo? Kdyby se otevřelo několik kiosků, vytvořených našimi nejlepšími umělci, a jejich provozatelé by v nich pořádali kulturní program, třeba taneční odpoledne. Taky bych založil nějakou instituci, ve které by pracovali profesionálové, kteří by lidem pomáhali zrealizovat jejich nápady. Nápad je totiž

SNAD MÉ NÁPADY NAKAZÍ DALŠÍ LIDI A SEBEROU PÁR KAMARÁDŮ A USPOŘÁDÁJÍ NĚCO VE SVÉM MĚSTĚ.

dlouhodobý proces, který se může v průběhu měnit, vylepšovat. Důležité je si uvědomit, že město by měli tvořit, co nejvíce to jde, lidé, a ne politici. Jasně, strategické otázky ano. Klidně bych si dovedl představit požádat jednou měsíčně snídani přímo s primátorem na náměstí před magistrátem. Pražané by tam mohli přednést svoje návrhy na zlepšení města, aktivně se do toho zapojovat.

Prozradte mi, proč nemáte účet na sociálních sítích? Když jste tak společensky aktivní...

Na Facebooku jsem měl přes 13 tisíc sledovatelů, ale loni v létě jsem si účet zrušil. Vadí mi, kolik času lidé v tom virtuálním světě tráví. Nechci žít to, co je na fotce, chci žít přítomností. Ta posedlost focením jídla nebo čokoliv a uploadováním na Instagram je až chorobná a lidé jsou na tom čím dál víc závislí. I já jsem byl. A zatímco třeba taxikáři potřebují, aby lidé jezdili co nejvíce taxičky, Facebook zase potřebuje, aby lidé trávili co nejvíce času online, protože jim to nese peníze. Připadám si, jako by mi odoperovali rakovinouotvorný nádor. Daleko více čtu a vnímám lidi kolem.

Nemáte tedy pocit, že o něco přicházíte?

Absolutně ne. Víte, jakou výhodu to má? Že máte větší pravděpodobnost někoho potkat na ulici. Většina lidí chodí s hlavou skloněnou nad telefonem a ochuzuje se tak o možnost potkat třeba životní lásku nebo pracovní příležitost. Já jsem takhle třeba před Lucernou narazil náhodou na Bohumila Pečínku z časopisu Reflex, pozdravili jsme se, dali jsme řeč a já díky tomu začal přispívat svými fejetony do Reflexu. Což by se nestalo, kdybych zůstal na sociálních médiích. ■

Špatný den? Vypotíte ho v sauně!

Po probuzení se cítíte nevyspalí, vstali jste nesprávnou nohou a celý den plyne ve znamení zmatků? Existuje osvědčený recept, jak každý den změnit v růžový, i když máte za sebou to nejčernější ráno. Zkuste se znovu probudit v sauně a všechny ranní splíny vypotit z těla ven.

Sauna představuje oázu klidu, úkryt před rychlým tempem okolního světa a místo, kde znovu načerpáte energii kdykoliv během dne. Pobyt v sauně představuje dokonalou očistnou lázeň, ve které si prozáříte obyčejný den. Je ideálním místem, kde můžete probrat své starosti, protože je diskrétnější než restaurace či kavárna a jako terapie funguje spolehlivěji než nákupy nebo 'dvojka' vína.

Relaxace přes den

Dopolední relaxaci v saunové potní lázni načerpáte potřebné množství energie a celý den potom prožijete v psychické i fyzické pohodě. Relaxaci v sauně si můžete zpestřit i náročný pracovní den, očistit se od všech nepříjemností a dobít si baterky do nadcházející poloviny dne. Navíc, pokud si horkou potní lázeň dopře-

jete za denního světla, nebude v sauně tolik lidí jako ve večerních hodinách a vy si budete moci užít ničím nerušenou relaxaci.

Místo léků do sauny

Nejen, že se v horké lázni příjemně osvěžíte, navíc uděláte něco pro své zdraví. Během saunování totiž dochází v těle k velkému počtu reakcí, které ho pozitivně ovlivňují. Bolesti kloubů ustoupí a také se můžete zbavit otravné migrény. V sauně se uklidníte a zapomenete na předešlé rozrušení i nervozitu. Pocením se z těla dostávají škodlivé látky, lidské tělo získává větší odolnost a je schopno tvořit protilátky. Také kůže se vám prokrví a pročistí, a tím se zlepší její vláčnost i vzhled. Jednoduše řečeno, v sauně se stres vypaří společně s potem.

Kam zajít do sauny?

Vodní a saunový svět Praha Vysočany

Najdete tu sedm jedinečných druhů saun pod jednou střechou, ochlazovací bazének, fresh bary, relaxační místnosti s terasou a o patro níže plavecký bazén s whirlpools. V týdnu je během dne pro návštěvníky připraveno zvýhodněné vstupné k tomu 60 minutu pobytu zdarma.

WWW.SAUNOVYSVET.CZ

InfiniMaximus Brno

Dvanáct saun uprostřed přírody Podkomorských lesů na kraji Brna vás nalákají už na první pohled. Venkovní a vnitřní prohřáté sauny, ochlazovací jezírko, průplavový bazén pod širým nebem, kde si můžete vychutnat sklenku sektu či čerstvého džusu, relaxační místnosti, saunové ceremonie, masáže či privátní koupele.

WWW.INFINIT-MAXIMUS.CZ

Wellness na zámku Praha Krč

Dáváte přednost saunování v soukromí? Nedaleko pražského krčského nádraží najdete ojedinělé wellness v zámeckém prostředí, které nabízí dvě privátní sauny s ochlazovacími bazénky, relaxační zónou a možností kombinace s masáží či návštěvou whirlpools.

WWW.WELLNESSNAZAMKU.CZ

Užijte si kancelář v 1. třídě

*V novém interiéru
vlaku Pendolino*

www.cd.cz

České dráhy
Národní dopravce

CESTO VÁNÍ PO ČR

OPAVSKÉ SLEZSKO

Trat z Bruntálu do Krnova je jedinečná svým prudkým stoupáním v podhůří Jeseníku. Při cestě se před železniční stanicí Mílotice nad Opavou otevře při pohledu z okna působivé panorama s vrcholem Pradědu.

Sušenky z Opavy chutnají po celém světě. Kromě výroby cukrovinek proslavila slezské město i místní rodačka Joy Adamsonová. Za prohlídku stojí nejedna opavská památka a také expozice Slezského zemského muzea, za jehož zdi objevíte mnoho zajímavostí a kuriozit.

FOTO: ARCHIV STATUTÁRNÍHO MĚSTA OPAVY

NA VÝLET DO OPAVY, města se sladkou historií

TEXT: TOMAŠ REZEK

V Opavě vystoupíte nejspíš na východním nádraží, které bylo před více než deseti lety kompletně zrekonstruováno. Honosná budova, jejíž vestibul vyniká nádhernou výzdobou, byla v roce 2012 oceněna titulem Nejkrásnější nádraží. Do centra to není daleko, ale přímo před nádražím se nacházejí zastávky MHD, a tak můžete popojet autobusem nebo trolejbusem. Není bez zajímavosti, že v Opavě jezdily i tramvaje, a to v letech 1905 až 1956. Dnes už tuto městskou dopra-

vu připomínají jen symbolické koleje v dlažbě na Dolním náměstí. Najdete je hned vedle nepřehlédnutelného Špiona, který je atrakcí opavského trhu od roku 2005. Autorem kovové plastiky je zakládající člen skupiny Tvrdohlaví, sochař a malíř František Skála.

Luštěte a získejte poklad!

Dolnímu náměstí dominuje kostel sv. Vojtěcha s přílehlými jezuitskými kolejiemi, v nichž dnes sídlí Zemský archiv. Jde o jednu z největších církevních památek u nás. Než se vydáte na touлку po dalších pamětihodnostech,

zastavte se v informačním centru na ne-dalekém Horním náměstí. Zejména pokud pojedete na rodinný výlet, můžete si zde vyzvednout pracovní listy pro tzv. questy neboli hledáčky. Jde o hry, při nichž se zábavnou formou seznámíte se zajímavostmi Opavy a za vyluštění tajemek získáte poklad. Většina questů je určena hlavně dětem, náročnější výletníci ocení questing s názvem Po stopách prvorepublikové architektury. Pokud máte doma tiskárnu, pracovní listy si můžete vytisknout i z webových stránek <http://tic.opava-city.cz>.

FOTO: FOTODIČNÍK SLEZSKÉHO ZEMSKÉHO MUZEA

Kde žila Joy Adamsonová?

I když po druhé světové válce patřila Opava k našim nejvíce poničeným městům, může se pochlubit zajímavými památkami. Na Horním náměstí objevíte novorenesanční radnici s věží Hláskou nebo Slezské divadlo, ale městu vévodí především konkatedrála Nanebevzetí Panny Marie, která je typickou ukázkou slezské gotiky. Ostrožnou ulicí dojdete k Památníku Petra Bezruče, který stojí na místě básníkova rodného domu. Není jediným slavným rodákem. V Opavě se v roce 1910 narodila Joy Adamsonová, světoznámá ochránkyně africké přírody, kterou proslavila kniha o lvici Else. Její rodina žila v ulici Na Rybníčku č. p. 48, což připomíná pamětní deska. Ve 12 letech se Joy Adamsonová – tehdy ještě jako Friederike Victoria Gessnerová – odstěhovala z Opavy do Vídně.

V muzeu najdete celé Slezsko

Zámek v Opavě už nestojí. Z celého zámecného areálu se dochovala jediná stavba v Komenského ulici – Müllerův dům, bývalé obydlí zámecného správce. Na hlavní turistický magnet tak směle aspiruje vedle stojící historická výstavní budova Slezského zemského muzea, postavená v 19. století. Na jaře 1945 byla poničena bombardováním a trvalo deset let, než byly muzejní sbírky znovu zpřístupněny veřejnosti. Poslední rozsáhlou rekonstrukcí prošla budova v letech 2010 až 2012 a návštěvníci v ní najdou atraktivně pojatou expozici, která zevrubně seznamuje se Slezskem – s jeho historií, přírodou a kulturou. Dozvíte se také, čím vším se kromě výroby sladkostí lidé v českém, dříve rakouském Slezsku živilí, a nechybí ani Kabinet umění a kuriozit. ■

TIP

VLAKEM DO OPAVY

Z Ostravy-Svinova vás rychlíky ČD dopraví do Opavy už za 24 minut, z ostravského hlavního nádraží za 35 minut. Do Opavy se můžete svést i přímými vlaky z Prahy, které kromě Ostravy zastavují také v Pardubicích a Olomouci. Jde o vlaky kategorie InterCity s názvem Opavan, jejichž součástí jsou vozy se zásuvkami na dobíjení drobné elektroniky a s bezdrátovým připojením k internetu i bistrovůz. Ať už se chystáte do Opavy odkudkoliv, nejvýhodnější vlakové spojení a jízdenku si snadno vyhledáte na www.cd.cz nebo prostřednictvím bezplatné mobilní aplikace Můj vlak.

Nejzajímavější místa Opavy

1 Hláška – věž s vyhlídkou

Symbolem Opavy je budova radnice s věží Hláskou na Horním náměstí. Věž je přístupná každou sobotu od dubna do října a při dobrém počasí je z ní možné dohlédnout až na vrcholky Jeseníků.

2 Muzeum, které překvapí

S tím nejzajímavějším, co je možné ve Slezsku najít, vás seznámí expozice v historické výstavní budově Slezského zemského muzea, které je naším nejstarším a třetím největším muzeem.

3 Svatyně poznamenaná válkou

Barokní chrám sv. Vojtěcha na Dolním náměstí byl na konci druhé světové války značně poničen. V 60. letech minulého století získala svatyně nový hlavní oltář z kapucínského kláštera ve Fulneku.

4 Město plné kašen a zeleně

Kašny a fontány najdete v Opavě nejen na náměstích, ale také v městských parcích, které lemují historické centrum. Parky vznikly na místě starých hradeb a jsou oblíbeným místem relaxace.

ROZHLÉDNI SE PO KRAJI

Trojí zastavení na Cvilíně

Krnov je známý především výrobou oblíbené limonády Kofola, kotlů Dakon a železničními strojírnami. Město ležící v těsné blízkosti hranice s Polskem je zároveň jednou ze vstupních bran do Hrubého Jeseníku, a tak zde samozřejmě není nouze ani o vyhlídku, nabízející navíc hned tři cíle výletu.

TEXT: MICHAL MÁLEK FOTO: BOŘIVOJ KUBALA

Dvouvrcholový kopec Cvilín v jihovýchodní části Krnova patří k jeho výraznějším dominantám. Lidé si na něj nacházeli cestu již v době kamenné, jak o tom svědčí zbytky hradiště objevené během vykopávek ve třicátých letech minulého století. Hmáta-
telnější zbytky osídlení se do dnešních dnů dochovaly v podobě zříceniny hradu Cvilín, nazývaného též Lobenštejn a Šelenburg. Na hradě, jehož první zmínka pochází z roku 1253, se vystřídalo několik knížecích rodů. Stoupající význam blízkého krnovského hra-

du zapříčinil postupný úpad cvilínského sídla, které bylo v 17. století opuštěno a o dvě století později i částečně rozebráno, kdy zdejší zdivo posloužilo na výstavbu silnice.

O poznání lépe dopadl další z možných výletních cílů na Cvilín, kostel Panny Marie Sedmibolestné a Povýšení svatého Kříže. Dodnes živá tradice církevních poutí zde sahá až k počátku 17. století. Jejím iniciátorem byl tehdejší představený minoritského kláštera Cornelius Ottweiler, který vídával nad Cvilínem každou noc vycházet hvězdu

Výška: 436 m n. m.

Výhled: Hrubý Jeseník, Beskydy, Zlatohorská vrchovina, Slezská nížina

Vrchol: kamenná rozhledna

Nejbližší žst.: Krnov-Cvilín

Petrův rybník

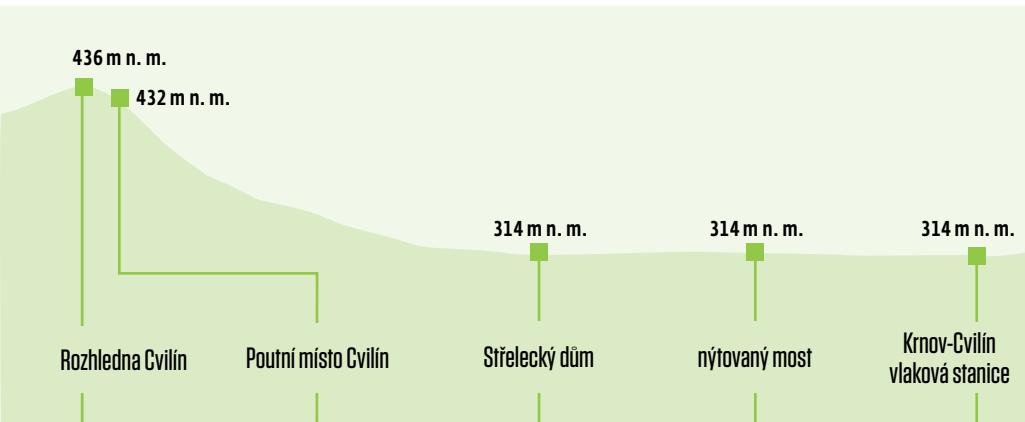
Beskydy

Zadní Cvilín

Poutní kostel Panny Marie Sedmibolestné

VÝŠKOVÝ PROFIL

jasnější než všechny ostatní. Zpočátku si věřící museli vystačit s dřevěnou kapličkou. S přibývajícím zájmem věřících však brzy bylo jasné, že skromný dřevěný svatostánek už nestačí, a tak byl v letech 1722–1728 vybudován větší kamenný kostel. Dílo místních stavitelů se dochovalo do dnešních dnů, byť v průběhu času neměl vždy na různých ustláno. Barokní chrám neunikl josefovským reformám i rozsáhlému požáru.

Jednoduché to neměl ani třetí cíl cvilínského putování – rozhledna. Romantic-

kou kamennou věž vybuodovala krnovská pobočka Moravsko-slezského sudetského horského spolku. Projektu se ujal rakouský architekt Ernst Latzel a finanční prostředky zajistil kníže Liechtenstein, po kterém ze začátku nesla i jméno. Oproti dnešnímu stavu vypadala rozhledna díky malé boční věžičce, ze které byl výhled o dalších 5 metrů vyšší, ještě malebněji. Bohužel během oprav po druhé světové válce o ni z důvodu nedostatku financí na její správu přišla a zůstalo jen její torzo v podobě zastřešeného vstupu

SPOJENÍ

Z Prahy
expresem s přestupem
v Olomouci

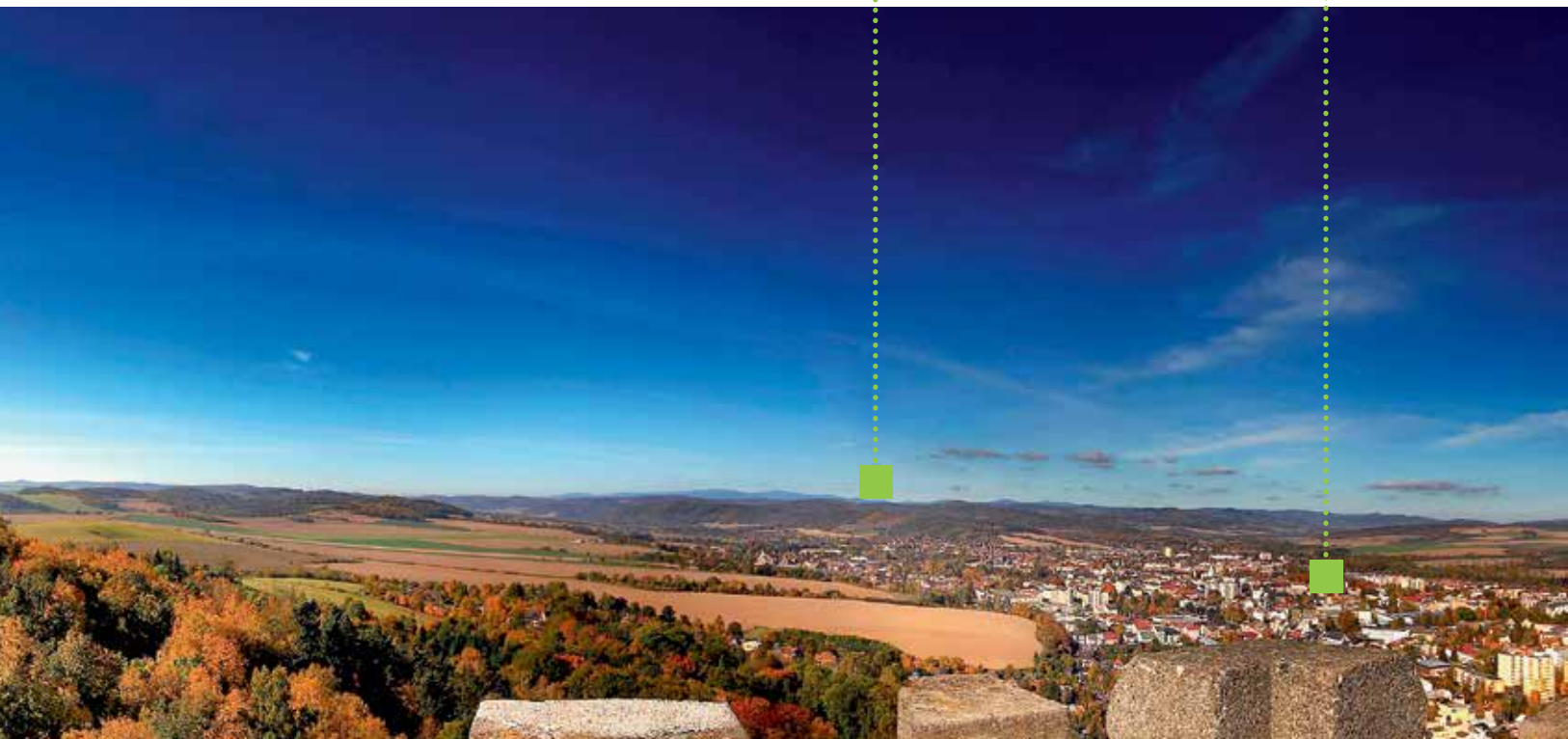
Z Brna
rychlíkem s přestupem
v Olomouci

Z Ostravy
přímým rychlíkem

na vyhlídkový ochoz s cimbuřím. V šedesátých letech si stavbu zabraly radiokomunikace a umístily sem televizní vysílač. Vinou pro tehdejší dobu tradiční (ne)údržby stavba postupně chátrala. Až v osmdesátých letech začaly první opravy a později došlo i na odstranění vysílače, díky čemuž se stavba mohla vrátit ke své původní funkci. Dnes je jedna z nejkrásnějších českých rozhleden přístupná od května do října a nabízí pohled nejen na přilehlé město Krnov, ale i Hrubý Jeseník, Beskydy, stejně jako na nížiny kolem

Hrubý Jeseník

Krnov

TURISTICKOU STOPOU

Malebným údolím řeky MORAVICE

Pozornost většiny návštěvníků Opavska je upřena na zdejší pamětihodnosti, od centra Opavy a nedalekých zámků Kravaře, Raduň a Hradec nad Moravicí až po pás pohraničního opevnění, vyhledávaný milovníky vojenských památek. Kvůli těmto pamětihodnostem však někdy ustupují do pozadí mnohé přírodní zajímavosti, kterými se tento kraj může rovněž pochlubit.

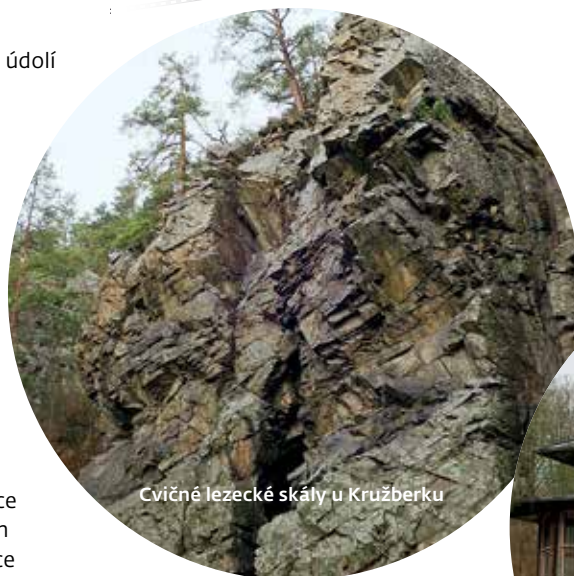
Hráz kružberské přehrady

TEXT A FOTO: MICHAL BAŘINKA

Možná atraktivní je například údolí Moravice, kde od Kružberku až po Hradec nad Moravicí vytváří pravostranný přítok řeky Opavy působivé meandry. Výškový rozdíl, který mezi hladinou řeky a okolními svahy činí leckde až 150 m, malebnost zdejší krajiny ještě více umocňuje. Strmé stráně na pravém břehu jsou porostlé kromě smrků také buky, javory a jilmy, zatímco na levém slunném břehu rostou borovice, modřiny a duby. V těchto druhově bohatých lesních porostech můžete najít mnoho hub a s trochou štěstí zahlédnete stádo muflonů, jelenů, jezevce či kunu. Na loučkách podél řeky během sezony rozkvétá pestrobarevná směsice rostlin, například vzácná lilie zlatohlávka, čísteček alpský nebo náprstník nachový.

Protože by ale túra od Kružberku až do Hradce nad Moravicí vyžadovala na celodenní a dost náročný turistický výlet, trochu si ji usnadníme a vydáme se od Svatoňovic přes vodní nádrž Kružberk, po proudu řeky

Cvičné lezecké skály u Kružberku

ke zřícenině hradu Vikštejn a odtud dále do Vítkova. Do Svatoňovic i Vítkova můžete dojet vlakem, leží totiž na železniční trati č. 276 ze Suchdolu nad Odrou do Budišova nad Budišovkou.

Lázeňský altán v Jánských Koupelích

Vyhlídky nad Jánskými Koupelemi

Lvice Elsa, kde byste ji nečekali

Dobrým výchozím místem k hrázi vodní nádrže Kružberk je železniční stanice Svatoňovice, odkud půjdeme po červeně značené turistické trase. Kružberská přehrada byla vybudována v letech 1948–1955 a její betonová hráz má výšku bezmála 35 m. Zajímavostí je, že poblíž přehrady stála vila, v níž strávila část svého dětství Joy Adamsonová, opavská rodačka a autorka známého Příběhu lvice Elsy. Dnes už byste tu však její dočasný domov hledali marně, roku 1993 totiž vila shořela.

Největší chráněné území Opavska

Z koruny hráze, po níž pokračuje červená turistická trasa, sestoupíme do údolí, projdeme pod zříceninou hradu Kružberk a zanedlouho nás vítá stejnojmenná obec. Po pravé straně by vaší pozornosti neměla uniknout nejstarší stavba Kružberku – gotický kostel sv. Petra a Pavla z 1. poloviny 14. století. Od směrovníku v obci pak pokračujeme podle červené turistické značky. Hned za vsí se můžeme potěšit výhledem do údolí, jehož přírodní krásy dají připomenout, že se nacházíme uprostřed přírodního parku Moravice, který je díky rozloze kolem 14 200 ha největším chráněným územím na Opavsku.

Zašlá sláva lázní

Další zastávkou na naší cestě jsou Jánské Koupele, kdysi známé lázeňské rekreační středisko. První lázeňské budovy tu postavil už v roce 1811 Jan z Tenczina, po němž lázně získaly své jméno. Později je odkoupil Kamillo Razumovský, díky jehož úsilí byl areál postupně zmodernizován a Jánské Koupele požívaly velké slávy. Zvrat však přinesla 2. světová válka. Celý komplex se proměnil

Zřícenina hradu Vikštejn

ve výcvikové středisko Hitlerjugend a posléze v zajatecký tábor, a i když po válce Jánské Koupele sloužily jako rekreační středisko, svého někdejšího věhlasu už nikdy nedosáhly. Od roku 1994 jsou budovy uzavřené a postupně chátrají.

Doleva, nebo doprava?

Až dosud nás doprovázela červená turistická značka, za jezem máme nově na výběr také zeleně značenou trasu. Pokud vám nevadí stoupání, chcete se potěšit pohledem z vyhlídky, lesní cestou a poutní kaplí, pokračujte po červeně značené trase. Jestliže si však na takovou cestu netroufáte, zvolte méně náročnou zelenou; obě trasy se na chvíli kříží u směrovníku U Mokřinek a u mostu v Zálužném, odkud můžete pokračovat po levém i pravém břehu Moravice. Ať už se rozhodnete pro jakoukoli náročnost trasy, obě cesty vás dovedou až do osady Podhradí.

Na skok do minulosti

Jak její dřívější název Dolní Vikštejn napovídá, osada se rozkládá pod zříceninou jednoho z nejrozsáhlejších hradů v českém Slezsku. Jeho paměť sahá až do 13. století. Zlomovým obdobím v jeho existenci byla třicetiletá válka, kdy hrad obsadilo vojsko generála Mansfelda a z obav před dalším zneužitím jej císařští vojáci později

vyhodili do povětří. Poničené budovy byly v 17. století opraveny, po dokončení barokního zámku v sousední Dubové byly ale Vikštejn definitivně opuštěn. Dnes tu spatříte zbytky hospodářských a obytných budov se sklepy, části hradeb s branami a také věž s výhledem do údolí Moravice.

Rodák Jan Zajíc

V nohou máme už skoro 20 km, a proto se vydáme po modré turistické značce do blízkého Vítkova, odkud můžeme odjet vlakem. Přestože bylo město Vítkov založeno již ve 13. století, dnes je tvořeno především zástavbou z 50. až 80. let minulého století. Je tomu tak proto, že na sklonku 2. světové války byl Vítkov z velké části zničen. Ze starších pamětihodností zbyl například novogotický farní kostel Nanebevzetí

Vítkovský kostel Nanebevzetí Panny Marie

Panny Marie. Na místním hřbitově pak můžete navštívit hrob Jana Zajíce, zdejšího rodáka, který se v Praze 25. února 1969 upálil na protest proti sovětské okupaci. ■

SPOJENÍ

Z Prahy

expresem s přestupem v Hranicích na Moravě a Suchdolu nad Odrou

Z Brna

rychlíkem s přestupem v Suchdolu nad Odrou

Z Ostravy

rychlíkem s přestupem v Suchdolu nad Odrou

PŘÍBĚHY ZAJÍMAVÝCH STAVEB

TEXT: PETRA MIŠKEJOVÁ, STANISLAV SCHNEEWEIS

rekonstrukcí výpravní budovy nádraží. Když byla chátrající věž navíc zařazena mezi zbytečné nemovitosti určené k prodeji, její stav nedal spát celoživotnímu fanouškovi železniční dopravy, podnikateli Vladimíru Peringerovi. Stavbu znal už od dětství, neboť s dědou železničářem trávil na nádraží mnohé prázdniny. Proto jedinečný industriální objekt koupil a s řadou dalších příznivců započal s jeho záchranou pro další generace.

Prostor pro nové nápady

Budova s dobrým přístupem z uliční strany se i díky prostorovým rezervám stala zajímavou architektonickou výzvou. Té se autoři projektu zhostili se ctí a dnes slouží věž jako jedinečný multifunkční prostor. Všechny bezcenné přístavby byly zbourány a nahrazeny novými, architektonicky sladěnými, aby odpovídaly potřebám kulturního centra. Vznikla zde inspirativní umělecká laboratoř vybízející tvůrce k novým nápadům a uměleckým počínům. Zdejší dramaturgie v něm vytváří kulturní mix, který může zahrnovat cokoliv, čemu prostory KUPE vyhovují. Jmenovatelem všeho je ovšem vysoká umělecká úroveň a autentičnost.

Jádrem budovy bývalé vodárenské věže je nyní galerie specializující se na výstavu fotografií a úzce spolupracující s Institutem fotografie Opavské univerzity. Často se ovšem mění v kinosál uvádějící artové filmy, divadlo, besední sál či koncertní podium. Zájem je tak veliký, že o vstupenky se mnohdy losuje. Objekt je navíc ozvláštněn neobvyklými artefakty zdejšího slavného rodáka, sochaře profesora Kurta Gebauera. A protože se jeho dílo často do galerií nevejde, nemůžeme se divit, že na terase věže se setkáte s jeho nezaměnitelným trpaslíkem nebo vás překvapí housenky vylézající z oken. A kdybyste přijeli do Opavy jinak než vlakem na zdejší východní nádraží, už z dálky vás sem po silnici přivedou svítící nohy, další Gebauerův artefakt, čouhající z komína u věže. ■

Je to vodárenská věž, nebo KUPE?

Odpověď na tuto otázku je jednoduchá a krátká. Obojí. Z bývalé vodárenské věže, která stojí přímo na východním nádraží v Opavě a dlouhá léta sloužila jako zásobník vody pro parní lokomotivy Ferdinandovy severní dráhy, je nyní jedinečný kulturně-umělecký prostor, KUPE.

Na opavském východním nádraží, které je součástí Ferdinandky, jak říkají železničáři Ferdinandově severní dráze vedoucí z Vídně do Bohumína, stojí tato věž už od roku 1892. Patrový objekt z rezného zdiva skrýval ve svých útrobách nýtované ocelové nádrže, které se plnily vodou z místní studny a za použití čerpadel se voda rozváděla ke koncovým bodům na jednotlivých nástupištích. Pro zvýšení kapacity byla následně k věži přistavena uhelna, určená k výrobě páry pro předtápění vlakových souprav, a kotelna, jejíž součástí byl také devatenáct metrů vysoký komín. Vznikla tak jedinečná stavba, a to nejen svým vývojem, ale i neopakovatelností ve stavebním fondu železnice. Po zánělu byla proto zapsána na seznam kulturních památek.

Nový začátek

Po zrušení parního provozu na železnici v roce 1980 vodárna ale ze dne na den ztratila svůj význam a byla uzavřena. Tím začala, tak jako u mnoha podobných objektů, které přestaly sloužit svému původnímu účelu, její postupná devastace a z budovy se stávala ruina. Navíc ostře kontrastující s velmi dobře provedenou

Projekt mapující čtvrtstoletí stavitelství a architektury v České republice a českých staveb v zahraničí. Přihlaste své stavby a rekonstrukce od roku 1993 do konce února. www.stavbactvrtstoleti.cz

POZOR!

TÝDEN IMUNITY!

WWW.TYDENIMUNITY.CZ

**JE ČAS VĚNOVAT SE
VAŠIM DĚTEM**

**O JEJICH IMUNITU
SE POSTARÁME MY!**

Preventan[®]

MEDVĚDÍ SÍLA PRO CELOU RODINU!

VLAKEM PO EVROPĚ

TEXT: JOHANA KVÍTKOVÁ
FOTO: ARCHIV ČD, WWW.TATRY.CZ

Na tatranské hřebeny za sněhem i přírodou

Před sametovou revolucí byly Tatry pro většinu z nás jediné snadno dostupné velehory. Za hranici do Alp se nesmělo, a tak se jezdilo na východ pod Gerlachovský nebo Lomnický štít. I dnes jsou ale Tatry velmi atraktivní letní i zimní destinací, kam se rychle svezete po kolejích z mnoha koutů Česka.

O Tatrách se říká, že jsou miniaturními Alpami, protože se zde na malém prostoru koncentruje nepřehledné množství přírodních krás, jakými se pyšní právě alpské země. To vše zhruba 600 kilometrů vlakem od Prahy. Vysoké skalní štíty, které se odrážejí na hladinách horských jezer, v kombinaci s hlubokými dolinami a divokými bystřinami jsou mimořádně přitažlivé pro všechny typy aktivních dovolenkářů, a to nejen pro vysokohorské turisty a horolezce, ale i pro cyklisty, paraglidisty, raftaře a geocachery. Od prosince až do dubna sem zasněžené svahy i moderní zimní střediska lákají skialpinisty a lyžaře, a zkrátka nepřijdou ani milovníci klidu a relaxu v místních lázních.

Lanovkou nebo po električce

K výletům do okolí a přejezdům mezi jednotlivými turistickými středisky jsou v létě

i v zimě nejsnazším způsobem přepravy vlaky a lanovky. Jedna z nich mířící ze Starého Smokovce na Hrebienok je pozemní a nabízí k vyhlídkám na horské štíty moderní vozy s panoramatickým stropním oknem. Velice oblíbená je také visutá lanovka z Tatranské Lomnice až na Lomnický štít s výškou 2 634 m n. m. Poptávka však převyšuje kapacitu, a proto je lepší si jízdenku zarezervovat s dostatečným předstihem.

Z Popradu, který leží na hlavní železniční trati s přípoji z Čech a Moravy, vede úzkorozchodná električka, jejíž provoz zajišťují moderní nízkopodlažní soupravy Stadler. Spojuje nejen střediska přímo v Tatrách – Štrbské Pleso, Vyšné Hágy, Polianku, Starý i Nový Smokovec nebo Tatranskou Lomnicu, ale také místa v podhůří. Vlakem se dá odsud dojet i do okolních historických měst, například do oblasti Spiše nebo Liptova, do Kež-

maroku (Kežmarský hrad, dřevěný kostelík Nejsvětější Trojice), na zámek ve Strážku nebo až do Staré Ľubovně, nad níž se vypíná Ľubovňanský hrad. Další atrakcí je přibližně čtyři a půl kilometru dlouhá ozubnicová železnice ze Štrby až do Štrbského Plesa. Do Štrby přijíždějí i vlaky národního dopravce z Prahy a Ostravy.

Lyžovačka nad mraky

Mnoho z nás si možná pamatuje zlatou éru lyžování v Tatrách, která vrcholila v roce 1970 mistrovstvím světa na Štrbském plese. Pak sice následoval úpadek, příchodem investorů se ale dávno vše změnilo a kvalita sjezdovek se zlepšila natolik, že se dnes vyrovnávají alpským standardům. A je opravdu z čeho vybírat. Například na Štrbském Plese, které svými skokanskými můstky zaujme už z dálky z okna vlaku. Tento proslulý lyžařský

TIP

Nejpohodlněji se z Čech i Moravy dostanete do Tater denními i nočními vlaky národního dopravce. Stanice Štrba je díky spojům SC Pendolino Košičan denně dostupná už za necelých 6 hodin z Prahy (z Oloouce za necelé 4 hodiny a z Ostravy za necelé 3 hodiny). Od prosince České dráhy zavedly posilový páteční spoj SC Pendolino, který z Prahy odjíždí v 15:41 a pokračuje přes Štrbu (v 21:36 h) až do stanice Poprad-Tatry (v 21:55 h). V opačném směru pravidelný spoj odjíždí z Popradu v 16:07 a ze Štrby v 16:27. Výletníci mohou nově využít také sobotní SC Pendolino, které vyrazí z Popradu v 8:04 nebo v 8:23 ze Štrby. Ti, kteří chtějí být v Tatrách časně ráno, mohou přes noc cestovat pohodlnými lůžkovými i lehátkovými vozy ve vlaku EuroNight EN443 Slovakia z Prahy ve 22:15, který svezí i auto. Ve Štrbě vlak zastaví v 6:45, po 12 minutách pokračuje zubačka vzhůru na Štrbské Pleso. Pokud míříte do oblasti Tatranské Lomnice z Popradu, pokračujte Tatranskou elektrickou železnicí. Spoje SC Pendolino doplňují přímé vlaky EuroCity, rychlíky a spojení z příhraničí zajišťují osobní vlaky. Více na www.cd.cz.

areál leží na břehu horského jezera a leckoho překvapí svou impozantností. Vyhledávají ho především milovníci červených sjezdovek a panoramata jiných skiareálů na Slovensku se mu nevyrovňají. Atmosféra střediska je tak trochu jiná, pokud se však netrefíte do svátků na konci roku nebo špatného počasí. Charakter sjezdovek láká k pozorování majestátních štítů s linkami sedačkových lanovek a rozsáhlého údolí s rychlíky stoupajícími na Štrbu. Zalyžovat si sem rádi jezdí ti, kdo nepotřebují hltat kilometry, ale i ti, kteří chtějí vybit energii. Podél sjezdovky po vyznačené skialpinis-

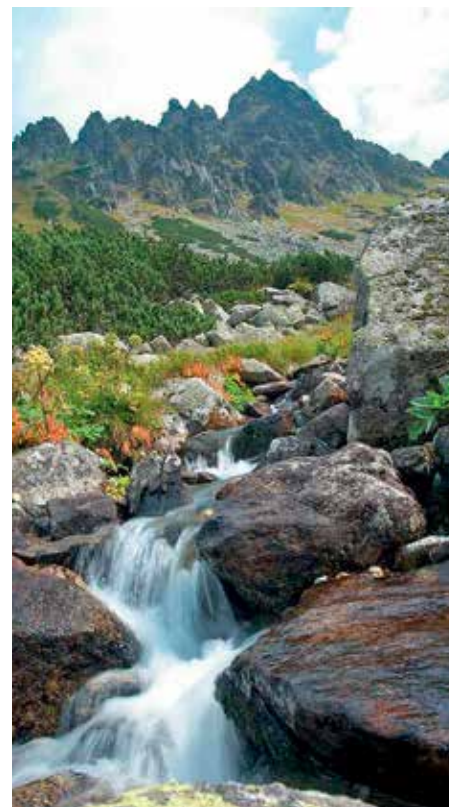

tické trase se dá totiž vystoupat na Chatu pod Soliskom a za odměnu se vyhřívát na terase ve výšce 1 840 metrů nad mořem. A mnohdy i nad mořem mraků.

Toulky v pohorskách

Čas je v Tatrách relativní pojem, který musí každý turista podle své individuální zdatnosti a věku dopředu zvážit. Je na každém, na jak dlouhou dovolenou sem vyrazí, jistě ale je, že množství značených turistických chodníků různé náročnosti nejdě projít najednou. Je tedy nutné si vybrat a něco nechat třeba na další dovolenou. Na své si přijdou zdatní turisté, ale i netrénovaní návštěvníci, senioři, hendikepovaní či rodiny s dětmi. Pro ně může být příjemná procházka například kolem Štrbského plesa s výhledem na Solisko nebo delší trasa ze Štrbského plesa po Tatranské magistrále k Popradskému plesu a zpět k zastávce slavné električky. Příjemné nenáročné procházky lze podniknout také v okolí Hrebienoku, kam se dá vyjet pozemní lanovkou, nebo v blízkosti jednotlivých rekreačních míst.

Zdatnější turisté se mohou vydat po Tatranské magistrále, která nabízí jak méně náročná, tak náročnější úseky. Spojuje západ a východ Tater a z velké části vede v pásmu kosodřevin i nad ním. Díky tomu nabízí mnohé výhledy na úpatí Tater, do Popradské kotliny i na masiv Nízkých Tater na její opačné straně. Na trase leží i řada ples, horských jezer vzniklých v minulosti působením ledovce, například Batizovské, Velické, Skalnaté nebo Zelené. Ve Velké Studené dolině prochází také kolem Obrovského vodopádu a vodopádu Studeného potoka. U štítu Velké Svišťovky magistrála vystoupí až do dvoutisícové nadmořské výšky. Ti nejzdatnější vyrazí ke štítům nebo vysokohorským sedlům, například Prielomu nebo Priečnému sedlu.

Odpočinek po túře?

Některá tatranská střediska jsou už od 19. století známá také jako klimatické lázně. Za léčbou nejrůznějších nemocí sem jezdívalo mnoho pacientů z celé Evropy. Pobyt může ale každý pojímat po svém, třeba i jako odpočinek po túře nebo náročné lyžovačce. K nejznámějším lázeňským komplexům patří Nový Smokovec v srdci Vysokých Tater, který leží

hned u několika turistických tras. Jeho poloha předurčuje způsob léčby, při níž se využívá vysokohorské klima a prostředí, které má léčivý účinek na v dnešní době tolik přetížený lidský organismus. ■

Zákazníci národního dopravce získají v areálu Štrbské Pleso benefit v hodnotě 20 % skipasu. Více o nabídce ČD Ski najdete na straně 32–33.

Jiří Košík

Historická električka Kometa

Při týdenní turistické dovolené v Tatrách v létě 2014 jsme vyjžděli do jednotlivých míst na výšlapy tatranskou železnicí ze Starého Smokovce. Jednou jsme také byli ve správný čas na správném místě. Zrovna totiž přijel slavný historický elektrický vláček s názvem Kometa.

Z VAŠEHO ALBA

Pavel Bilík

V Tatrách jako doma

S kolegy jsme kdysi často vtipkovali, jak je kdo bohatý a komu co patří. Kolegyně Rejdová měla na Slovensku na okresu Rožňava svoji dědinu, vesnici Rejdovou. Další kolegyně měla vesnice dokonce dvě – Malou a Velkou Frankovou v okrese Kežmarok. Ani já jsem ale nepřišel zkrátka, měl jsem ve Vysokých Tatrách chatu. Nevím, zda děvčata někdy ve „svých“ dědinách byla, ale já na „svou“ chatu zavítal skoro vždy při návštěvě Tater. Příkládám první barevné foto u Bilíkovy chaty z roku 2003, kde jsem se jako každý jiný turista alespoň na chvíli zastavil. Dodnes je pro mě chatu jedním z nejvíce srdečných míst v Tatrách.

Blanka Mrkvičková

Veselá vzpomínka na dovolenou

V roce 2014 jsme byli s vnučkou Dominikou v Tatranské Lomnici na krásné dovolené. Poslední den jsem pakovala kufr a ona z chodby volala, že bude také pomáhat. Nevěnovala jsem tomu pozornost, až následně doma jsem obdržela e-mail, že paní uklízečka našla po našem odjezdu napěchovaný vysoký koš s víkem, kde byla kulma, bunda, dva svetry, dvojce botičky a další osobní věci. Všechno nám ochotně uschovali, a když jel synovec za rok a půl do Tater lyžovat, vyzvedl nám tuto neobvyklou zásilku v recepci hotelu Titris a dovezl nám ji domů. Bohužel svetříčky a botičky už byly po takové době vnučce malé!

Staňte se spolutvárci této rubriky!

Fotografie korespondující s danou destinací v rubrice Vlakem po Evropě doplněné několikařádkovým popisem (datum a okolnosti pořízení – zejména zajímavosti zdokumentovaného místa, zobrazení aktéři, „historky z natáčení“ atd.) pošlete elektronicky (naskenované) přes webové rozhraní www.cdprovas.cz (záložka soutěže/ Vlakem po Evropě). Každý uveřejněný snímek bude honorován částkou 600 Kč.

Pro nejbližší čísla magazínu vyhledáváme následující témata:

č. 2/2019: Švýcarské Alpy
uzávěrka zaslání 16. ledna
č. 3/2019: Hamburk
uzávěrka zaslání 13. února

ČD Autovlak

Vlakem na Slovensko
i s autem

 České dráhy
Národní doprava

- » z Prahy do Popradu, Košic a Humenného
- » přeprava aut s výškou až 2 m a motocyklů
- » v nočních vlacích lůžkové vozy pro řidiče a spolucestující
- » v Praze nový terminál s čekárnou s WiFi, dětským koutkem a kavárničkou

www.cd.cz/autovlak

 České dráhy
Národní doprava

Kostel sv. Jana Křtitele se tyčí na břehu rybníka Vajgar.

ZÁHADY NA DOSAH RUKY

TEXT A FOTO: ARNOŠT VASÍČEK

Gotický kostel sv. Jana Křtitele v Jindřichově Hradci ukrývá jednu z největších záhad naší země. Část jeho stěn totiž pokrývají výjevy a obrázky, jejichž obdobu nenajdeme nikde jinde na světě. Jde o pouhý výbuch malířovy fantazie, nebo skutečně o šifrovanou zprávu, kterou svým následníkům zanechali templářští rytíři, jak tvrdí jedna z odvážných hypotéz?

Tajemství templářů na jihu Čech?

Templářský řád představuje jednu z nejtajemnějších společenství lidských dějin. Jeho velmistři a přední rytíři ovládali utajované nauky Západu i Východu, byli obeznámeni s poznatky starověkých mudrců i technickými dovednostmi, které notně předběhly svou dobu. Libovali si v kryptogramech, šifrách a přísně tajných úkrytech a vykonávali i rituály černé magie. Když v říjnu roku 1307 francouzský král Filip IV. Sličný obvinil templáře z kacířství, hlavním bodem obžaloby bylo, že řád v přísném utajení pořádá tajemné satanské mše. Svou roli v nich prý hrály černé kočky, podivné relikvie a především jakási záhadná hlava, jejíž svítící oči dokázaly zabíjet. Tomu, kdo ji uctíval, ale zajišťovala ochranu a bohatství.

Netvor z jiného světa?

Tento idol byl nazýván Bafomet a i ostříleným rytířům naháněl strach. Co byl tedy vlastně zač? Řada indicií naznačuje, že ho templáři našli při svých vykopávkách pod Šalamounovým chrámem. Kdo ale záhadnou hlavu nosil původně na krku a v čí nadpřirozenost templáři věřili, můžeme dnes jen odhadovat. Připomeňme si, že podle Bible byla Chránová hora odpradávná místem, kde se to jen hemžilo anděly. Těmi, co zůstali na správné straně barikády, i těmi, co se vzbouřili proti svému Pánu a jejichž vzhled naháněl hrůzu. Byl Bafomet jedním z nich? A kde by mohl být ukrytý nyní?

Stopa vede na jih

Podle staré pověsti se pražskou Liliovou ulicí vždy proháněl duch templářského rytíře s useknutou hlavou pod paží. Není tato strašidelná historka ale jen překroucenou ozvěnou skutečné situace? Nepřivezli templáři Bafometa nejdříve na svou komendu (sídlo rytířského či křižovnického řádu) do Prahy? Asi není náhodou, že Liliová ulice vedla ke kostelu svatého Vavřince, jediného prokazatelně doloženého místa v Praze, kde měl komendu templářský řád. Tady by ale jeho největší poklad byl příliš na očích...

Když papež Klement V. vydal na rytíře mezinárodní zatykač, na jihu Čech toto nařízení nikdo nerespektoval. Páni z Hradce nadále projevovali templářům svou přízeň

TEMPLÁŘI V ČESKU

Bájný poklad templářů, nebo také rytířů chrámového meče, se hledá už více než 700 let. Zaručených tipů, kde ho hledat, je mnoho po celé Evropě, hlavně ve Francii, ale i v Česku, kam templáři přišli ve 30. letech 13. století. Místa spojená v Čechách a na Moravě s rozprášeným řádem jsou stále více vyhledávaná pátrači a záhadology. Kromě Prahy, Uhřetěvesi a Jindřichova Hradce je dalším z „podezřelých“ zámek v Blatné, hrad a kaple ve Veveří u Brna, v oblasti jižní Moravy také Čejkovice nebo třeba hrad Templštejn nedaleko Jamolic.

a poskytl jim potřebné zázemí. Na jindřichohradeckém hradě, v místnosti s jedinečnou gotickou freskou, zobrazující svatojiřskou legendu, stojí dnes hraniční kámen z nedalekého Lodheřova. Na jedné straně je vytesaný templářský kříž, na druhé straně se nachází reliéfy saracénskému zahnutého meče a dýky, zbraní, které používal nepřítel. Takový znak je velmi neobvyklý a můžeme si ho vyloučit všelijak, třeba jako důkaz přítomnosti templářského řádu v okolí Jindřichova Hradce. Upozornění, že jsme na správném místě a že je tu ukryto něco tajného, možná i z dálného Východu. Žádný jasný písemný důkaz o tom neexistuje, ale podle archiváře Františka Tepelého, který žil v Jindřichově Hradci na přelomu 19. a 20. století, postavili templáři také kostel svatého Jana Křtitele, na jehož zdech i dnes najdeme pozoruhodná svědectví.

Šifrované poselství

Chrámová loď je vyzdobená totiž velmi neobvykle. Podivnosti bijí přímo do očí, jiné působí skrytě, přináší ale plno vodítek tomu, kdo chce porozumět. Jako by templáři svým následníkům chtěli sdělit: Byli jsme tady. Na jižní stěně kaple svatě Anny najdete vyobrazení veraikonu. Když Kristus trpěl cestou na Kalvárii, podle legendy mu rouškou otřela tvář žena jménem Veronika. Podoba Ježíšova obličej se otiskla do tkaniny. Na všech obrazech po světě je buď samotná rouška, nebo ji drží Veronika. Jen výjimečně jsou místo ženy namalováni dva bílí andělé. Tady je ale vše jinak. Roucho levého anděla je hnědé. Nemá pravý anděl představovat templářské-

ho rytíře v tradičním bílém plášti a levý anděl templářského kaplana, jehož roucho bylo hnědé? K zamyšlení je také fakt, že templáři Krista zapírali, a neměli tedy důvod na roušce zobrazit jeho tvář. Možná na tomto veraikonu ale nejde o Ježíšovu podobiznu...

Žena mezi apoštoly

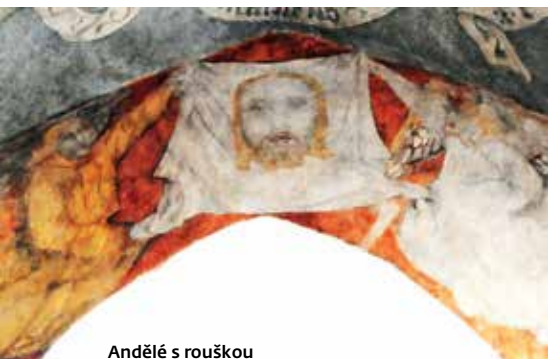
Velkým otazníkem jsou také postavy dvanácti apoštolů. Všechny mají v rukou knihu sepnutou sponami. Je to znamení nějaké utajené zprávy? Náznak, že právě tady je něco ukryto? A proč je mezi nimi i žena? Pozorný čtenář jistě namítne, že mezi apoštoly přece žádná žena nebyla a že podle obrazů Leonarda da Vinciho měl apoštol Jan ženské rysy. Jenže dlouhé kadeřavé vlasy, zářící oči, půvabný obličej s malými rudými ústy skutečnou ženu nezapřou. Její přítomnost mezi dvanácti vyvolenými je o to podivnější, že její kniha není uzamčená sponami a v druhé ruce drží meč za špičku, obrácený jílcem dolů. Podobné zobrazení nenajdeme nikde jinde na světě.

V legendách o svatém grálu sehrávají důležitou roli rytíři chrámového meče, což je zřejmě jen krycí označení pro templáře. Pojem „chrámový meč“ lze vyloučit tak, že láska je víc než boj. Zvláště když tuto zbraň svírá žena, a ještě za špičku. Ale vyloučit nemůžeme ani jinou, temnější variantu. Poloha meče v sobě skrývá další význam, jde o symbol převráceného kříže, v jehož znamení možná žena přichází. Opomenout nemůžeme ani fakt, že křížová dáma je v kartách královnou pokladů. Jak si tedy takové vyobrazení vyloučit? Nebude to zrovna ona, kdo odhalí zapovězené tajemství?

Podezřelá pověst

Traduje se, že z kostela svatého Jana Křtitele vyjíždělo každou noc pět templářů na nedařlý Vítkův Hrádek, kde vykonávali posvátný obřad. Těžko si můžeme vysvětlit, proč se ze svých venkovských hlídek nevraceli na bohoslužbu do „svého“ kostela. A také už možná ne zjistíme, o jaké mše ve skutečnosti šlo a proč musely být vykonávány v noci v osamělých ruinách. Berme to jako další z indicií, že templáři v Jindřichově Hradci něco skrývali. Možná i bájnou hlavu Bafoмета, s níž dále vykonávali své rituály. Proč by jinak roztrousili na zdech kostela tolik drobků stop, které ve správný čas dovedou zasvěceného až k tajné skrýši? ■

Andělé s rouškou

SOUTĚŽ O KNIHU NEJVĚTŠÍ TAJEMSTVÍ TEMPLÁŘŮ

Zajímá vás historie a záhady? Vydejte se s Arnoštem Vašíčkem po stopách nových překvapujících odhalení o Templářském řádu. Stačí odpovědět na soutěžní otázku a s trochou štěstí vyhraje jeden ze tří vítěšků.

Ve kterém českém městě se podle legendy prohnal duch templáře s useknutou hlavou pod paží?

- A v Jindřichově Hradci**
- B v Praze**
- C v Blatné**

Odpověď zadejte do příslušného formuláře na www.cdprovas.cz do 16. ledna 2019.

Více o záhadách najdete na www.mysteryfilm.cz.

Vlakem na hory

Sleva
na skipas
20%!

ČD Ski

Skiareály v ČR: Harrachov, Špičák, Tanvaldský Špičák, Ostružná, Karolinka, Pernink a Lipno

Skiareály na Slovensku: Ružomberok-Malinô Brdo, Štrbské Pleso

Skiareál ve Švýcarsku: Davos Klosters

- » sleva na skipas po předložení jízdenky ČD od 12. 1. do 31. 3. 2019
- » ve švýcarských Alpách a v Tatrách sleva na dvoudenní skipas
- » spojení do 2 hodin do krajských měst v ČR, Pendolinem na Slovensko a přes noc pohodlně lůžkovým vozem do Švýcarska
- » bezplatná přeprava lyží a snowboardů

TIP

ve skiareálu Lipno
se službou ČD Yetti
sleva 30 % na celodenní skipas!

www.cd.cz/cdski

České dráhy
Národní dopravec

Retro Tatran
Do Tater s Bobinou

ČD ski
Z vlaku rovnou do přezkáčů

Můžete potkat ve vlaku
Ukulele Orchestra jako Brno

Články v této rubrice mají pouze informativní charakter.
Převaha ve vlacích ČD se řídí tarifem TR 10 a SPPD.

Retro Tatran

aneb dovolená s Andělem trochu jinak

Retro frčí a stále více lidí hledá zážitky, které je přenesou do dob dávno minulých. S jedním takovým přicházejí v letošní sezoně také České dráhy. Nejen po stopách legendárních filmových postav z filmu *Anděl na horách* se vydá speciální projekt s názvem *Retro Tatran*. Chcete zažít atmosféru rekreací ROH v Tatranské Lomnici? První možnost budete mít už v březnu!

Kdo by neznal dobrodružství Gustava Anděla a Bohouše Vyhlídky rámovaná dechberoucími tatranskými scenériemi, interiéry tehdy moderní ubytovny Morava a neustále „prudící“ mladou paní Vyhlídkovou. Film *Anděl na horách* se stal námětem akce, která umožní účastníkům přenést se o několik desetiletí zpět a zažít rekreační horečku s řadou dobových kulturních i sportovních vložek. Ale nebojte se, vše bude jen jako a záleží pouze na vás, jak moc chcete podlehnout iluzi autenticity.

Do Tater s Bobinou

První dotek historie zažijete už na nádraží, v čele vlaku do Tater stane pravá elektrická pionýrka, lokomotiva, která je symbolem elektrizace železnic v 50. letech. Říká se jí Bobina a i se šesti křížky na hrbu dopraví vlak přes noc do Popradu naprosto spolehlivě. V soupravě budou zařazeny lůžkové vozy, ale to neznamená, že cestující musí hned ulehnout. Nejen pro nespavce bude připraven program včetně promítání legendárního

RETRO TATRAN 2019

Nejbližší termín: 21. 3.–24. 3.

Další chystané termíny:

4. 4.–7. 4.; 13. 6.–16. 6.

Odjezdy: tam vždy ve čtvrtek v cca 22 hodin, zpět v neděli v cca 14 hodin

Vlaku: 3 x lůžkový vůz (10 x kupé pro 2 os.) + společenský vůz včetně nabídky jídel a nápojů

Ubytování: 1 noc v lůžkovém voze, 2 noci v Hotelu Morava v Tatranské Lomnici

Stravování: polopenze v hotelu

Cena: 11 990 Kč (při obsazení kupé

a pokoje 2 osobami);

16 800 Kč (při obsazení kupé

a pokoje 1 osobou)

Nákup zážitku:

na www.cd.cz/retrotatran

Pozn: Další termíny

(14.–17. 2. 2019/4.–7. 4. 2019/13.–16. 6. 2019)

pro větší skupiny (minimálně 10 osob) jsou

možné po individuální konzultaci s obchod-

ním oddělením. **Poptávky zasílejte na e-mail**

horakova@gr.cd.cz.

filmu ve společenském voze, které vás naladí na správnou atmosféru. Nebude chybět samozřejmě ani stylové občerstvení.

Pokud si ráno přivstanete, můžete se kochat nejen panoramatem Tater na obzoru, ale v Popradu také výměnou Bobiny za podobně ikonické diesellové stroje. Ty zabezpečí dopravu vlaku do cílové stanice Tatranská Lomica.

Soutěž ve vaření, nebo raději termály?

Ubytování je zajištěno v Hotelu Morava, který se hrdě hlásí ke své historii a retro detailů v něm najdete bezpočet. Po vzoru filmu nesmí chybět seznamovací večírek ani rozsvička následující den ráno. A pak? Záleží na gustu každého, ale inspirace Andělem může pokračovat v podobě výletu lanovkou na Lomnický štít. Pokud nahoře neuvíznete kvůli počasí jako Gustav a dorazíte zpět k Moravě včas, čeká vás bláznivé odpoledne připravené retro animátory. Rozhodně je na co se těšit – pokud se neřadíte mezi sportovní nadšence, zkuste třeba soutěž družstev ve vaření. A pokud patříte spíše mezi solitéry, doporučíme návštěvu Tatranského ledového domu na Hrebienoku, kam vás pohodlně vyveze pozemní lanovka. Neopakovatelná je také vyhlídka z chodníku v korunách stromů, kterou určitě nevynechte při výletu do Bachledové doliny. Milovníci relaxu by měli zamířit do termálního parku ve Vrbově. Možností je zkrátka „neúrekom“ a vybere si každý.

Zážitky, o které už nepříjete

Večer druhého dne můžete strávit opět s nádechem nostalgické atmosféry na retro diskotéce nebo se prostě jen občerstvit něko-

NA CO SE MŮŽETE TĚŠIT

V rámci balíčku je zajištěna doprava speciálním vlakem do Tatranské Lomnice a zpět. V ceně je také ubytování včetně polopenze na dvě noci v Hotelu Morava** (retro ubytovna Morava), kde svou rekreaci prožil i legendární Gustav Anděl. Čeká na vás také bohatý program, kterým vás provedou naši dva kulturní referenti Jožko a Ivetka. Těšit se tak můžete na seznamovací večírek (pátek), tematický ranní budíček a rozsvičku (sobota ráno) a bláznivé tatranské odpoledne (soutěžení družstev ve vaření a sportovních hrách v sobotu odpoledne). Dost času zbyde i na procházku krásnými slovenskými Tatrami nebo lyžování.

Fakultativní výlety

(není v ceně balíčku):

výlet lanovkou na Lomnický štít, návštěva Thermal Parku Vrbov, výlet do Tatranského ledového domu na Hrebienoku, výlet do Bachledové doliny (chodník v korunách stromů) a další.

lika sklenkami tatranského čaje. Třetí den pro vás bude připravená vyhřátá souprava Retro Tatranu včetně kompletního občerstvení. Po zkušenostech z nultého ročníku, který proběhl loni v březnu, doporučujeme naplánovat si v harmonogramu cesty domů prostor pro odpočinek. Retro, Tatra a skvělá zábava vám dají opravdu zabrat, ale zaručujeme vám, že domů se vrátíte minimálně s tolika zážitky jako Gustav Anděl. ■

ČD Ski Z vlaku rovnou do přezkáčů

Nechte vaše auto doma a vyrazte na lyže vlakem. Zákazníci národního dopravce mohou využít zvýhodněné ceny skipasů v sedmi špičkových skiareálech v Česku, dvou na Slovensku a už podruhé také v atraktivním švýcarském resortu Davos Klosters. Nabídka platí od 12. ledna do 31. března.

Už čtrnáctou lyžařskou sezonu připravily České dráhy ve spolupráci s mnoha partnerskými skiareály nabídku zvýhodněných cen skipasů ČD Ski. Ročně ji využije přes 3 000 cestujících. Po loňské premiéře mohou navíc lyžaři vyrazit za zimními radovánkami vlaky národního dopravce až do Alp, kde je ve švýcarském kantonu Graubünden čeká okolo 300 km sjezdovek v okolí Davosu. Švýcarsko je lyžařskou zemí pro milovníky lyžování po upravených a výrazně prázdnějších, rozlehlých sjezdovkách. Aréna Davos Klosters nabízí mnoho sjezdovek všech obtížností na jeden skipas v nadmořské výšce až 2 844 m. Mezi jednotlivými

skiareály se dá přesouvat vlakem Rhétské dráhy, na který platí skipas a zastávky jsou hned u nástupních stanic lanovek.

Jak to funguje?

Princip nabídky ČD Ski je velmi jednoduchý, stačí předložit platnou jízdenku ČD a sleva na skipas je vaše. V českých partnerských skiareálech získají všichni zákazníci národního dopravce slevu 20% na jednodenní skipas. Na Šumavě ve skiareálu Lipno je sleva na denní permanentku 30% díky nabídce ČD Yetti. Ve slovenském skiareálu na Malinô Brdo ve Velké Fatře a ve švýcarském skiresortu Davos Klosters získají cestující ČD slevu

20% sleva na jednodenní skipas

- SKI Bižu Tanvaldský Špičák v Jizerských horách
- JONAS PARK Ostružná v Jeseníkách
- Sportovní areál Harrachov v Krkonoších
- Skiareál Karolinka v Beskydech
- Ski&Bike Špičák na Šumavě
- Vila Pernink v Krušných horách

30% sleva na jednodenní skipas

- Skiareál Lipno na Šumavě (ČD Yetti)

20% sleva na dvou- až třídní skipas

- Ski&Bike Ružomberok – Malinô Brdo ve Velké Fatře
- Davos Klosters ve švýcarských Alpách

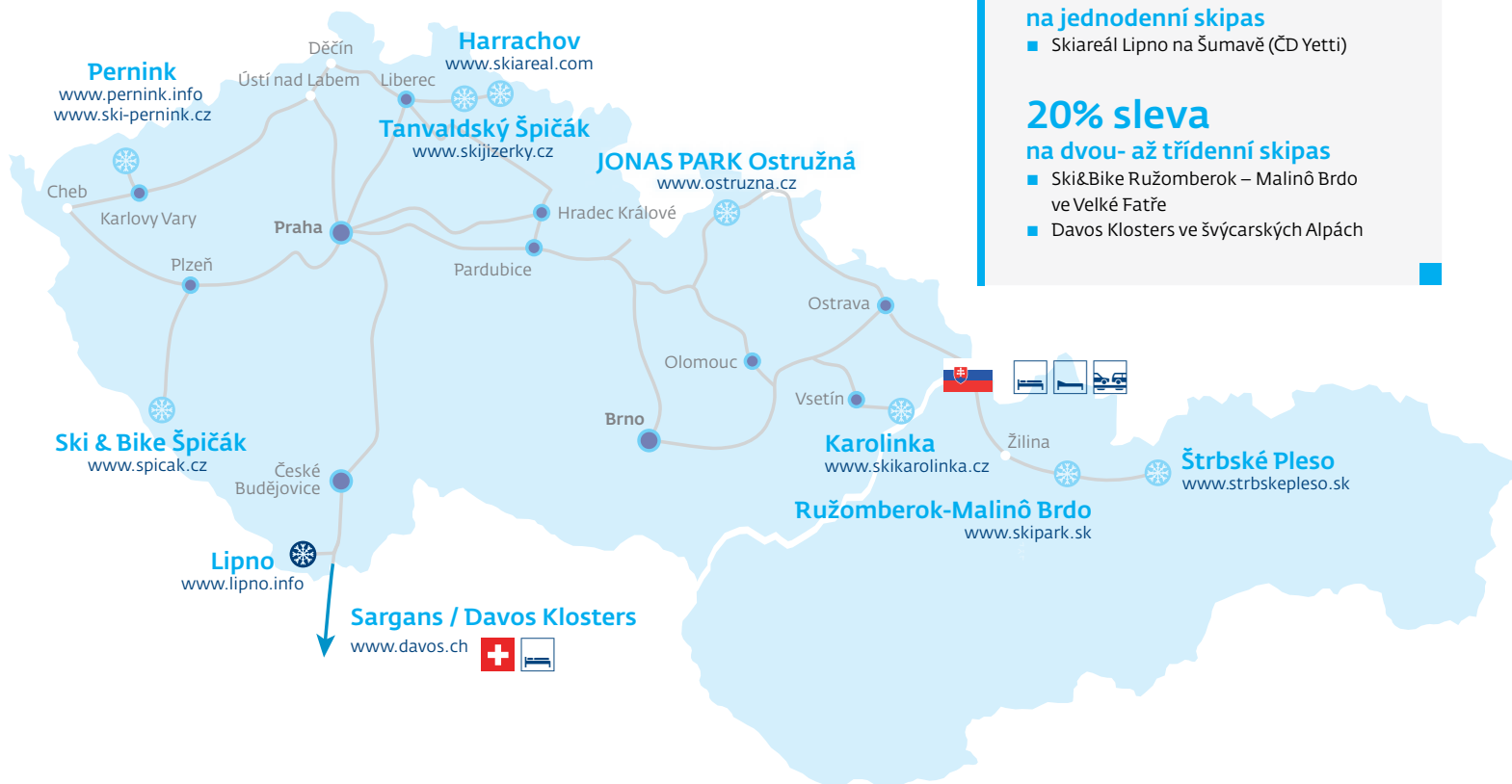

FOTO: WWW.DAVOS.CH

ZVÝHODNĚNÉ CENY SKIPASŮ PLATÍ PRO ZÁKAZNÍKY ČESKÝCH DRAH OD 12. LEDNA DO 31. BŘEZNA 2019.

20% na dvou- i tří denní skipas. Pro získání zvýhodněné ceny permanentky ve skiaréne Davos Klosters je třeba předložit na pokladně ubytovací příplatek do lůžkového vozu s uvedeným datem příjezdu do Sargansu a počtem osob, výměnou pak každý získá zvýhodněnou permanentku na 2 nebo 3 dny. České dráhy také připravily s resortem Štrbské Pleso ve Vysokých Tatrách pro zákazníky národního dopravce benefit v hodnotě 20% z ceny skipasu v půjčovně lyží Tatra Ski.

Na sjezdovku rychle a pohodlně

České zimní resorty, kde můžete uplatnit slevu na denní skipas, jsou velmi dobře dostupné vlakem Českých drah z krajských měst nebo regionálních center. Ani na ty nejvzdálenější sjezdovky cesta nezabere více než dvě hodiny. Například na Tanvaldský Špičák se z Liberce dostanete vlakem za zhruba tři čtvrtě hodiny, do parku v Ostružné dojedete z Olomouce za hodinu a půl, i na Lipně budete z Českých Budějovic do dvou hodin. Do slovenských zimních středisek ve Velké

Fatře i v Tatrách se z Prahy či Ostravska rychle a pohodlně dopravíte spojem SuperCity Pendolino Košičan. Do Ružomberku vás svezou z Prahy přibližně za 5 hodin, z Olomouce za 3 hodiny a z Ostravy za 2 hodiny, na Štrbu o 45 minut později. Nově od loňského prosince jezdí druhý páteční spoj SuperCity Pendolino až do Tater. V pátek odjíždí v 15:41 h z Prahy přes Olomouc, Ostravu až do Ružomberka (20:50 h) nebo na Štrbu (v 21:36 h). Zpět se vrací spoj SC 240 Pendolino Košičan ze Štrby v 16:27 h a z Ružomberka v 17:11 h. Na vlaky navazují ve Štrbě spoje na zubačce až na Štrbské Pleso, a můžete tak lyžovat až do závěrečné hodiny.

Přes noc na horách

Cestovat na zahraniční sjezdovky přes noc na pohodlném lůžku pod teplou dekou za příjemného kývání vlaku a s vydatnou snídaní je více než lákavé. Dalším pozitivem je také fakt, že v cílové destinaci můžete z vlaku často vystoupit rovnou v přezkáčích

a vyrazit hned na sjezdovku. Příkladem takové cesty na zimní dovolenou jsou noční spoj EuroNight na Slovensko nebo lůžkový expresní spoj do srdce Davosu. EuroNight Slovakia odjíždí z Prahy ve 22:15 a ve Štrbě zastaví v 6:45. Na vlak navazuje po 12 minutách zubačka vzhůru na Štrbské Pleso. Chcete vyrazit na výlet i mimo železniční trasy a potřebujete auto? Ve vlaku je k dispozici speciální autovůz, kam můžete váš automobil naložit a v klidu celou noc odpočívat v lůžkovém voze. Ráno se probudíte už na Slovensku.

Do Davosu odjíždí z Prahy v 18:01 h lůžkový vlak Ex1547 až do švýcarské stanice Sargans (v 7:23 h), kde je nutné přestoupit na přípojný vlak, který zastavuje v Lanquartu a horském městečku Davos Dorf (v 8:50 h) nedaleko lanovky na Parsenn. Jízdenka z Prahy do Davosu vyjde v třímístném lůžkovém kupé na zhruba 2 300 Kč. Lyžařské středisko nabízí českým lyžařům, kteří přijedou vlakem ČD, i možnost zvýhodněného ubytování. ■

TIPY NA DOPORUČENÉ SPOJE, VÝHODNÉ JÍZDENKY A BLIŽŠÍ INFORMACE O SKIAREÁLECH NAJDETE NA WWW.CD.CZ/CDSKI

MŮŽETE POTKAT VE VLAKU

Ukulele by nemělo chybět v žádné rodině

To je motto skupiny Ukulele Orchestra jako Brno, dnes jednoho z největších tuzemských propagátorů tohoto původně havajského nástroje připomínajícího kytaru. Kapela hraje už osmým rokem a v České knize rekordů je dokonce vedena jako skupina s největším počtem hráčů na ukulele. Od roku 2010 absolvovala stovky veřejných vystoupení, od letních festivalů přes klubové hraní až po komornější akce v rámci divadelních představení, a natočila šest CD cover verzí slavných světových hitů.

TEXT A FOTO: MARTIN HARÁK

Kdo a proč přišel s myšlenkou založit skupinu ukulelistů?

První nápady dát dohromady partu lidí a hrát na ukulele se zrodily někdy v průběhu roku 2010. V jednom brněnském nakladatelství, se kterým je pár lidí v kapele spojených, právě vycházela kniha Líný rodič, ve které autor Tom Hodgkinson popisuje ukulele jako ideální nástroj, který by neměl chybět v žádné rodině. A protože do ní přináší pohodu a harmonii. Na podzim několik prvních nadšenců začalo zkoušet, protože se podařilo domluvit dvě předvánoční vystoupení. To byl asi ten spouštěč, abychom skutečně začali. Další budoucnost jsme v tu chvíli neplánovali. Už na prvních koncertech se objevily nabídky na další vystoupení, přidalo se do party pár dalších nadšenců a už se to rozjelo.

Velmi netradičně hrajete cover verze slavných světových hitů. Jak vás to napadlo a co má u posluchačů největší úspěch?

Ve výběru se nijak neomezujeme a hrajeme skladby napříč žánry od Rolling Stones až po ABBA. Píseň, kterou si někdo z nás vybere, nás musí společně oslovit, a když

zjistíme, že to jde a baví nás to, začneme na ní pracovat. Máme štěstí, že je v kapele hodně dobrých zpěváků, takže výběr je rozmanitý, vzájemně se při koncertech střídají, což je dobré jak pro ně, tak i pro fanoušky. Loni jsme se vydali tak trochu ke „kořenům“ a zkusili cover verze ryze moravských a slováckých písní. Publikum si tak může zazpívat konečně i česky. V hlavách už ale máme nápady pro další rockové covery, které nám jsou nejbližší.

Na kterém koncertu jste prozatím zažili největší úspěch?

Prožili jsme si za těch pár let už hodně dobrých koncertů, těžko se dá vybrat nejlepší. Nikdy dopředu neodhadneme, jak koncert dopadne. Třeba před dvěma lety na jednom open air festivalu během koncertu vypnuli na chvíli proud, zrovna jsme hráli jednu klidnější píseň. Bez přerušení jsme ji ale odehráli, akusticky a skutečně „unplugged“, všichni pod pódiem se na nás namáčkli, aby nás vůbec slyšeli, a pro nás to byl tehdy docela silný zážitek. Výborné koncerty zažíváme také ve vyhlášeném brněnském SONO Centru, kde máme štěstí zahrát si alespoň jednou v roce, nebo také na brněnských náměstích...

Poznávají vás lidé v okolí, nebo třeba cestující ve vlaku? Jezdíte s kapelou vlakem?

Individuálně jezdíme vlakem všichni, a někteří dokonce denně, protože bydlí například v Adamově nebo Bílovicích nad Svitavou a do Brna jezdí do práce. Jako kapela se nám zatím nepodařilo na žádný koncert vyrazit výhradně vlakem, při našem počtu to je složité, takže máme vlak jako individuální alternativu. Část hráčů jede s aparaturou dodávkou nebo auty a zbytek třeba paralelně vlakem. Navíc s tak malinkým nástrojem jako ukulele je cestování vlakem ideální. ■

CD SKUPINY UKULELE ORCHESTRA JAKO BRNO

- 2012 Živě z Brna / Live from Brno
- 2013 A Little Less Conversation
- 2014 Mad World
- 2015 UOJB hraje Škaredou holku (bonusové EP autorských písní)
- 2016 Hity z kazety
- 2017 Here Come Your Men
- 2018 Štěglivá moravská písnička

Vítejte v ocelovém srdci Ostravy

Tato národní kulturní památka denně přiláká stovky turistů i obyvatel města a je jedním z nejnavštěvovanějších míst v České republice. Není divu, nikde jinde v Evropě není zachovaná tak jedinečná industriální historie na ploše menší než 15 hektarů jako tady – v Dolních Vítkovicích.

A reál bývalých oceláren v Dolních Vítkovicích se v posledních letech proměnil v jedinečné vzdělávací, společenské a kulturní centrum. Jeho jméno je také spjaté s mnoha slavnými festivaly, jako je Colours of Ostrava, Beats for Love nebo Oldies. Dennodenně slouží k poučení a zábavě malým i velkým obyvatelům Ostravy a turistům ze všech koutů světa. Nenechte si ujít jedinečnou atmosféru tohoto industriálního ráje.

Vyhledka z Bolt Tower

Monumentální pohled na celý areál, Ostravu i do dalekého okolí Beskyd a Jeseníků poskytne návštěvníkům vyhlídka z výšky bezmála 80 metrů. Tu nabízí Vysoká pec č. 1, dnes známá jako Bolt Tower. Stavba roku 2015 byla pokřtěna světoznámým atletem Usainem Boltem a dnes nabízí také prezentační prostory s nejvýše položenou kavárnou ve městě. Je také jedním z hlavních bodů prohlídkových tras po stopách výroby surového železa. Navštívit ji můžete v rámci Vysokopecního okruhu včetně prohlídky nástavby s průvodcem.

Věda a kultura pro malé i velké

Při návštěvě areálu si nenechte ujít prohlídku Science centra, které má dvě části, Malý a Velký svět techniky. Domovem Malého světa techniky je opravená obří hala bývalé energetické ústředny. Jedinečná expozice v duchu románů Julese Verna nabízí možnost sledovat a dotýkat se vývoje průmyslu a technického pokroku v autentickém prostředí. Občerstvit se zde můžete v kavárně U kapitána Nema.

O dva roky mladší je objekt Velkého světa techniky. Supermoderní budova se zrcadlovou fasádou, jejímž tvůrcem je známý archi-

tekt Josef Pleskot, skrývá čtyři stálé interaktivní expozice – Dětský svět, Svět vědy a objevů, Svět civilizace a Svět přírody. Návštěvníci mají k dispozici stovky atraktivních exponátů a také obří 3D kino. Jedním z hlavních cílů centra je popularizace a vzdělávání v oblasti vědy a techniky. Svět techniky je otevřený jak pro veřejnost, tak pro školy a disponuje moderně vybavenými učebnami, laboratořemi a dílnami nebo Divadlem vědy.

Citlivou vestavbou do konstrukce bývalého plynojemu vzniklo také nevední centrum pro vzdělávací, kulturní i společenské aktivity, aula Gong s kapacitou více než 1 500 diváků. Poskytuje nadstandardní zázemí organizátorům velkých koncertů a konferencí. Prohlídkové trasy s průvodcem tudy vedou pouze na objednávku.

Po cyklostezce do Landek parku

Pět kilometrů od centra Ostravy se nachází Landek Park, kterým prochází nově budovaná cyklostezka Odra – Morava – Dunaj. V období od května do září je zde v provozu kemp s 250 místy pro stany, karavany a obytné vozy s kvalitním sociálním zázemím. Celoročně mají návštěvníci areálu k dispozici dvě restaurace (Harenda u Barborky, BistrOpen) a v letní sezoně rychlé občerstvení – Bufet u Karla, ve sportovní části areálu. Kromě možnosti poznat v autentickém prostředí těžkou práci havířů v největším hornickém muzeu v ČR nabízí Landek park a jeho okolí krásnou přírodu k procházkám v každém ročním období, síť nových cyklostezek s asfaltovým povrchem a také čtyři venkovní tenisové kurty, víceúčelové asfaltové a workoutové hřiště, bowling a celou řadu dalších sportovních aktivit. Nenechte si je ujít, stačí sednout do Pendolina a za pár hodin jste v Ostravě. ■

Starat se o české pivo, to je posláním Budvaru

Velké investice do provozu, ale zároveň držení se tradičních hodnot a spolupráce s malými českými pivovary. Tak si představuje svůj postoj k vedení národního pivovaru ředitel Petr Dvořák, který v čele Budějovického Budvaru působí od roku 2017.

Budějovický pivovar byl založen před více než sto lety. Jak daleko sahá jeho historie?

Náš pivovar slaví narozeniny 7. října, toho dne roku 1895 to všechno začalo. Dárek, který jsme si loni nadělili, bylo otevření nového logistického centra. I po 123 letech se pivovaru velmi daří. Probíhají mohutné investice, aby pivovar mohl šlapat dál. Začátkem letošního roku chystáme například stavbu cylindrokónických tanků a také nové stáčecí linky.

Není v dnešní době národní pivovar přezitek?

Já osobně jsem přesvědčen že naopak. Je to i jedna z věcí, která mi na dnešním Budvaru přijde velmi zajímavá. Rád o našem

pivovaru přemýšlím jako o národním pivovaru, ne jako o státním podniku. Všichni občané naší země jsou vlastně akcionáři. V dnešní době, kdy je více než osmdesát procent českých pivovarů vlastněno zahraničním kapitálem, je Budějovický Budvar stoprocentně český.

Jak je na tom pověst ležáku Budweiser Budvar v zahraničí?

Je zajímavé, jak dokážeme ve světě propagovat náš pivovar a celou tradiční značku Budvar. Dává nám to i širší prostor, jak přemýšlet nad tím, co je vlastně naší vizí a posláním. Myslím, že smyslem národního pivovaru je, aby se staral o české pivo, šířil jeho dobré jméno doma i v zahraničí.

BUDVAR EXPRES

Na lince Praha – České Budějovice od roku 2017 pravidelně jezdí spoj Ex 536 Budvar pojmenovaný po slavném jihočeském pivovaru. Ve vlaku i v dalších expresních spojiích na této lince s názvem Jižní expres si mohou zákazníci národního dopravce koupit u roznáškové služby ČD Minibar také produkty pivovaru Budějovický Budvar.

Které země jsou pro vás klíčové?

Nejdůležitější je pro nás Německo. Mezi další významné se řadí Polsko, Slovensko, Rakousko a Spojené království. Exportujeme také do států v Africe, Jižní Americe a Asii. Patří mezi ně třeba Ghana, Jihoafrická republika, Bolívie, Kajmanské ostrovy nebo například Filipíny.

Mluvil jste o pivovaru v souvislosti s tradicí. Je to něco, na čem si Budvar zakládá?

Tradice je základem vaření našeho piva. V tomto pohledu chceme pokračovat a současně budeme sledovat, kam se posouvá celá pivní kategorie. Z toho důvodu také chceme dále investovat do nových technologií.

Poměrně překvapivě jste navázali spolupráci s minipivovary. Proč?

Kdo jiný než my? Národní pivovar, průvodce a správce pivovarského řemesla, by měl s minipivovary spolupracovat. Malé pivovary jsou vlastně naši kolegové z branže. Díky této spolupráci rozšiřujeme i naše vlastní portfolio. Lidé, kteří chtějí pít v hospodách zajímavá piva, tuhle rozmanitost výběru velmi vítají. Myslím si, že je velká spousta pozitivních věcí, které minipivovary do celého pivního odvětví přinášejí. Více se mluví o kvalitě piva, zákazníci se začínají zajímat o suroviny i proces výroby. A z toho máme velkou radost. ■

PETR DVOŘÁK

Narodil se v Liberci a vystudoval Fakultu sociálních věd na Univerzitě Karlově. Před příchodem do Budějovického Budvaru pracoval jako marketingový ředitel značky Staropramen a působil také sedm let v Londýně jako mezinárodní ředitel značky Pilsner Urquell ve společnosti SABMiller. Od roku 2017 je ředitelem Budějovického Budvaru, který v loňském roce investoval zhruba 650 milionů korun do provozu podniku. V současné době žije v Českém Krumlově. Je ženatý a má dvě děti.

Básnička na Dětskou jízdenku

Ahoj, holky a kluci,

rok se s rokem sešel a máme tu nové vyhlášení soutěže o nejhezčí básničku o vláčcích a slonu Elfíkovi na Dětskou jízdenku.

Kdo by to byl řekl, soutěž bude mít už desáté narozeniny. A takové kulatiny musíme společně pořádně oslavit. A víte jak? Připravili jsme pro vás spoustu prima dáreků. Pro autory deseti nejhezčích básniček máme unikátní soupravu vlaku v barvách Českých drah od společnosti RAPPa.cz, a všichni, kdo mi pošlou básničku, dostanou Elfíkovy nové omalovánky o bezpečnosti na železnici. Vy určitě všichni víte, jak se na železnici chovat, ale malé připomenutí, co se může stát, když na to zapomenete, jistě neuškodí.

Nejhezčí básničky budou už tradičně otištěné na Dětských jízdenkách v roce 2019, na kterých si je budou moci přečíst desetitisíce dětí po celé České republice. Jak se vám líbí naše ukázky? I vy můžete mít svoji básničku na Dětské jízdence, tak do toho. Soutěž poběží do konce března 2019.

Pište, pište, už se moc těším na vaše básničky!

Elfík

Svoje díla zasílejte do konce března 2019 na adresu:

České dráhy, a.s.,
Generální ředitelství
KON/3
Nábřeží L. Svobody 1222
110 15 Praha 1

Heslo na obálce:
Básnička – Dětská jízdenka

VÍCE NA WWW.ELFIKUVWEB.CZ

STA ▼ B ▲

Poprvé v novodobé historii České republiky.

ČTVRTSTOLETÍ

Zúčastněte se ojedinelé inventury českého stavitelství a architektury od roku 1993 do současnosti.

Staňte se součástí příběhu nově psané historie oboru.

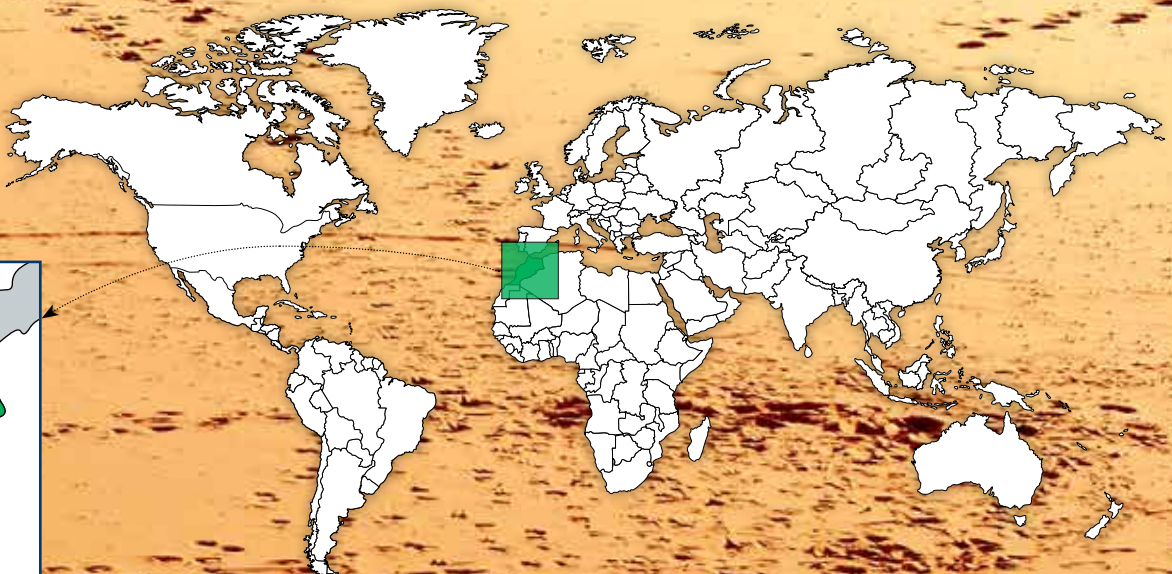
Přihlašte své stavby z tohoto období do konce února 2019.

Organizátorem je společnost

B / K
BRU&KILS

Kontakt:
info@stavbactvrtstoleti.cz

www.stavbactvrtstoleti.cz

CES TOPIS

TEXT A FOTO: VLASTIMIL HYBRANT

MAROKO

RODINNÁ DOVOLENÁ na vrcholu písečné duny

Návštěva Afriky je pro nás Středoevropany většinou vnímána jako cesta za dobrodružstvím, které nenabídne žádný jiný světadíl. Na černý kontinent jsem proto vyrazil hned dvakrát, ještě bez dětí. Po letech mne ale přepadlo neodbytné nutkání ukázat krásu a ojedinělost nespoutané země i svým dětem. Užije si česká rodina tak trochu jinou dovolenou? Marocké dobrodružství ve čtyřech právě začíná...

Je konec ledna, za oknem poletuje sníh a celá rodina už spí. V myslí opět sním o první rodinné exotické cestě. Děti konečně dorostly do věku, kdy s nimi můžeme vyrazit i za větším dobrodružstvím než jen autem po Evropě. Už jsem připravený jít do postele, toulavé myšlenky mě však neopouští, zapínám tedy počítač. Cestu do Ameriky, Austrálie a východní Asie zavrhnuji. Zůstává má vysněná Afrika a volba padá na Maroko. Je to už 15 let, co jsme tam cestovali ještě svobodní, ve třech a vlakem. Cesta tam tehdy trvala téměř 3 dny, ale sama o sobě byla obrovským zážitkem a známý citát, že i cesta může být cíl, tu platil dvojnásob. Dnes jsme o něco starší, máme dvě dcery, a tak vybírám zpáteční letenky a ještě pro jistotu kontroluji bezpečnost africké země na stránkách ministerstva zahraničních věcí. Všechny informace jsou i pro rodinu s dětmi příznivé. Než vyplním vše potřebné, budím manželku, aby vše odsouhlasila, trochu rozespalá na všechno kývne, a tak rychle dokončuji objednávku.

Potřetí na černém kontinentu

Máme více než dva měsíce na přípravu cesty: informace o zemi, mapy, plán cesty, ubytování, rezervaci auta, očkování a základní arabskou slovní zásobu. Těch osmdesát dnů uteče jako voda a ráno 17. dubna nasedáme na budějovickém nádraží do vlaku mířícího do rakouského Lince, odkud odlétáme po poledni nejprve do Londýna a pak pokračujeme na jih s krásným výhledem na Atlantik a španělské Pyreneje. Po dvou hodinách nás už vítá africký kontinent. Stmívá se a v Agadiru přistáváme večer v devět hodin místního času. Z letadla vystupujeme přímo do open air prostoru, první nádech, kolem letištní haly se tyčí palmy, s jejichž listy si pohrává mírný západní vítr vanoucí od oceánu. Potřetí tedy vstupuji na africký kontinent, potřetí se ženou, ale poprvé s dětmi.

SILNICE JE PŘECPANÁ VŠEMI MOŽNÝMI DOPRAVNÍMI PROSTŘEDKY RŮZNÉHO STÁŘÍ I PODOBY VČETNĚ MUL S ŘIDIČEM NA HŘBETĚ.

V letištní hale vyplňujeme vstupní vízum a předkládáme pasy ke kontrole. Vyzvedáváme auto a měníme eura za marocké dirhamy. Po půl hodině konečně nasedáme do prostorného Dokkera a vyrážíme na čtyřprostorový silnici k hotelu. Ačkoliv jsou děti velmi ospalé a venku je už tma, exotický pohled z okna jim nedá spát. Okraj silnice je lemovaný palmami a za nimi je vidět vyprahlá půda. Silnice je přecpaná všemi možnými dopravními prostředky různého stáří i podoby včetně mul s řidičem na hřbetě, které bohužel nejsou osvětlené. Ale co si budeme povídat, to leckdy nejsou ani projíždějící auta. Aby toho nebylo málo, sem tam jede někdo i v protisměru. Při pohledu na místní provoz se potím a jsem rád, že máme kompletní pojištění. Děti jsou ovšem nadšené a cestu si užívají. Rychle si zvykám na představu, že v následujících dnech se bourače nevyhne. Po projetí 11 kruhových objezdů a ujetí asi 25 km parkujeme konečně u hotelu.

Ráno vstáváme do sluncem prosvětleného dne, po rychlé snídani ještě ze zbytků svačiny z domova vyrážíme za prvními zážitky. Cesta za bílého dne se na silnici našťestí zdá klidná. Směřujeme na sever podél atlantického pobřeží a cestou se zastavujeme na nekonečné písečné pláži, jen v dáli jsou

vidět skaliska. Oceán má méně než 20 °C, bohatě si ale vystačíme jen s brouzdáním podél pláže. Pokračujeme v cestě, která vede mezi překrásnými banánovníky, pod nimiž místní táhnou vozíky přecpané banány. Vy-užíváme situace a rychle si plníme žaludky. Jsou sladší a jejich chuť je intenzivnější, než na kterou jsme zvyklí od nás. Pokračujeme dál v cestě k městu Essaouire. Asi 20 km jižně od cíle naší cesty zastavujeme ještě na pláži Sidi Kaouki. Před patnácti lety jsme tu byli na obědě u usměvavého Joba, spoře oděného do potrhaných kraťasů. Nic víc na sobě neměl. Rychle si vzpomenu na jeho „lukrativní“ nabídku na výměnu mé Janičky za jednoho z místních velbloudů. Nabídku jsem tehdy s úsměvem odmítl (nevěděl jsem, jak bych velblouda do ČR přepravil). Při pohledu na své děti ale mohu s jistotou konstatovat, že to bylo správné rozhodnutí! Joba tu už nikde nevidíme, už by to jistě nebyl ten mladý, polonahý chlapec černé pleti. Zato přibýlo několik restaurací s francouzskými nápisy lákajícími na místní mořské pokrmy. Nádherný výhled na oceán a nekonečná písečná pláž s malými písečnými dunami jsou ale stejné jako kdysi.

Za vůní arganových stromů

Opoledne přijíždíme do Essaouiry, města na atlantickém pobřeží, jehož historická část obehnaná vysokou zdí nabízí možnost nekonečných romantických toulek po řemeslné medině plné vůně různých druhů koření. Toto místo pro nás zůstává útočištěm na dva dny. Výjimečnost Essaouiry je daná jeho polohou hned u oceánu, od kterého ho odděluje jen vysoká zeď. Součástí města

CO BY VÁM NEMĚLO UNIKNOUT

je krásný rybářský přístav. Loděnice ožívá s východem slunce a po celý den tu můžete koupit čerstvé ryby z oceánu od příjíždějících rybářů nebo překupujících prodejců. Během dvoudenního pobytu navštívujeme přístav několikrát. Pohled na rozličné druhy mořských tvorů – škeble, humry a krevety a ryby různých barev a velikostí – jen tak neomrzí. Essaouira je poměrně malé město, což má ale mnohé výhody. Nejsme tu obtěžováni dotěrnými překupníky, které můžete potkat severněji blíže k Evropě. Město je tak krásné a lákavé, že bychom tu mohli v klidu celou dovolenou zůstat. V medině plné úzkých uliček probíhá běžný život místních lidí, trhovců, obchůdků a restaurací. Zručnost místních obyvatel musí každého cizince uchvátit. Oblast kolem města je totiž známá dřevovýrobou z arganových stromů. Na každém rohu nám prodejci nabízí šperkownice, šachovnice, misky a spoustu dalších ručně vyráběných předmětů. Z arganových stromů sbírají ořechy, z nichž místní ženy ručně lisují olej pomocí dvou kamenů. Toto ruční zpracování dokonce uvidíme na vlastní oči.

Sotva trochu nasajeme exotickou atmosféru tohoto místa, utečou dva dny, plánujeme tedy cestu do vnitrozemí Maroka a pokračujeme dál směrem na východ do Marrákeše. Během cesty se krajina stále mění a je na co se koukat! Kombinace žluté, červené či zelené barvy plodin a do červena

Dechberoucích míst v Maroku jsou stovky. Do svého itineráře byste ale měli určitě zařadit následující cíle: města Marrákeš, Fes, Rabat a Casablanca s mešitou Hassana II, horu Jebel Toubkal (4 167 m) ve Vysokém Atlasu, vodopády Uzúd, vodní pevnost Casamar, národní park Jbel Tazzeka s jeskyněmi a propastmi Gouraud Friauto.

nebo sytě hněda zbarvené půdy je pastvou pro oči. Podél silnice sem tam zahlédneme barevnou zdí obehnanou budovu s policejní ochranou. Jde o školy, do kterých děti přiváží žlutý autobus nebo sem z okolních vesnic chodí podél silnice pěšky. Odhaduji, že jim cesta do školy může trvat i déle než hodinu. Místní situaci školáků probíráme v autě s dětmi. Po takovém zážitku si už dcery, začínající školačky, snad budou vážit dostupnosti vzdělání v ČR.

Pokuta kvůli stopaře

Zhruba v polovině cesty potkáváme mladou dívku oblečenou v islámském stylu (dlouhá sukně, dlouhý rukáv a hidžáb na hlavě) s krosnou na zádech. Stojí u silnice zády k nám se vztyčeným pravým palcem,

stopařka? Rychle zastavuji. Ačkoliv je dívka zahalená do šátku, nádherné hnědé oči, kulatý obličej a plné rty nezapřou její krásu. Prý se jmenuje Fouzia a cestuje do 300 km vzdáleného Ouarzazate. Nabízíme jí svezení jen do Marrákeše, což ale přijímá s nadšením a úsměvem na tváři. Nasedne mezi naše dvě holčičky a cesta pokračuje dál v dost rychlém tempu. Fouzia totiž mluví čtyřmi jazyky a dozvíme se mnoho o místním stylu života, ekonomice i přírodních krásách země. Její vyprávění je tak silné, že přestanu dávat pozor a překračuji povolenou rychlost. Ani bych si toho nevěštil, nebýt místního policisty, který mi hned nadělí pokutu 150 dirhámů (asi 360 Kč). Dostávám krásnou stvrzenku v arabštině a naše společná cesta pokračuje až k vlakovému nádraží v Marrákeši, kde se s Fouzií loučíme a vyměňujeme si kontakty. Snem každého Maročana je žít v Evropě, připomíná mi to devadesátá léta, kdy mnoho lidí od nás odcházelo do Německa, Anglie a USA s vidinou lepšího života. S tímto pocitem se setkávám při každém rozhovoru s místními lidmi.

Ubytování jsme si zarezervovali už předchozí den přes internet, jedeme podle mapy na jistotu. Po odpoledním odpočinku vyrážíme do ohromné marrákešské mediny. Celou dobu se snažím držet prst na mapě a neztratit naši polohu. Hodně těžko bychom hledali cestu ven z nekonečného bludiště uliček.

Výroba arganového oleje

Městské hradby v Essaouire

BEZPEČNOST V MAROKU

Bezpečnostní situace na hlavních turistických trasách je dobrá. Poněkud nižší bezpečnost, jež pramení z velké migrace obyvatelstva a z průjezdu velkého počtu turistů, je ve městech Tetouan, Tanger a na hraničním přechodu ze španělské Ceuty. Zejména v těchto místech a na tržištích i ostatních měst je třeba dávat pozor na kapesní zloděje a dobře střežit své doklady, peníze, příruční a cestovní tašky. Specialitou místních zlodějů je účinná finta – krást, když sami žádají o pomoc. Při vysvětlování u mapy si proto osobní věci dobře hlídejte. Podle mezistátní dohody poskytují státní zdravotnická zařízení v Maroku nezbytné první lékařské ošetření českým turistům zdarma. Vybavení a úroveň těchto zařízení však vyhovuje pouze základnímu ošetření. Ve vážnějších případech je třeba vyhledat lékařskou pomoc na specializované soukromé klinice, kde se náklady na jeden pobytový den pohybují kolem \$100.

Po hodině se nám daří projít přes medinu až na druhý okraj, na náměstí Djema El Fna. Kdo byl v Maroku, zná Marrákeš, kdo byl v Marrákeši, zná Djema El Fna – open-air prostranství s trhovci všeho druhu. Můžete si tu nechat obarvit kůži henou, upravit vlasy v senegalském stylu, omotat si hada

kolem krku, ochutnat pálivé, slané i sladké. Opravdový rej a kouzlo tohoto místa ale naplno vypuknou při setmění, kdy začíná islámský den.

Tentokrát jsme tu ale s dětmi, a ačkoliv nás láká vůně všeho druhu a z mnoha míst je slyšet hudbu z nevšedních hudebních nástrojů, před západem slunce se vracíme zpět přes medinu k našemu apartmánu. Procházíme uličkami plnými stánků s nádhernými šaty různých barev. Krejčovské řemeslo je v Maroku výhradně mužskou záležitostí a na prodejce něžného pohlaví skoro nenarazíte. Po dlouhé řadě krejčovských obchodů přichází na řadu řemeslo koželužen s brašnami a peněženkami, až se dostáváme do uliček, kde kralují náhrdelníky, náramky, prsteny a jiné ozdoby na tělo. Naše dcery chytá nákupní horečka, nechat to na nich, jeli bychom domů s několika valníky všeho možného i nemožného, co tyto trhy nabízejí. Mě však nejvíce zaujme dvojice, asi otec a syn, která sedí v průchodu. Pod nohama mají dřevosoustruh poháněný pravou rukou přes klasickou tětivu luku. Levou rukou a zároveň prsty pravé nohy pevně drží dláto, kterým opracovávají kousek arganové kulatiny na požadovaný tvar. Tímto způsobem vznikají šachové figurky, sošky a různé přívěšky na krk. Skutečná řemeslná práce je mým zážitkem dne a domů si odvážíme krásnou, čerstvě obroubenou trofej.

Ztraceni v medině

Venku se stmívá a je čas najít východ z mediny. Bohužel zahlcen všemi krásami neznámého jsem ztratil pojem o místě. Stěny ulic jsou vysoké, slunce už zapadlo a jen stěží rozeznávám světové strany. Snažně vedu rodinu jedním směrem na sever, kde by měla být nejbližší brána ven. Zvažuji, zda se zeptat někoho z místních na cestu. Po krátkém přešlapování se osmělím, ale mám pocit, že nás posílají úplně na opačnou stranu. Pokračujeme tedy stejným směrem,

Marocká whisky – mátový čaj

až si nás vyhlédne skupina výrostků, kteří nás začnou sledovat. Zrychlujeme krok, oni za námi taky. Moje i manželky nervozita se stupňuje, až konečně narážíme na vysokou zeď a průchod ven. Uznávám, toto místo je tajuplné, někdy nevypočitatelné, ale možná právě proto tak přitažlivé. Po dlouhém dni nakupujeme rychle studenou večeři a všichni zničení rychle usneme.

Ráno je na místní poměry chladné a mížlivé. Před odjezdem z města ještě nakupujeme zásoby pitné vody a potraviny na následující tři dny, zejména banány a pomeranče jsou vhodné do každého prostředí a vydrží poměrně dlouho. Pokračujeme dál v cestě na východ, cílem jsou 200 km vzdálené vodopády Cascades d'Ouzoud. Zelené louky a nekončící mrholení spíše připomínají Irsko. Ještě před polednem přijíždíme na místo, odkud je to k vodopádům už jen asi 15 minut volné chůze. Protože je sobota, k vodopádům se vydává i několik desítek místních rodin, a dokonce přijíždí i několik plně obsazených autobusů.

Na pěší cestě nás vítají místní opice ohočené od turistů. Za 5 dirhámů si tu totiž můžete koupit pytlík s arašídami a opičky nakrmit. Ty však nepohrdnou čímkoliv, co

Stánek s olivami všech barev i chutí

UZNÁVÁM, TOTO MÍSTO JE TAJUPLNÉ, NĚKDY NEVYPOČITATELNÉ, ALE MOŽNÁ PŘÁVĚ PROTO TAK PŘITAŽLIVÉ.

máte po ruce. Chlupaté potvůrky uchvátí děti natolik, že zabere více než hodinu, než je odtrhneme a pokračujeme dál k vodopádům. Cascades d'Ouzoud jsou tvořeny třemi stupni o celkové výšce 110 m. Ačkoliv se nebe na chvíli vyčistilo a je hezky, jsme celí mokří. Vítr padající vodu rozfoukává do okolí a tvoří zavlažovací systém okolní štavnatě zelené flóry. Rozhodneme se zůstat na oběd, v místní restauraci si objednáme tradiční Tajine a plánujeme nejtěžší část naší cesty – saharskou poušť.

Silniční dobrodružství v mlze

Jsou dvě hodiny odpoledne, a rozhodujeme se proto překročit Vysoký Atlas nejkratší možnou cestou, tedy po málo používané silnici RN23. Tato cesta přes hory je dlouhá kolem 200 km, na rozdíl od hlavního tahu přes Marrákeš, který je o dalších 200 km delší. Věříme, že po RN23 cestu zvládneme podstatně rychleji. Prvních 60 km uteče bez problému. Poté však začíná cesta prudce stoupat, povrch silnice se zhoršuje a vlhkost snižuje viditelnost na pár metrů. Podél silnice teče říčka Tassaout (pro nás zrovna neviditelná) a mlha je tak hustá, že každé míjení protijedoucího auta je adrenalinový zážitek. Zvažujeme návrat nebo přerušení cesty, ale nakonec pokračujeme dál. Po asi hodině stoupání a zdolání asi 5 kilometrů začne mlha konečně ustupovat a dostáváme se do stabilní výšky kolem 2 000 m n. m. Stav silnice je však na úrovni polní cesty po prudkém lijáku. Pokračujeme kličkováním po cestě plné děr, vody, výmolů i spadlých kamenů rychlostí asi 25 km/h. Po mlze už není ani památky, před námi se střídají krásy výšek hor i pohledy do údolí. Občas potkáme kamenná obydlí místních. Pozvolna projíždíme

Příprava tradičního marockého jídla Tajine

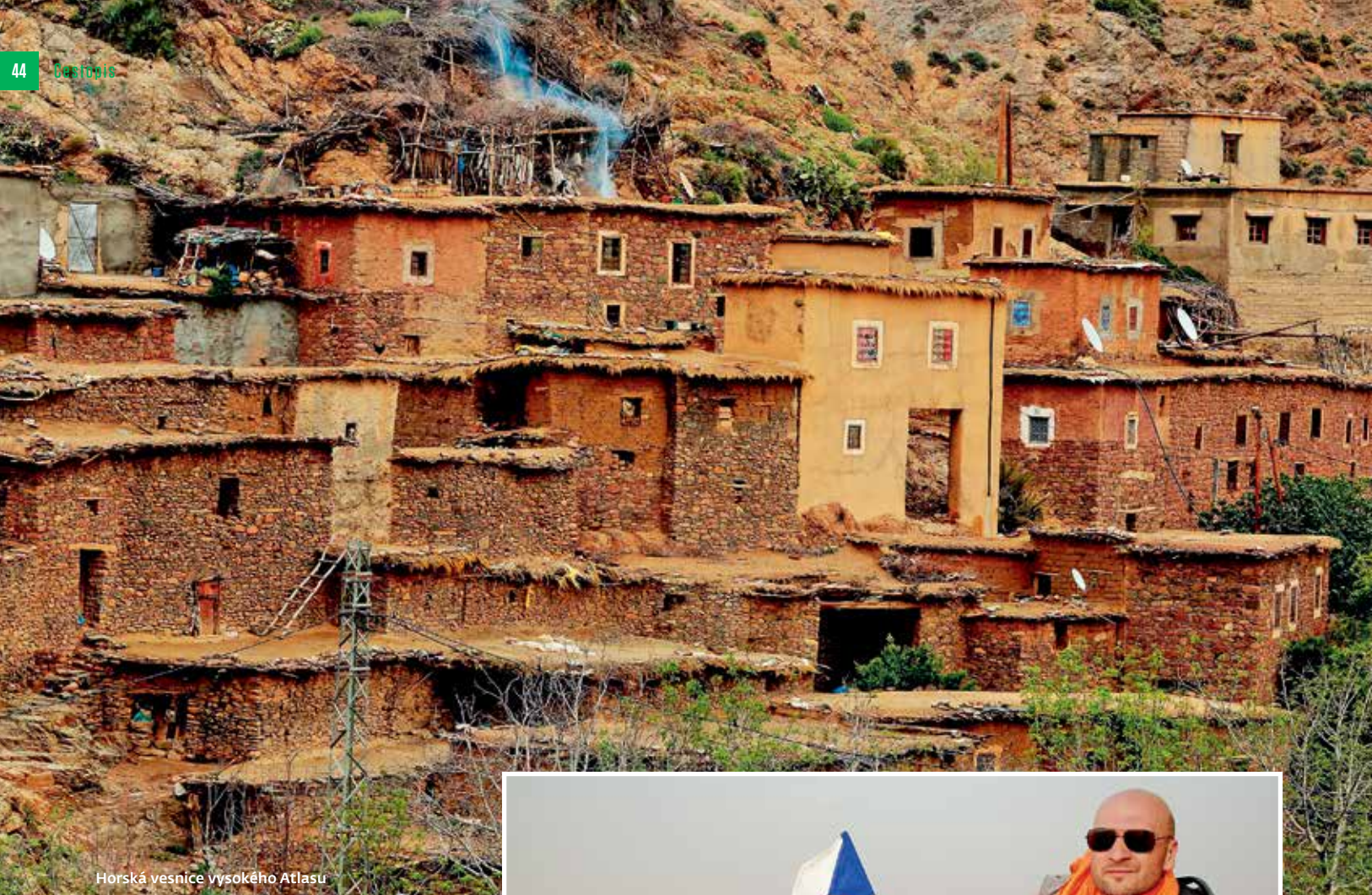
ze severní zelené části hor do jižní žlutohnědé vyprahlé oblasti. Po zhruba pěti hodinách cesty se silnice konečně narovná, loučíme se s horami a upalujeme plnou rychlostí k hlavní silnici. Před námi je jen vyprahlá krajina a někde v dáli pouštní Merzouga. Dál už dnes ale nedojedeme, zítra je taky den a v městečku Skoura, kterým projíždíme, se nám podaří celkem rychle najít ubytování v jedné hliněné kasbě.

Vrchol je jen jeden...

Ráno nás vítá obloha bez mráčku a hned po snídani vyrážíme k vrcholu naší africké výpravy, 350 km vzdálené pouštní duně Erg Chebbi. Během dlouhé cesty jsme svědky přeměny kopcovité vyprahlé pustiny s nekonečnou šňůrou vesnic v krajinu písčinych dun. Silnice je místy zavátá pískem, který nad zemí tvoří lehkou mlhovinu. Přijíždíme do Merzougy, ubytujeme se a s majitelem domu domlouváme večerní projížďku na velbloudech. Naš jedenáctiletý průvodce ji naplánoval na zhruba dvě hodiny, ale já jdu už po půl hodině raději pěšky. Kombinace houpavého pohybu, výšky velblouda a nepohodlného posedu mi upřímně moc nevyhovuje. Zato zbytek rodiny je nad míru

Tradiční oděv původních obyvatel – berberů

Horská vesnice vysokého Atlasu

spokojený. V polovině cesty nám náš průvodce Mohammed dopřává odpočinek na koupání ve všudypřítomném písku. Holky zkouší plavat všemi styly, jen „pískuláka“ se nedaří postavit. Saharský písek je tak jemný, že ani beton z něj neuděláte. Cement se totiž na jemná zrnka písku nenaváže.

Druhý den ráno chceme zdolat nejvyšší dunu tohoto kraje. Říká se, že Sahara je nejlepším místem pro pozorování hvězd, což mi v noci nedá spát a chodím se dívat z okna na hvězdami poseté nebe, usnu až dlouho po půlnoci a rodinu budím už ve 4:30, kdy je ještě zcela tma. Chceme totiž stihnout východ slunce. S baterkami vyrážíme mezi duny hledat tu nejvyšší, kterou jsme viděli včera zdola. Vzdušnou čarou to může být zhruba dva až tři kilometry. Cestou se zastavujeme, zhasínáme baterky a kocháme se pohledem na svítící koberec teček na nebi. Začíná se pomalu rozednívat, rozeznáváme jednotlivé vrcholky dun a za zhruba hodinu těžké chůze se dostáváme k té nejvyšší. Nezdá se být tak vysoká, má něco málo přes sto metrů, ale se stoupáním zhruba 25%! Rád bych ji zdolal poklusem po jejím hřebenu. Rychle propočítávám: každým krokem se posouvám zhruba 20 cm nahoru, takže po 500 krocích bych měl být na vrcholu?

I tady se dá oslavit 100 let republiky.

ŘÍKÁ SE, ŽE SAHARA JE NEJLEPŠÍM MÍSTEM NA SVĚTĚ PRO POZOROVÁNÍ HVĚZD.

Skutečnost je ale zcela jiná, noha se v sypaném materiálu proboří zpět o zhruba 15 cm. Ani ne ve třetině padám vyčerpán do písku a rodina mě předejde.

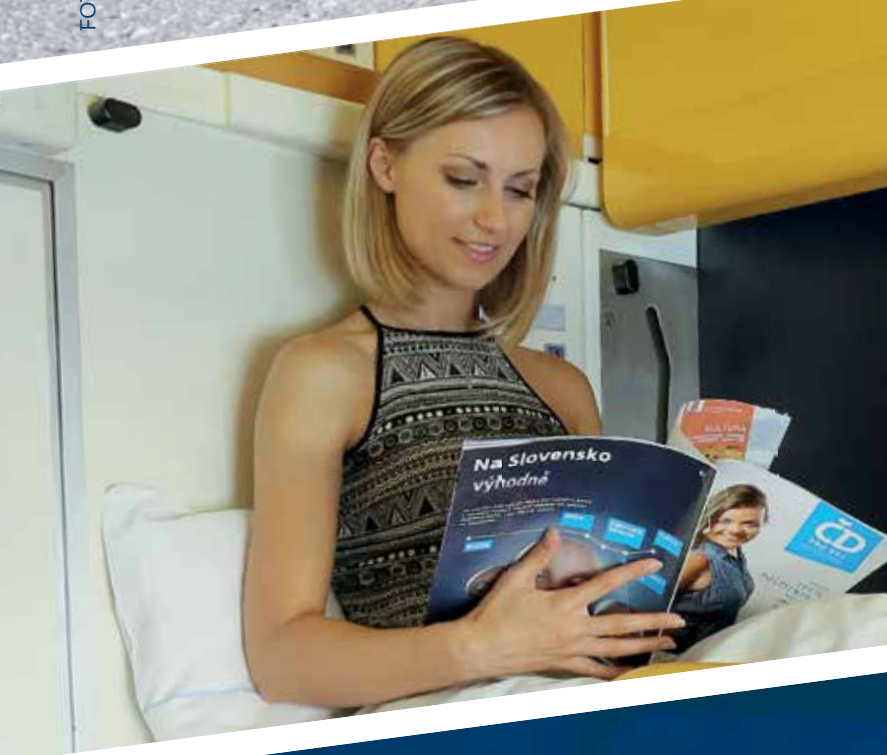
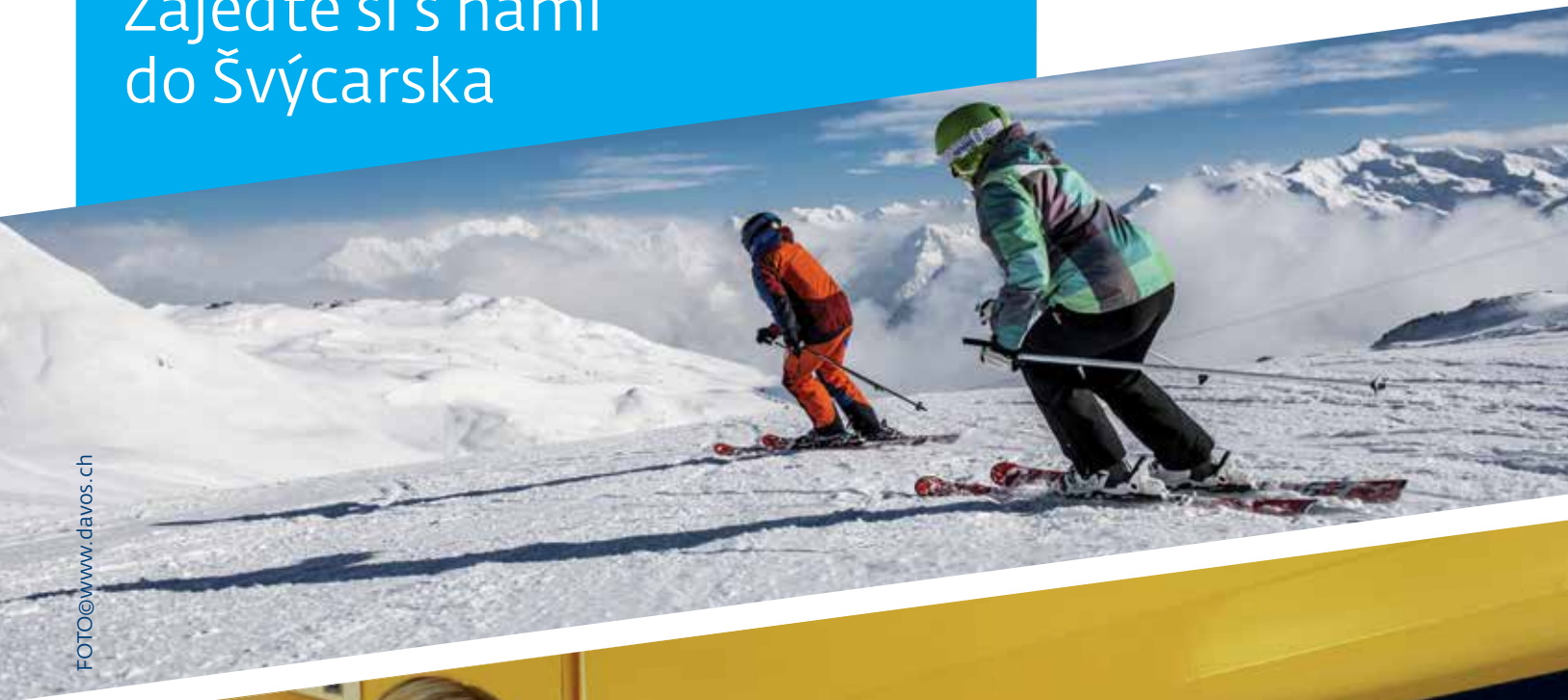
Naberu druhý dech a už pomalu stoupám nahoru. Asi za 25 minut jsme všichni nahoře a šťastní. Sedáme obkročmo na dunu. Při

pohledu přímo dolů se mi dělá nevolno. Světlo modré nebe se mění na bílé a za chvíli se sluníčko dere ven. Celá rodina se jako řetěz držíme za ruce a užíváme si tuto výjimečnou chvíli, kdy jsme spolu na pomyslném vrcholu světa. Můj další životní sen se naplnil, ukázat holkám nekonečné saharské pouště. Slunce je už vidět celé a příjemně hřeje. Jeho paprsky dělí nasvícenou část duny na sytě oranžovou a tu ve stínu na téměř černou. Po zadku sjíždíme Erg Chebbi nejkratší cestou dolů. A tady končí i mé vyprávění. Ačkoliv naše dovolená pokračovala, tento marocký okamžik si budu pamatovat do konce života, neboť vrchol je jen jeden. ■

Přímý noční spoj Praha – Curych

Zajeďte si s námi
do Švýcarska

FOTO@www.davos.ch

- » oddíly s lůžky **Single**, **Double** nebo **Triple**
- » ze stanice Sargans ideální spojení do **skiresortu Davos Klosters**
- » od 12. 1. do 31. 3. 2019 **sleva 20 % na skipas** v Davos Klosters v rámci ČD Ski

www.cd.cz/cdski

České dráhy
Národní dopravec

ŽELEZ NICE

TEXT: PETR ŠTÁHLAVSKÝ
FOTO: ARCHIV ČD

ŽELEZNIČNÍ TUNELY

PODZEMNÍ VELIKÁNI nad ocelovými stužkami

Na konci loňského roku byl otevřen náš dosud nejdelší železniční tunel. S délkou přes 4 kilometry se jím stal ejpovický na trati z Prahy do Plzně. Nemáme sice velehory, ale naše krásná země je hodně členitá, plná hlubokých údolí a nevysokých středohoří. To jsou pro moderní a rychlou železnici s přímými tratěmi překážky, které musí překonat mosty a tunely. Díky tomu se Česko pomalu stává zemí železničních tunelů.

Historie železničních tunelů je stejně stará jako sama železnice. Dokonce se s jistotou mírou nadsázky dá říci, že tunely daly vzniknout železnici. Už ve středověku začali horníci v dolech, tedy vlastně v tunelech, na jejichž konci se dobývala ruda, používat vozíky umístěné na jednoduché kolejnici z trámů. Havíři tak vynalezli hlavní princip budoucí železnice: kolo pohybující se po kolejnici.

Proto není žádným překvapením, že první skutečný železniční tunel byl vybudován už v roce 1829 hned na první veřejné železnici z Liverpoolu do Manchesteru. Nacházel se u stanice Crown Street přímo v Liverpoolu a měřil 873 stop, tedy převedeno do současných jednotek to bylo 266 metrů. Dnes už není používán stejně jako mnohem delší, ale stejně starý tunel, který spojil dráhu s doly Wapping a používal se pouze pro nákladní dopravu. Měří 1,26 míle, tedy přes 2 kilometry. I když není už desítky let využíván, jeho stav je navzdory stáří 190 let stále dobrý a existují různé úvahy zapojit ho do systému moderní městské infrastruktury.

Legenda o prvním tunelu

U nás je zřízení prvního železničního tunelu spojeno se stavbou Severní dráhy císaře Ferdinanda z Vídně do Krakova. Existuje dodnes, i když ho železnice nepoužívá více než 120 let. Podle legendy vznikl na přání tehdejšího císaře a českého krále Ferdinanda V., který bývá označován za slabomyslného. Kvůli blízké příbuznosti svých rodičů a prarodičů měl skutečně množství neduhů. Například trpěl epilepsií. Ale o slabomyslnosti lze pochybovat. Plynule hovořil pěti jazyky, uměl hrát na několik hudebních nástrojů a zajímal se o botaniku a techniku.

Legenda říká, že se stavitelů zeptal, zda bude na jeho železnici také tunel. Když byla odpověď inženýrů záporná, své přání zdůraznil slovy – „železnice bez tunelu není žádná pořádná železnice“. A stavební inže-

nýři mu vyhověli. Pravda je ovšem mnohem nudnější. U obce Slavíč v Moravské bráně plánovali stavaři výstavbu až 12 metrů hlubokého zářezu. Jenže v daném místě bylo geologické podloží nestabilní a hrozilo, že se zářez zavalí. Proto zvolili mělce založený tunel vybudovaný v otevřené jámě s délkou 259 metrů. Otevřen byl spolu se železnicí do Bohumína v roce 1847 a opuštěn byl definitivně na konci 19. století, kdy byla hlavní trať zdvojkolejněna v nové trase. Od té doby měl jiné využití, i třeba jako sklad brambor. Existuje ale dodnes a patří mezi naše významné technické památky.

Se stavbou tunelů na naší železnici to pak už šlo ráz na ráz. V roce 1845 otevřená Olomoucko-pražská dráha jich měla hned několik: Tatenický, Třebovický a Choceňský. Dodnes se nedochoval ani jeden. První dva byly nahrazeny moderními tunelem na přeložkách železničního koridoru a ten poslední byl po 2. světové válce přestavěn na hluboký a široký skalní zá-

řez. Dnes na této trati leží tunelů ještě víc než v roce 1845 a nejdelší z nich – Krasíkovský I. – měří více než kilometr.

Od poloviny 19. století se stavěly i další tratě v náročném terénu okolo říčních údolí. Mezi ty nejstarší patří tratě z Prahy do Drážďan nebo z Brna do České Třebové. Na této druhé trati bylo potřeba vyrazit 10 tunelů s celkovou délkou 1 772 metrů.

Rekordmani pod velehorami

Staré Rakousko-Uhersko však nestavělo železnice jen na severu říše v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Pro především vnitrozemskou velmoc jen s velmi omezeným přístupem k moři bylo životně důležité vybudovat kvalitní spojení k Jadranu. K jedinému moři, ke kterému mělo Rakousko-Uhersko přístup. Jenže mezi Vídní a největším přístavem v Terstu stály Alpy. Ostatně ty pokrývají značnou část rakouských zemí. Pro stavební inženýry to byla skutečná výzva, se kterou se popral původem Benáčan Karl von Ghega. Odmítl technické řešení spočívající v systému navazujících pozemních lanovek, které překonají alpský hřeben, a pustil se do stavby první horské železnice na světě přes horské sedlo Semmering.

Tato dráha mezi městy Gloggnitz v Dolních Rakousích a Mürrzuschlage ve Štýrsku měří jen 42 kilometrů, ale leží na ní neskutečných 14 tunelů, 16 velkých viaduktů a desítky menších mostů. Stavba probíhala v letech 1848 až 1854 ve velmi primitivních podmínkách. Tunely a zářezy byly raženy ručně jen s pomocí nebezpečného střelné-

ČESKO VS. SLOVENSKO

Ve společné Československé republice jsme už měli podobně dlouhé tunely, jako je nový český rekordman od Ejovic. Většina jich vznikla v době společného státu při dostavbě slovenské železniční infrastruktury v horských oblastech. Nejdelším, skoro 4 700 metrů dlouhým je Čremošnianský na trati Vrútky – Zvolen, který byl vyražen v letech 1936 až 1940. Na trati Poprad – Košice se nachází nejdelší dvoukolejný tunel postavený v 50. letech minulého století. Jmenuje se Bujanovský a měří 3 410 metrů. Na Slovensku je dnes v provozu 10 tunelů, které jsou delší více než jeden kilometr, a čtyři z nich jsou dokonce delší než 3 kilometry. I na Slovensku při modernizaci železničních tratí vznikají nové velmi dlouhé tunely. Patří mezi ně například v roce 2013 otevřený tunel Turecký vrch s délkou 1 775 metrů.

ho prachu. Na stavbě tak zahynuly kvůli různým pracovním nehodám desítky lidí. Vrcholným dílem byl tunel Semmering s délkou 1 431 metrů. Unikátní technické dílo je dodnes v provozu a je zapsáno na seznam světového kulturního dědictví UNESCO.

Semmering byl ale jen začátek. Ve druhé polovině 19. století se do boje s Alpami pustili po Rakušanech také Italové, Francouzi a Švýcaři. V roce 1871 byl otevřen 12 kilometrů dlouhý Mont-Cenis-Tunnel mezi Francií a Itálií, v roce 1882 byl zahájen provoz v legendárním 15 kilometrů dlouhém Gotthardském tunelu a v roce 1884 byl otevřen skoro 11 kilometrů dlouhý Arlbergtunnel mezi Vídní a Curychem.

V těchto hodně dlouhých tunelech však vzniklo nebezpečí otravy personálu. Vlaky totiž stále tahaly jen parní lokomotivy a odvětrání tunelů probíhalo pouze přirozenou cestou. Žádná vzduchotechnika, kterou známe z moderních silničních tunelů, která do nich vhání čerstvý vzduch, tehdy neexistovala. Strojvůdci a topiči tak byli vybaveni dýchačemi maskami, což u rozpálených topenišť parních strojů nebylo určitě nic příjemného. Řešení přinesl rozvoj elektrotechniky na přelomu 19. a 20. století. V roce 1905 byl otevřen tehdy nejdelší, 20 kilometrů dlouhý tunel Simplon, který byl od počátku provozován v elektrické trakci. Stejně od počátku pro elektrickou trakci stavěli skoro 15 kilometrů dlouhý Lötschberský tunel zprovozněný v roce 1913 na švýcarské trati z Bernu do Brigu. Brzy na to začala elektrifikace i ostatních alpských tunelů.

Bezpečnost především

Od počátku provozu železnice byla velká pozornost věnována bezpečnosti provozu a cestujících včetně úseků vedených v tunelech. V počátcích to byla jen primitivní opatření chránící posádku a cestující před nebezpečnými zplodinami z parních lokomotiv. Strojvůdci a topiči měli dýchačí masky a ve vagoněch se nesmělo větrat.

Se zvyšující se rychlostí, intenzitou provozu a stavbou stále více moderních tratí s dlouhými tunely začaly ve druhé polovině minulého století podstatně růst požadavky na zajištění bezpečnosti vnitřních prostor.

Část opatření se zaměřila přímo na vozidla. K jejich stavbě se využívají materiály testované na odolnost proti požáru a produkci jedovatých zplodin. Moderní vlaky jsou vybavené systémem překlenutí záchranné brzdy, který umožňuje strojvedoucímu potlačit její účinek a zamezit zastavení vlaku v tunelu, kde jsou velmi obtížné podmínky

pro evakuaci cestujících i zásah záchranářů. Strojvůdce tak může dovést vlak ven z tunelu nebo do evakuační stanice, které jsou v nejdelších z nich. Tam je záchrana lidí například při požáru mnohem snazší. Při provozu v těch nejdelších tunelech, jako je například více než 50 kilometrů dlouhý základový Gotthardský tunel, jsou vlaky navíc povinně vybavené požárními čidly. Ta jsou stále častěji montována i do běžných souprav.

Mnohé bezpečnostní prvky jsou pak součástí samotného tunelu. Vyznačení únikových cest, osvětlení, dohledové kamerové systémy a u těch dlouhých také doplňkové únikové cesty na povrch. Moderní velmi dlouhé tunely na dvoukolejných tratích se dnes staví obvykle jako dvě paralelní tunelové roury propojené každých několik set metrů bezpečnostními průchody s protipožárními dveřmi. Oba souběžné tunely tak slouží navzájem rovněž jako bezpečné únikové cesty v případě mimořádnosti. To je případ také našeho nového a zároveň nejdelšího ejpovického tunelu.

Součástí moderních tunelů, včetně ejpovického, jsou i speciální nástupní plochy pro záchranářskou techniku a její snadný příjezd. Evakuace je rychlá, protože vlak prostory tunelu opustí díky použití překlenutí záchranné brzdy. Ejpovický tunel je navíc poprvé u nás postavený s využitím tzv. pevné jízdní dráhy. Místo pražců uložených do šterkového lože, po kterém se jen velmi špatně chodí a těžko by se po něm pohybovala záchranářská technika, jde v podstatě o rovnou betonovou plochu, po níž mohou v případě potřeby přímo do tunelu vjet třeba hasičská auta. K bezpečnosti patří také záchranářské vlaky a další technika, o které si můžete přečíst v loňském listopadovém čísle magazínu ČD pro vás.

NEJDELŠÍ TUNELY EVROPY

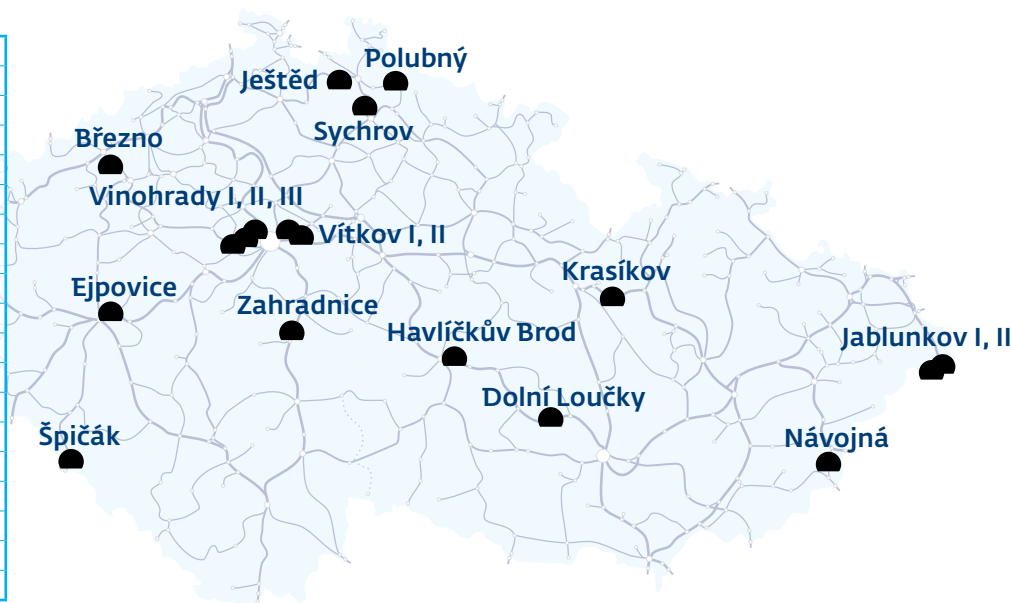
Moderní železnice je potřeby

Ejpovický tunel je náš nejnovější, nejdelší a nejrychlejší. Měří 4 150 metrů, jeho severní roura je dokonce o několik metrů delší. Vlaky v něm budou jezdit rychlostí 160 km/h, stavěbně je však připraven dokonce na „dvoustovku“. Může se pyšnit mnoha dalšími neji. U nás zcela ojedinělá byla jeho ražba štítem Viktorie. To je podobné jako při stavbě metra, ale železniční tunely jsou mnohem větší, proto se obvykle rází klasickými tunelovacími metodami po částech a za použití menších razicích strojů a také výbušnin. Ražený průměr ejpovického tunelu měl ale skoro 10 metrů. Viktorie tak byla složitý, 110 metrů dlouhý a 1 800 tun těžký unikátní stroj srovnatelný s razicími štíty, které budují nejdelší tunely světa pod Alpami.

Díky modernizaci železnice a zvyšování rychlostí, kdy musí být na trati jen oblouky o velkém poloměru nebo přímé úseky, se v České republice vybudovala od roku 2000 řada nových tunelů. Před novinkou z Ejpovic jich bylo dohromady 16 a často to nejsou žádné drobečkové. Pět z nich měří víc než jeden kilometr. Nejdelším je jednokolejný Březenský tunel na trati ze Žatce do Chomutova zprovozněný v roce 2007. S délkou 1 758 metrů se stal na jedno desetiletí nejdelším českým tunelem, když z první příčky sesadil 1 747 metrů dlouhý šumavský tunel pod Špičákem z roku 1878.

NEJDELŠÍ TUNELY ČESKA

Název tunelu	délka (m)	rok zprovoznění
Ejpovický	4 200	2018
Březenský	1 758	2007
Špičácký	1 747	1876
Vítkovský II	1 364	2008
Vítkovský I	1 316	2008
Vinohradský I	1 146	1871
Vinohradský II	1 126	1944
Vinohradský III	1 125	1989
Krasíkovský I	1 098	2004
Zahradnický	1 044	2012
Polubenský	940	1902
Návojský	888	1928
Ještědský	815	1900
Sychrovský	640	1859
Loučský	633	1953
Havlíčkobrodský	623	1952
Jablunkovský II	609	1917
Jablunkovský I	606	1870

Polici čtvrtého a pátého nejdelšího tunelu republiky pak zabraly v roce 2008 otevřené tunely v centru Prahy pod vrchem Vítkov. Severní Vítkovský měří úctyhodných 1 316 metrů, a jižní dokonce ještě o 48 metrů více. Přes 1 kilometr mají i Zahradnický tunel na trati z Benešova u Prahy do Tábora (otevřený v roce 2012) a Krasíkovský I. mezi Zábřehem na Moravě a Českou Třebovou, zprovozněný v roce 2004. Když mluvíme o tunelech s délkou přes jeden kilometr, neměli bychom pro úplnost zapomenout trojici tunelů pod Vinohrady, které spojují pražské hlavní nádraží se Smíchovem a Vršovými a které měří od 1 125 do 1 146 metrů. Nejstarší z nich byl uveden do provozu v roce 1871 a ten poslední byl zprovozněn teprve

v roce 1889. Naproti tomu je nejkratším tunelem už od roku 1850 jeden ze tří Ne-lažovevských tunelů na koridoru z Prahy do Saska. Měří pouhých 23 metrů, a je tedy kratší než jeden rychlíkový vagon.

Po otevření nejmladšího ejpovického tunelu je v České republice celkem 163 tunelů o souhrnné délce přes 46 kilometrů. Rozhodně ale není poslední. Ve stavbě nebo v přípravě jsou další. Jen při modernizaci koridoru z Prahy do Českých Budějovic by mělo vzniknout dalších 5 tunelů včetně nových rekordmanů. Uvažovaný Hosínský tunel by měl mít více než 3 kilometry. Chotýčanský by se měl svou délkou přiblížit dokonce k pěti kilometrům, a stát se tak naším novým nejdelším tunelem, ovšem jen dočasně.

Už nyní se řeší možnost stavby ještě delších tunelů, například na trati z Prahy do Berouna. Zde se zvažuje moderní trať s různým trasováním. Jedna z možností počítá dokonce se skoro 25kilometrovým tunelem, který by se zařadil k nejdelším v Evropě. Ještě o kilometr delší bude tunel na nové trati pod Krušnými horami mezi Ústím nad Labem a Drážďany. Na jeho stavbě se už dohodli ministři dopravy Česka a Německa. Přípravy na jeho realizaci tak už odstartovaly.

Nové tunely se projektují i v jiných koutech republiky. Mohou vzniknout při plánované modernizaci trati mezi Chocní a Ústím nad Orlicí nebo mezi Plzní a Domažlicemi. I bez velehor se tak naše země pomalu přidává k velmocem v oblasti železničních tunelů. ■

**Vlak vám
zajistí budoucnost**

Hledáme

- mechaniky elektronických zařízení
- elektromechaniky
- mechaniky kolejových vozidel
- soustružníky kovů
- posunovače

**Náborový
příspěvek
50 000 Kč**

**Získáte dlouhodobou perspektivu
a jistotu seriózní práce.**

Vaše práce bude dávat smysl.

Nenosíte si práci domů.

Vaše životní zkušenosti oceníme.

- zvýšená výměra dovolené
- příspěvek na penzijní připojištění, stravování a rekreaci
- jízdní výhody po České republice a Evropě
i pro rodinné příslušníky
- možnost pracovat kdekoli v ČR
- možnost zvýhodněného ubytování v Praze
- pracovní oděv a pomůcky zdarma

www.cd.cz/kariera

České dráhy
Národní dopravec

KINO

V KINECH
OD
3. LEDNA

BEAUTIFUL BOY

Když David Sheff přišel před deseti lety s knihou *Beautiful Boy: A Father's Journey Through His Son's Addiction* (Nádherný kluk: Tátova cesta přes synovu závislost), byla to senzace. Rychle se vyhoupl mezi bestsellery, časopis *Time* ho v roce 2009 dokonce zařadil mezi sto nejvlivnějších lidí světa a kniha posbírala řadu literárních cen. S románem, v němž vylíčil příběh ze svého pohledu, později přišel i jeho syn Nic. Nyní jejich dvě knihy posloužily jako základ scénáře silného příběhu o klukovi, který má na první pohled vše, přesto propadne drogám, a o tátovi, který hledá cestu, jak synovi nad propastí pomoci.

USA, 112 MIN. / REŽIE – FELIX VAN GROENINGEN / HRAJÍ – STEVE CARELL, TIMOTHÉE CHALAMET, MAURA TIERNEY, KAITLYN DEVER, AMY RYAN, CHRISTIAN CONVERY, OAKLEY BULL, STEFANIE SCOTT

FILM NA DOMA

SPOLU TO DÁME

Když zbohatlický floutek Lenny zaparkuje svoje auto na dně rodinného bazénu, dojde jeho otci trpělivost. Bezstarostnému utrácení a flákání má učinit přítrž pomoc pro místní sanatorium, konkrétně péče o patnáctiletého Davida s těžce nemocným srdcem, kterému podle lékařů zbývá pár měsíců života a který toho kromě operací v životě moc nepoznal. Rozhodne se mu pomáhat po svém, tedy v duchu hesla užít si, dokud to jde. A tak Davidovi naplánuje krádež auta, mejdan v klubu, striptýz, nakupování blbostí... A když si David přeje, že by se chtěl zamilovat do nějaké dívky, je to pro Lennyho sice oříšek, ale co by pro svého nového kamaráda neudělal...

NĚMECKO, 104 MIN. / REŽIE – MARC ROTHMUND
HRAJÍ – ELYAS M'BAREK, PHILIP SCHWARZ, NADINE WRIETZ, UWE PREUSS, LISA BITTER, JÜRGEN TONKEL, SEBASTIAN GEROLD, TESHA MOON KRIEG, JO KERN

VÝSTAVA

IMAGINÁRIUM

Trutnovská galerie se už v listopadu pod taktovkou divadelníka Matěje Formana proměnila v dům nápaditých her, fantazie, poetiky a dobré nálady. Budovu zaplnily divadelní dekorace, v přízemí vznikla maštaľ, v patře na návštěvníky čekají pohyblivé plakáty, stovky loutek, mechanické skříňky, hybohledy i kuklostroje. Někdy se stačí podívat, jindy je nutné najít, za jakou kličku vzít, aby se uvnitř něčeho, za dveřmi, nebo v pootevřeném šuplíku, objevilo další překvapení. Výstava je tedy určená především všem, kteří se chtějí takzvaně vyblbnout a na chvíli zapomenout na to, že po Vánocích nastal zase čas všedních povinností.

GALERIE MĚSTA TRUTNOV

KUL TURNÍ TIPY A RECENZE

JANA KÁBRTA

DIVADLO

JAK ZABÍT KOMIKA

Marek Daniel se v posledních letech proslavil jako hlavní protagonista internetového (a posléze i filmového) projektu *Kancelář Blaník*, teď dostal hlavní roli ve hře Owena McCaffertyho, jednoho z předních a velmi oceňovaných současných irských dramatiků. V ní úročí své bohaté zkušenosti z divadla a filmu, ale také ze stand-up komedie, která je vedle klasických dialogů součástí představení. V něm sledujeme strhující proměnu muže ve víru soubuznysu, který tak moc touží po úspěchu, až začne ohrožovat svůj talent – za to, že může být mimořádně zábavný, zaplatí příliš vysokou cenu.
DIVADLO UNGELT, PRAHA / REŽIE – MARTINA KRÁTKÁ / HRAJÍ – MAREK DANIEL, KRISTÝNA FREJOVÁ, LADISLAV HAMPL A VÁCLAV VAŠÁK

OTEVŘENO
OD
16. ÚNORA

RECENZE

Dobry start za štěstím

Nový filmový rok začíná slibně. Jeho první premiérou je snímek Olgy Dabrowské *Cena za štěstí*, který umí svými propletenými příběhy rozdmýchat emoce i zasít naději v lepší zítřky.

Máma s čerstvě plnoletým klukem a holčičkou, jejíž otec je svými atakami zahnal až do sociálního bytu, jeho podpásový boj o dceru, lesbická rodina s malým klukem, jehož nepřiznaný otec způsobí katastrofu svojí letmou návštěvou, útek mladé dvojice z problémy svázaných domovů. Takový je odrazový můstek Dabrowské, která příběhy vymyslela, napsala scénář a film i zrežirovala.

Vypjaté chvíle

Cesty za štěstím nesrší takovým vtípem jako někdejší hit *Samotáři*, k němuž psala scénář s kolegou Petrem Zelenkou. Naopak, humoru

je tu jako šafránu, autorka si vybrala závažná témata a humorem je koření jen zřídka.

Nejsilnější je při práci se sociálními strachem, který zde zhmoťují útoky agresivního otce na svoji bývalou rodinu, a především strach

a bolest týkající se rodičovství, konkrétně vztahem matky a malého dítěte.

Chvilu, kdy agresor zosnuje vyděračský plán korunovaný exekucí odebráním dítěte, nebo následky rozpadu lesbického partnerství pro tu z žen, která se dílem okamžiku stane z matky nechtěnou tetou, nechají v diváčích výraznou stopu.

Plesl vládne hercům

Na síle jednotlivým příběhům, které se postupem času stále více přibližují, ubírá jen fakt, že Dabrowská postupuje velmi schematicky, a vždy od prvních momentů není pochyb, na jaké straně je dobro a na jaké zlo. V tom mohly být Cesty za štěstím rafinovanější.

Skvělá je ovšem Dabrowská v práci s herci. Nejde ani tak o skvělé výkony Ivany Chýlkové, Vandy Hybnerové nebo Jaroslava Plesla, který by si za svého sviňského agresora zasloužil Českého lva, ale především o práci s mladíčkým, sedmnáctiletým Josefem Trojanem nebo dětskými představiteli.

Odměna na konec

Někde je těžké přímočarosti příběhu uvěřit, třeba když soudkyně pod nátlakem agresivního otce vykoná odebrání dítěte – je takřka nepředstavitelné, že by to právník matky nenapadl. Pověstí ale Dabrowská vypráví uvěřitelně, zkušeně rozebírá svět dospělých i těch dospívajících, chytře příběhy spojuje, nenudí, a jak bylo řečeno, dokáže zvýšit tlak. A ač by nemusela, je na konci ke všem, kteří si štěstí zaslouží, shovívavá. Jako by chtěla divákům dodat sílu do boje s jejich jistě často podobně komplikovanými osudy. ■

KNIHA

LEONARDO DA VINCI

WALTER ISAACSON

Po oceňovaných životopisech Steva Jobse nebo Alberta Einsteina se spisovatel a novinář Walter Isaacson, který v minulosti šéfoval televizi CNN nebo časopisu Time, pustil do příběhu legendárního malíře a vynálezce Leonarda da Vinciho. Ačkoliv by se mohlo zdát, že kolem tohoto génia bylo napsáno prakticky vše, Isaacson se zaměřil na jeho ohromující tisícistránkové deníkové zápisky, které v knize kombinuje s nejnovějšími poznatky o jeho životě a díle. Autora asi nejslavnějšího obrazu světa, *Mony Lisy*, ukazuje jako muže, jehož hnala neukojitelná zvědavost, představitost a tvořivost, které vyplývaly ze schopnosti propojit humanitní vědy s technikou.

PRÁH, 499 Kč

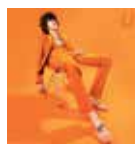

DESKA

HEART TO MOUTH

LP

Napsala hity pro Rihannu nebo Christinu Aguilero, sama vydala pár desek, a s tou čtvrtou – *Lost on You* – došla před třemi lety světové hitparády, předloni si domácí fanoušky získala vystoupením na festivalu Colours of Ostrava a o její oblibě svědčí i bleskové vyprodání několika samostatných koncertů, na které k nám přijela. Její nová deska je plná slušného popu, který přednáší svým osobitým hlasem a který je sympaticky přímočarý ve stylu „co na srdci, to na jazyku“, k čemuž odkazuje i název alba. I to přijede zpěvačka Laura Pergolizzi, jak zní celé její jméno, osobně představit – na květen plánuje dvě vystoupení v pražském Foru Karlín.

TV TIP

MOST!

Komediální osmidílný seriál je již šestou spoluprací dvojice Jan Prušinovský a Petr Kolečko, která stojí třeba za *Okresním přeborem*, *Čtvrtou hvězdou* nebo *Trpaslíkem*. Jeho hrdinou je Luděk, kterého právě vyhodili z práce, bydlí v polorozpadlé barabizně, dluží, kam se podívá, má problémy s exmanželkou i se synem. A v tom nejhorším za ním přijde pošťák Ondra s pozváním do Pošty pro tebe... „S městem Most jsem se seznámil přes svoji manželku, která z něj pochází. Do magické hospody Severka mě pak vzal můj tchán. Odtud jsem čerpal nejen mosteckou filozofii, ale i předobrazy některých postav. Snad mi tam ještě po odvysílání nalejou,“ doufá scenárista Petr Kolečko.

ČT1, OD PONDĚLÍ 7. LEDNA, 21:05

HVĚZDY SÍTÍ

Prodali dceru na Facebooku

Šok uživatelům Facebooku připravila rodina sedmnáctileté dívky v Jižním Súdánu. Na síti totiž zveřejnila inzerát, který jejich dceru nabízel k odkupu do manželství s tím, že je stále panna. Ačkoliv inzerát působil jako vtip nebo černý humor, rodina nabídku myslela vážně. Vzápětí se o dívku strhl boj mezi pěti zájemci, mezi nimiž byli podnikatelé i nejvyšší státní úředníci. Nejúspěšnější byl nakonec zámožný podnikatel, který za dívku nabídl pět set krav, tři automobily a čtvrt milionu korun.

Díky Twitteru mají prsten

Brit John Drennan požádal svoji přítelkyni Daniellu Anthonyovou o ruku v New Yorku, zásnubní prsten se jí ale o dvě hodiny později svezl z prstu do větrací šachty metra na Times Square. Pouliční kamera zachytila jejich dvouhodinové neúspěšné snažení prsten ze šachty vysvobodit, a toho si také všimli newyorští policisté. Prsten vytáhli a video sdíleli na sociální síti Twitter. Díky rychlému sdílení desítek tisíc lidí se informace o záchraně prstenu dostala i k jeho majitelce do britského města Peterborough.

NOVINKA

Kazma si ničí pověst

Se svojí One man show se propracoval až na trůn českého internetu, a i když asi ne vše bylo tak, jak vypadalo, svými propracovanými nachytávkami s obrovskou produkcí dokázal generovat miliony zhlédnutí. I proto se od Kazmy čekají velké věci. Jeho nová show Kazma v práci je nenaplnuje.

Pár vtipných momentů, nic víc. A to je u borce, který na švestkách nachytl Leoše Mareše, dokázal geniálně zmanipulovat soutěž Prostřeno!, nebo se inkognito dostal na mistrovství světa v hokeji, trochu málo.

Obsah nové show je v názvu – Kazma má na den nastoupit do práce. Napoprvé se stal vinařem, podruhé strašil v domě hrůzy, do třetice prodával v hračkářství.

Jak obvykle to zní, tak to i ve výsledku vypadá. Díl mezi moravskými vinohrady připomíná instruktážní zemědělské video, u strašení Kazma přidává vtipky, přizve bojácnou Ewu Farnou, v hračkářství opět ztrácí dech a i přes

snahu vtipkovat nudí. Přestože se po většinu času namísto práce fláká a snaží se o legrační hlášky, záměr se daří jen z malé části a pořad působí rozpačitě. Tomu odpovídají mnohem menší čísla sledovanosti i řada komentářů pod jednotlivými díly.

Jakkoliv umí prodat svoji do nejmenších detailů propracovanou One Man Show, u nového projektu zatím jeho nezpochybnitelné charisma nestačí. Zjevně inspirován britským komikem Jamesem Cordenem a jeho The Late Late Show působí jako jeho laciná kopie, v níž nenašel klíč pro zábavu Cordenova formátu. A pokud se další díly ponosou v duchu těch úvodních, měl by se Kazma zamyslet nad konceptem něčeho nového.

TO NEJ Z INSTAGRAMU

Americká legenda Chuck Norris přijel do Budapešti kvůli charitativní akci, setkání a společným fotkám neodolal ani tamní premiér Viktor Orbán.

Režisér Petr Ják plní svůj Instagram fotkami z natáčení filmu Jan Žižka. Zahraje si v něm i nedávný finalista StarDance David Svoboda.

Uživatelé Instagramu vybrali nejlepší fotku letošního roku na této síti, vítězkou se stala uživatelka s přezdívkou nikittas_photo.

SOUTĚŽ O KNIHU ŠPATNÁ DCERA

Přečtěte si nový thriller bestselleristky Joy Fieldingové plný rodinných intrik a temných tajemství.

Odpovězte na soutěžní otázku, a vyhrajte jeden ze tří výtisků.

Jak se jmenuje nový film spoluautorky scénáře slavného hitu Samotáři?

A Spolu to dáme
B Most!
C Cena za štěstí

Odpověď zadejte do příslušného formuláře na www.cdprovas.cz do 16. ledna 2019.

PAVEL
NEŠKUDLA

JIŘÍ
DVOŘÁK

PETR
KOSTKA

STANISLAV
ZINDULKA

VERONIKA
ARICHTEVA

NARUŠITEL

NEZAPOMÍNEJ, CO BYLO V NÁS...

V KINECH OD
24. LEDNA 2019

ACTRESS PRODUCTION a BALDAFILM UVAŘIL FILM DAVIDA BALDY „NARUŠITEL“
HRAJÍ PAVEL NEŠKUDLA JIŘÍ DVOŘÁK PETR KOSTKA STANISLAV ZINDULKA VERONIKA ARICHTEVA MATEJ ANĐEL JAN SKLENÁŘ MIROSLAV ZAVIČÁR FILIP RICHTERMOC LUDMILA MOLÍNOVÁ a DALŠÍ
KAMERA DAVID BALDA STŘIH MARTIN KIROV a.F.S. MÁSKY TEREZA MÁLKOVÁ ZVUK BERT FUCHS ŮNDRĚJ ČOUFAL HUDBA MICHAL HRŮZA JIŘÍ JANOUCH PRODUCENTI DAVID BALDA MARKĚTA HRUBĚŠOVÁ
PILOTI VLADISLAV BALDA ML. ANDRĚJ ČEPKO ŠDĚNÁŘ DAVID BALDA PETR KULT REŽIE DAVID BALDA

ACTRESS
PRODUCTION

BONTONFILM

NOVINKY

Neatraktivní, přesto skvělý los

Dva české fotbalové týmy budou hrát poprvé po pěti letech v jarní vyřazovací části Evropské ligy (EL). V únoru 2019 mohli do Plzně či Prahy

dorazit atraktivní soupeři jako Arsenal, Chelsea, Neapol nebo Inter Milán. Jenže... Viktoria Plzeň se utká s chorvatským Dinamem Záhřeb, Slavia Praha narazí belgický KRC Genk. Jména klubů to nejsou atraktivní, ale o to větší naději dávají na postup do osmifinále EL, protože je lze označit za nej-

slabší možné. Ač oba vedou své národní ligy. České týmy začnou doma 14. února 2019 (Slavia v 18:55 hodin, Viktoria ve 21:00), odvety se hrají o týden později.

CO SE BUDE DÍT

Los kvalifikace mistrovství Evropy 2020
A jako atraktivní Anglie

Jedenáctého října 2019 přijde velký den českého fotbalu. Poprvé v jeho samostatné historii sehraje národní tým na domácí půdě v Praze soutěžní zápas proti Anglii – kolébce fotbalu. Stane se tak v rámci kvalifikace na mistrovství Evropy 2020. Premiéra proti Anglii, ovšem na vyhlášeném stadionu Wembley v Londýně, se koná již 22. března 2019. Jde o nejatraktivnějšího soupeře vedle mistrů světa z Francie, kterého mohla česká reprezentace v kvalifikaci dostat.

Dalšími soupeři Čechů jsou Bulharsko, Černá Hora a Kosovo. Tým trenéra Jaroslava Šilhavého (na snímku vlevo) čekají čtyři domácí zápasy, čtyři venku, na Euro 2020 postoupí dva nejlepší celky.

PROGRAM ČESKÉHO TÝMU V KVALIFIKACI

Anglie – Česko

Pátek 22. března 2019, 20:45, Londýn – Wembley

Česko – Bulharsko

Pátek 7. června 2019, 20:45

Česko – Černá Hora

Pondělí 10. června 2019, 20:45

Kosovo – Česko

Sobota 7. září 2019, 15:00, Priština (Albánie)

Černá Hora – Česko

Úterý 10. září 2019, 20:45, Podgorica

Česko – Anglie

Pátek 11. října 2019, 20:45, Praha

Česko – Kosovo

Úterý 14. listopadu 2019, 20:45

Bulharsko – Česko

Neděle 17. listopadu 2019, 18:00, Sofie

UDÁLOST

Brankář Čech napsal knihu o svém dětství

K nezvyklému kroku se ještě během aktivní kariéry odhodlal fotbalový brankář Petr Čech, který se proslavil v londýnských klubech Chelsea a Arsenal. Napsal životopisnou knihu. Ne však o své kariéře, ale o svém dětství.

„Odkáživa nesnáším promrhaný čas a lelkování. Znáám kluky, kteří si po obědě potřebují zdřímnout, aby nabrali síly. Já ne, zbrzdilo by mě to,“ píše v úvodní kapitole svého prvního autorizovaného životopisu s názvem „Můj život, od kolébky ke slávě“ Petr Čech, jehož vyprávění zachytil a do knižní podoby upravil přední český fotbalový novinář Jan Palička.

Sport, sport a jenom sport

Pánové Čech a Palička (na snímku vlevo) vy-

právějí svižným a poutavým jazykem určeným především začínajícím sportovcům, ale také jejich rodičům, příběh obyčejného kluka z plzeňského sídliště.

Míček z molitanu létá po dětském pokoji, aby nerozbil okna a neomlátil zdi. Aktovka letí do kouta a běží se na hřiště. Život bez mobilů, počítačů měl prostě něco do sebe, vzpomíná Čech. Barvitě líčí, jak sportoval všude, kde

mohl. Na statku u babičky s dědou dokonce pořádlí rodinnou olympiádu. Odkrývá však i temnou stránku po úmrtí bratra, které ho velmi zasáhlo.

„První myšlenka

na knihu byla už po zisku prvního titulu v anglické lize s Chelsea,“ přiznává Čech, rekordman v počtu odehraných zápasů za národní tým, bronzový z mistrovství Evropy 2004. Do psaní se pustili s desetiletým odstupem.

ZAUJALO NÁS

V osmnácti z Českého Brodu do Buenos Aires

Osmnáctiletý Martin Habada patří ve své věkové kategorii mezi nejlepší české i světové jezdce v cyklistické disciplíně BMX freestyle. Jenže kolo, náhradní díly i soustředění něco stojí. Maminka Lenka obětovala svou kariéru trenérky fitness svému synovi a všechny úspory a výdělky vložila do jeho sportu. Martin se kvalifikoval na olympijské hry mládeže do argentinského Buenos Aires. Jenže... Už se nedostávalo peněz na přípravu a vylepšení kola. „Proto jsem požádala o pomoc Českou olympijskou nadací a oni skvěle zareagovali. Díky jejich pomoci mohl odletět Martin do Argentiny,“ radovala se Lenka Habadová. Odměnou jí byla dvě šestá místa. Nyní Martin sní o Tokiu 2020, kde bude freestyle poprvé na „dospělé“ olympiádě.

KŘÍŽOVKA

Sue Fitzmaurice – spisovatelka a filozofka:
**Vyraž za dobrodružstvím.
 (dokončení v tajence).**

Tajenka z minulého čísla:
**Kdykoliv začneš číst knihu, cítíš se,
 jako bys nastoupil do vlaku,
 který tě veze na prázdniny.**

SOUTĚŽ

Pošlete nám vylouštěnou tajenku a můžete vyhrát vstupenky do kina na nový film *Narušitel*, stejnojmenné knihy nebo model filmového letadla *Drakouše*.

Správnou odpověď zadejte do formuláře na www.cdprovas.cz do 16. ledna 2019.

POMŮCKA: AFA, ANAT, ANONA	JÍZDOU SE DOŠTÁT DOLŮ	NAUKA (SLOV.)	NEJVYŠŠÍ STARO- GERMÁNSKÝ BŮH	SLITINA ŽELEZA A UHLÍKU	TROPICKÁ LÁHEVNÍKO- VITÁ DŘEVINA	VYLÍHLÉ RYBKY (ŘÍDČ.)	?	ZKOUŠKA DOSPĚLOSTI	SLOVENSKÉ ŽENSKÉ JMÉNO	OPRAVNA LODÍ	TUKOVÝ NÁDOR	POSTAVA	?	AMERICKÁ KOBLIHA	PRACOVATI NA STAVU	BÝVALÝ RUSKÝ HOKEJISTA (ALEXEJ)	
SEZVAT							DRŽADLO						DĚLNICKÁ TĚLOCVIČNÁ JEDNOTA (ZKR.)				
1. ČÁST TAJENKY							JMÉNO PROZAÍKA JIRÁSKA						SMYČKY				
VDÁVATEL							2. ČÁST TAJENKY						POHLED (BÁS.)				
SOUČÁST TŘÍSLOVIN						BURZOVNÍ PANIKA				NAVLÉCI NA NOHY							
?	JAPONSKÝ NÁRODNÍ PARK	ČERSTVÁ	DRUH JESTERA							MĚSTO V ŽILINSKÉM KRAJI							
ASJSKÝ BUVOL			STŘEŠNÍ ŽLAB		MEZIN. DIPL. AKADEMIE												
KULOVITÁ BAKTERIE				EGYPT. BO- HYNĚVÁLKY													
MILOSTNÉ DOBRO- DRUŽSTVÍ				UZLIČEK VTKANINĚ													
TLAK						MEŠNÍ KNIHA	4. ČÁST TAJENKY	FRANCOUZ- SKÁ LETECKÁ ASOCIACE									
?	PRASKAT	CVIČNÉ SKLADBY	OKÁZALOST (KNIŽNĚ)														
OZNAČENÍ PLASTO- VÝCH LAHVÍ			STARÁ ŠTŘÍ- BRNÁ MINCE		FRANC. ŠAN- SONIERKA												
SNÍLEK					SB. KRIMJN. PŘÍBEHU												
KUCHAŘSKÝ ODBORNÍK									KORÝŠ								
ISLÁMSKÉ RODOVÉ TRADICE					BÝV. ČESKÝ HEREC					MLÉČNÝ NÁPOJ	VYPUŠTĚNÍ HLÁSKY NA KONCI SLOVA	CHŇAP	?	OBYVATEL SLEZSKÉHO MĚSTA	NEROZ- POUŠTĚT ŽÁREM	FILIPÍNSKÁ SOPKA	USAZENINA
DESPOTA					DOBA PO SETMĚNÍ	PSOVITÁ SĚLMA							JINÝM ZPŮSOBEM				
?	CO	AKVARIJNÍ RYBKÁ	POSLEDNÍ ROZMBERK					SRBSKÁ ČEPICE					DOMÁCKY JOSEF				
HLAVNÍ MĚSTO VENEZUELY			LOMOZ					AKSAMIT		KOPNUTÍ			KORÁLOVÝ OSTROV				
DOBYTČÍ NÁPOJ					DÁMSKÁ BLŮZA					ÚSPĚCH			DRUH PEPŘE			ŘÍMSKÝ 601	ANGLICKÝ SOUHLAS
NELIBÁ VŮNĚ					SÍŤ PRODEJEN S OBLEČENÍM								KOZINA (MYSL.)				
3. ČÁST TAJENKY																	
ZKRATKA ODDĚLENÍ V NEMOCNICI					VŮDČÍ MÝŠLENKA				BITKA								
POPRAVČÍ					JEDNO- STĚŽ�의OVÁ PLACHETNICE				ÚKON				VZÁCNÝ JEHLIČNAN				

VYKOLEJENÁ JULIE

Generace na cestách

FEJE TON

TEXT: JULIE KOVAŘÍKOVÁ
ILUSTRACE: DIGISHOCK

Denně jezdím CityElefantem neboli Ešusem z práce i do práce a občas se přichomýtnu k inspirativním scénkám. Jako například včera, kdy nastoupila zjevně zvaná matka se dvěma hezkými dceruškami. Starší dívka studovala i za chůze s vážným zaujetím jakousi brožovanou publikaci, usedla naproti matce a dál se chutě věnovala předmětu svého zájmu. Zato mladší dítě nabylo dojmu, že je nuda, a línou atmosféru je nutno alespoň trochu nakopnout. Zůstala stát u maminky a dožadovala se vydání jablíčka. „Jablíčko s sebou nemáme, máme banán.“ Výlupek se zatvářil přesně podle očekávání – vzdorovitě: „Nechci banán, chci si lehnout!“ Rodička trpělivě vysvětlila, že není kam si lehnout, protože je vlak plný lidí a volné je jen jedno místo u okýnka. „Chci si lehnout!“ „Není místo.“ A tak dál, asi 4x dokola. Pak matka ratolesti odevzdaně doporučila, ať si lehne, kam chce. Dítě nelenilo a mrsklo sebou na schody vedoucí do první třídy, odkud listivě pozorovalo, co mamí na to. Mamí nic, opřela se a přivřela oči v předstírané dřímotě. Asi za dvě minuty se děvčátko v klidu posadilo na místo u okna. Bravo, paní, skvělá výchova!

Myšlenky se mi při pohledu na tuto trojici rozletěly o dvacet let zpátky, kdy jsme s dětmi jezdili vlakem za babičkou a dědou na Moravu. Jedna cesta mi utkvěla v paměti zvlášť pevně. Dceři bylo 11, synovi 4. Za krásné vysvědčení dcerka dostala pravou barbínu, tehdy ještě poměrně vzácnou hračku. Neustále ji pyšně načesávala, oblékala, zkoumala pohyblivé klouby a hrdě ji nosila úplně všude – i na záchod. Že s námi jela barbína i na prázdniny, se rozumí samo sebou. Děti jsou ovšem velice zvědavá stvoření a obdiv neobdiv, najednou byla panenka bez hlavy a malá vědkyně bedlivě prohlížela krk panny zakončený vroubkovanou kuličkou. Výzkum zřejmě dopadl dobře, hlava byla navrácena zpět na své místo a děti se pak chvíli zabavily dohadováním při dělení čokoládových sušenek. Stáhly si okénko a stojíce na sedačkách vyhlížely ven. Barbie koukala taky, to dá rozum! Pod vlivem právě proběhnuvšího výzkumu manžel prohodil: „Počkej, až jí ta hlava ulítne, to jí budeš tak akorát moct namalovat fixem obličej na tu

kuličku.“ Zatímco dcera bleskla po otci povýšeným pohledem s výrazem „rodiče si holt jeden nevybírám“, malý pokračovatel rodu se s obdivem zahleděl na kreativního tatínka.

Na další stanici přistoupil robustní vousec, evidentně společenského založení. Vlak sotva stačil opustit stanici a už se rozproudila čilá konverzace na překvapivé téma *Kampak jedete?* „Vařit na tábor, jsem kuchař. Jak se jmenuješ, chlape?“ Zatímco dcera zachovala dekorum a ostenativně si přichožího jako pravá dáma moc nevšímalá, syn se účastnil mužského potlaču, byť neřekl ani slovo. Posunul se na sedadle přímo naproti novému partákovi a pohupoval se v pravidelném rytmu vpřed a vzad. Muž se

však zatvářil rozhozeně a po chvíli úpěnlivým hlasem pronesl: „Eště chvíli se tady houpej a já se normálně pob**ju!“ Dítě nechápavě nadzdvihlo obočí, což se to děje. Kuchař na vysvětlenou dodal, že včera měli sraz u ohně, a připustil, že se mu konzumace tak trochu vymkla z ruky. Na vysvětlenou jsem synkovi rychle šeptla do ouška, že pán jen spal moc čokoládíček.

Tak mě napadá, že když jsem v podobném věku jezdila s rodiči za babičkou já, táhly vagony ještě parní lokomotivy chrlící oblaka kouře a sazí. To byl jeden při vyklonění z okna krásně špinavý, ani se nemusel snažit jako dnešní děti při pojídání čokolády nebo válení na schodech. Ó je, kdeže ty nostalgické časy jsou! ■

Vlak vám zajistí budoucnost

Staňte se vlakvedoucím/průvodčím

**Získáte dlouhodobou perspektivu
a jistotu seriózní práce.**

Vaše práce bude dávat smysl.

Nenosíte si práci domů.

Vaše životní zkušenosti oceníme.

- 35 kalendářních dnů dovolené
- příspěvek na penzijní připojištění, stravování a rekreaci
- jízdní výhody po České republice a Evropě
i pro rodinné příslušníky
- možnost pracovat kdekoliv v ČR
- služební oděv zdarma a další výhody

www.cd.cz/kariera

 České dráhy
Národní dopravec

Zdravá lednová večeře? Za hodinu!

Pokud patříte mezi milovníky dobrého a zároveň zdravého sezonního jídla a věčně nestíháte, možná uvítáte recepty, jejichž příprava vám nezabere víc než hodinu, a to včetně úklidu kuchyně. S pozitivním přístupem, dobrou náladou i s malými pomocníky to hravě zvládnete. Na konci toho kolotoče se můžete těšit na výbornou tříchodovou večeři, kterou zvládne úplně každý. Věřím, že si tyto rychlé a jednoduché recepty zamilujete a budete je s chutí zařazovat mezi vaše oblíbená jídla.

Sezonní vs. čerstvé. To je velké dilema. Obecně v zimních měsících. Často nezbyvá nic jiného než se spolehnout na skladové zásoby plodů z našich polí a zahrad. K pocitu čerstvosti si můžeme přes celý rok jednoduše pomoci pěstováním bylinek, které nejenže krásně voní, ale také umí dokonale vyzdobit naši kuchyňskou linku. To je potom malý zázrak, když si do připravovaného pokrmu můžete vmíchat právě utržené lístky bazalky, které jsem tentokrát přidala k typicky lednovým ingrediencím. Mezi ně patří hlavně brambory, jablka, zelí, čočka anebo červená řepa. V zimě je důležité se pořádně zahřát, a to právě tihle šampioni umí dokonale.

U nás doma se pohodové vaření neobejde bez dvou základních povzbuzovačů – sklenky dobrého vína a podomácku uvařeného čaje. Osobně mám nejraději zázvorový s medem a citronem. Než čaj vychladne, připravíme si tři rychlá, chutná a přitom jednoduchá jídla, která se hodí jako skvělá tříchodová večeře pro vaše nejmilejší. Právě tříchodová menu v sobě skrývají jednu velkou výhodu, pokud máte v rodině malé děti. Alespoň jedním z jídel se totiž jistě trefíte do chuti. Moje děti si většínou z každého talíře vyberou něco a vytvoří chod číslo čtyři.

Na pohodu

Zapínám rádio – ráda poslouchám Dvojku – uklidňuje mě, nalévám skleničku merlota a pouštím se do vaření. Hotovo budu mít asi za hodinu a ten čas strávený u plotny si hodlám patřičně užít, i když zrovna nepatřím mezi gastronomické guru, kteří vaří dennodenně a rádi. Spíš než v kuchyni totiž raději sedím u krásně prostřeného stolu a společně s rodinou si vychutnávám chutě a vůně právě připravených jídel.

Polévka z červené čočky s uzeným tofu

V původním receptu bylo klasicky uzené maso, které jsem vyměnila za tofu. To totiž není mastné a je mnohem zdravější, obsahuje větší množství bílkovin a méně soli a udělá v polévce minimálně stejnou parádu. Také doporučuji si do domácnosti pořídit předvařenou francouzskou čočku – je drobnější a méně nadýmá než ta obyčejná.

Ingredience pro 4 osoby

- | 250 g červené čočky | 1,5 l zeleninového vývaru (z celeru, mrkve, petržele, cibule a česneku) | 250 g uzeného tofu
- | 3 polévkové lžice olivového oleje | 1 středně velká cibule
- | 3 stroužky česneku | 2 lžičky kurkumy | sůl, pepř

Bramborový salát s červenou řepou a celerem

Toto jídlo patří mezi velké životabudiče a zároveň je lehčí variantou tradičního bramborového salátu. Skvěle se hodí jako příloha k rybímu filetu nebo jako samostatné hlavní jídlo. Nejraději jej jím polévkovou lžící z misky a ležící u televize, když už všichni spí. Osobně tomu říkám mističková dietka.

Ingredience pro 4 osoby:

- | 4 středně velké brambory | 1 středně velká bulva celeru | 2 středně velké bulvy červené řepy | šťáva z jednoho citronu
- | 2 polévkové lžice majonézy | sůl, pepř, bazalka

Slaný koláč s červenou řepou, jablky a kozím sýrem

Nevím jak vy, ale já v zimě k večeři sladké nevyhledávám moc často. Raději si místo sladké dám tečku slanou. Jak říkají Francouzi: slaných koláčů je mraky, je jich tolik, kolik je jejich jedlíků. Jsou totiž jednoduché a jejich příprava stojí pouze na tom, co dům dal. Protože máme měsíc jablek a řepy, nabízí se nám zajímavá kombinace sladkokyselá, podtržená chutí kozího sýra.

Ingredience na těsto:

- | 150 g másla | 250 g polohrubé mouky
- | sůl | 8 polévkových lžic vlažné vody

Ingredience na náplň:

- | 1 středně velká bulva červené řepy
- | 3 jablka (kyselejší odrůda) | 1 vejce
- | čerstvý kozí sýr | rukola | sůl, pepř

Jak na to?

1 Připravíme jemný zeleninový vývar, pokud jej nemáme již hotový. Do osolené vody dáme vařit celer, mrkev, petržel, cibuli a česnek. Pro zvýraznění chuti můžete přidat také tři bobkové lístky. Na čočkovou polévku budeme potřebovat asi litr a půl tohoto vývaru.

2 Vrhne se na těsto na slaný koláč. Z asi půlky změkklého másla, špetky soli a polohrubé mouky vytvoříme drobenku, do které budeme postupně přidávat polévkové lžičky vody, dokud nevznikne spojitá a vláčné těsto. Uhněteme si z něj kouli o velikosti grepu a necháme jej odpočinout na několik minut v lednici.

3 Zatímco těsto odpočívá, dáme se do náplně a upijeme trochu ze sklenky s vínem. Jablka rozkrojíme napůl, zbavíme je jadřinců, bubáků a stopek a nakrájíme na tenké plátky. (Doporučení: zvolte pro tento recept spíše kyselejší odrůdu jablek. Kyselá chuť se bude totiž skvěle doplňovat se sladkou řepou.) Na podobně velké plátky nakrájíme také vařenou červenou řepu. Jablka s řepou dáme do středně velké misky, směs

osolíme, opepříme, pokapeme citronem a opatrně zamícháme tak, aby se plátky nepolámaly. Z těsta vyválíme placku silnou asi 3 mm a opatrně ji přendáme na plech vyložený pečicím papírem. Okraje placky otočíme tak, aby se vytvořil asi půlcentimetrový rantl, díky kterému nám náplň neuteče. Placku propícháme vidličkou a potřeme prošlehaným šťastným vejcem. Střídavě klademe jablka a řepu. Pečeme asi 20 minut na 170 stupňů. Těsně před vyndáním z trouby posypeme koláč kozím sýrem, tomu stačí opravdu jen pár minut, aby se zlehka roztavil a rozvoněl. Před servírováním ozdobíme koláč několika lístky rukoly, osolíme a opepříme.

4 Koláč je v troubě a my máme čas na bramborový salát. V osolené vodě uvaříme brambory zbavené slupky, řepa a celer jsou již připravené. My totiž použijeme celer z vývaru. Až nám všechny tři zahříváče vychladnou, nakrájíme je na stejně velké kousky. Osobně dávám přednost kostičkám – dobře vypadá a pohodlně se to nabírá na lžici. V míse smícháme nejdřív brambory, celer a majonézu

s citronem a nasekanou bazalkou. (Doporučení: Pokud držíte zrovna dietku, vyměňte půlku majonézy za řecký jogurt.) Jako poslední přijde na řadu řepa, a to proto, aby co nejméně obarvila celý salát. Vždyť kdo z nás touží po sytě růžovém jídle? Na závěr osolíme, opepříme a dáme odpočinout do lednice.

5 A zbývá nám dodělat čočkovou polévku. Na olivovém oleji zpěníme najemno nakrájenou cibuli (nejlépe šalotku, která je jemnější a neslízí po ní oči). Přidáme červenou čočku, kterou za stálého míchání krátce orestujeme. Do hrnce pomalu přiléváme zeleninový vývar a vaříme asi 15 minut. Mezitím si na suché pánvi opečeme uzené tofu nakrájené na menší kostičky, které nakonec přidáme do polévky. Asi 5 minut před odstavěním polévky z plotny vmícháme dvě lžičky kurkumy pro lepší barvu a prolisovaný česnek pro výraznější chuť. Na talíři doporučuji polévku ozdobit namletým barevným pepřem a lístky bazalky.

Dopijte sklenku vína, nalijte si druhou a podávejte večeri. Dobrou chuť!

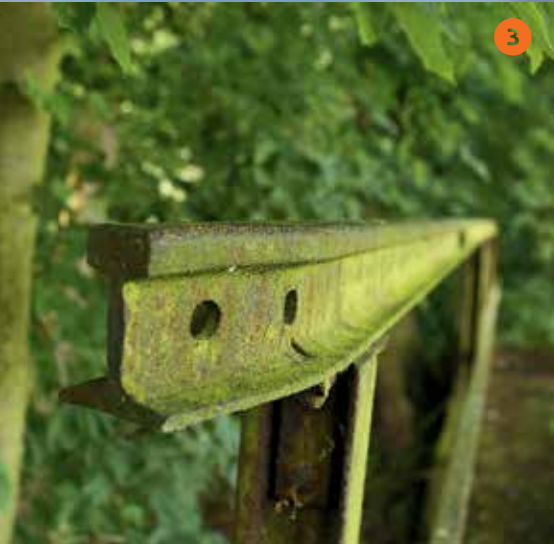

FOTO SOUTĚŽ ŽELEZNICE, KDE BYSTĚ JI NĚČEKALI

Vše o soutěži
na www.cdprovas.cz/fotosoutez

- 1 Jan Petrás
Vlak do nebe
- 2 Tomáš Vašíček
V odrazu
- 3 Michal Kachna
Kolejnice, nebo zábradlí?

ETIKETA

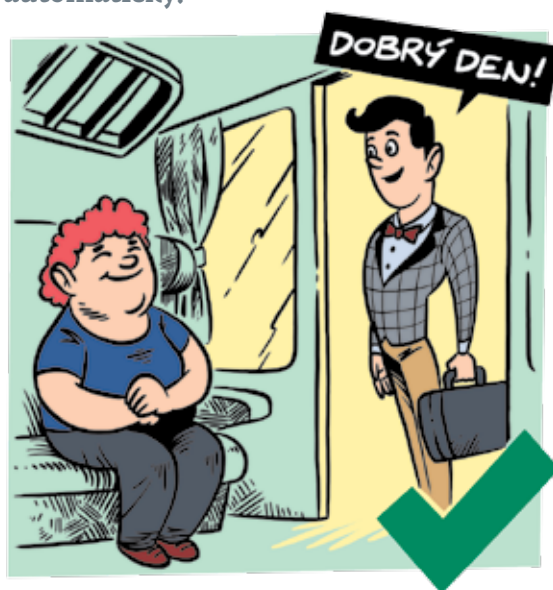
S DANIELEM ŠMÍDEM

ILUSTRACE: DIGISHOCK

Daniel Šmíd je lektor a mentor, přednáší o korektním chování a vztazích, soudobé společenské a obchodní etiketě a tématech spojených s moudrým oblékáním. Jeho vizí je zlepšit chování a oblékání lidí kolem něj. Více na www.danielsmid.cz. Přehled jeho aktuálních otevřených kurzů etikety najdete také na www.etiketaustolu.cz.

Zdravit a být zdraven

Je to zřejmě jedna z prvních věcí, kterou jste se jako děti z běžné etikety – tedy součásti korektního chování – naučili. S tatínkem na prahu dědečkova domu, s maminkou v obchodě, s učiteli na ulici. Pozdrav tam byl s vámi. Podle toho, kdo byl tím zdraveným, se také míra vašeho zájmu o zdravení zvětšovala nebo zmenšovala. Různé pamlsky způsobovaly dětský Pavlovův reflex a zdravení šlo, pod příslibem nebo v očekávání těchto prvních úplatků, mnohdy tak jaksi automaticky.

Automatizace ve zdravení je jistě žádoucí. Měli byste vždy zdravit všechny, které znáte. Není důležité, zda s nimi máte stále tak dobrý vztah, jako tomu bylo v minulosti. Fakt, že osoby vám známé zdravíte vždy, berte jako závazný. V ulicích měst by byl přenesený nepsaný vesnický zákon zdravit každého, kdo se v ulici nebo blízkém okolí objeví, zcela neprůchodný. Uzdravili byste se k padnutí. Vesnické prostředí a tradiční blízkost jejich obyvatel jsou důvodem, proč zdravíte každého. Podobná blízkost, která je ne vždy žádoucí a příjemná (obdobně jako na vesnicích), se objevuje často v nájemních domech všech možných způsobů výstavby, a tedy nejen v těch panelových. Zdravte tedy všechny osoby, které bydlí ve stejném domě jako vy.

Jste-li muž (a víte to o sobě), zdravíte vždy vy jako první všechny ženy a také všechny osoby starší, než jste vy. Pokud je osoba podle vašeho mínění podobného věku jako vy, zdra-

ví jako první ten pohotovější, zde mu budeme říkat zdvoilejší. Smíte to být také vy, zvláště pak po přečtení tohoto článku. Jste-li starší dáma (to víte o sobě vždy), máte právo být zdravena všemi ostatními. Toto právo není vynutitelné jinou cestou, než že pozdravíte jako první vy. Smíte však kdykoli sestoupit z pomyslného stupínku společensky nejvýznamnější osoby, vzdát se svého svrchovaného práva a pozdravit jako první. Pozdrav je totiž přátelské gesto.

Není vhodné zdravit ostatní lidi v halách letišť, nádražní hale nebo veletržních pavilonech, není vhodné zdravit při vstupu do prostředků městské hromadné dopravy, neznáte-li případně konduktéra osobně. Také na toaletě se muži obvykle nezdraví. Naopak vhodné je, ať přijdete kamkoli, zdravit jako první. Neboť přichází vždy zdraví skupinu. Pokud přicházíte do supermarketu a míjíte pracovníky informací nebo reklamací, zdravte. Když budete mít tu čest setkat se se známými,

kteří na vás někde čekají, jste to vy (žena i muž), kteří zdravíte jako první. V případě, že se setkává muž se svou ženou, kterou doprovází její kamarádka nebo maminka, zdravíte svou ženu až na druhém místě. Nejprve si vaši pozornost zaslouží osoby, které vám nejsou tak blízké. Před použitím v reálném životě to prosím své ženě oznamte, ať nemáte potíže jen proto, že ona to neví. Děti by měly zdravit dospělé (věkem) jako první. Naučte je to. Ne sekýrováním. Buďte jim dobrým příkladem.

Vstupujete-li do vlakového kupé, vždy zdravíte vy jako první. Při vstupu do otevřených vagonů nezdravíte. Pozdravte až v okamžiku, kdy přistupujete k vašemu sedadlu a sedáte si vedle nebo naproti někomu. Nemáte-li rezervaci, vždy se po pozdravu zeptejte, zda je místo volné. Když vstoupíte do restauračního vozu, vždy pozdravte jako první. Na pozdravy ostatních včetně vlakového personálu odpovídejte pozdravem. Pozdravit je radost a zdvořilost. Odpovědět na něj je naše povinnost. ■

1 Který podnik otevřel Ondřej Kobza v Praze jako první?

- A Café V lese
- B Bajkazył
- C Café Neustadt

2 V jakém městě na Opavsku se narodil Jan Zajíc?

- A v Kružberku
- B ve Vítkově
- C v Zálužném

3 Která lokomotiva stane v čele letošního vlaku Retro Tatran?

- A Čmelák
- B Bobina
- C Štokr

4 Kolik železničních tunelů je v současné době v České republice v provozu?

- A 230
- B 103
- C 163

5 Ve které opavské ulici žila do svých 12 let autorka románu Lvice Elsa?

- A v ulici Na Rybníčku
- B v ulici Ostrožná
- C v ulici Mírová

6 Který článek v tomto čísle vás nejvíce zaujal?*

*Na tuto otázku je nutné odpovědět, její správnost se však neposuzuje.

SOU TĚŽ PRO CHYTRÉ HLAVY

Soutěžit můžete na www.cdprovas.cz, kde vyplníte příslušný formulář, své odpovědi zadávejte do **16. ledna 2019**.

Nezapomeňte uvést svůj e-mailový kontakt nebo zpětnou adresu.

Tři správné odpovědi odměníme Kilometrickou bankou ČD – poukazem na volné cestování vlaky ČD v hodnotě 2 200 Kč – a další tři z vás obdrží poukázky do obchodní sítě PONT v celkové hodnotě 1 000 Kč.

Správné odpovědi z minulého čísla:

- 1 – Veselí
- 2 – v České Třebové
- 3 – vánoční kino
- 4 – Otakar Diblík
- 5 – Otakar Brousek

PROSINCOVÉ SOUTĚŽE

Soutěžili jste v minulém čísle ČD pro vás? Přesvědčte se, zda jste odpovídali správně.

O kalendář ČD 2019

Kdy vznikl poslední prosincový snímek z letošního kalendáře Českých drah?
C v srpnu 2017

O knihu Křídák

Která česká herečka ztvárnila roli kořenářky v nové české pohádce od Petra Zelenky, kterou ČT odvysílá na Štědrý den?
C Jiřina Bohdalová

O vláček RAPPa

Tajenka zní:
Kdykoliv začneš číst knihu, cítíš se, jako bys nastoupil do vlaku, který tě veze na prázdniny.

Kompletní pravidla soutěží najdete na www.cdprovas.cz.

Pohodlí pro každou příležitost

*V novém interiéru
vlaku Pendolino*

www.cd.cz

České dráhy
Národní dopravce

Šťastný
nový
rok
2019

Hodně zdraví, štěstí a radostných
zážitků na cestě rokem 2019
Vám přeje České dráhy.

www.cd.cz/pf2019

 České dráhy
Národní dopravnice

